

জাতীয় শিক্ষাক্রম ২০১২

শারীরিক শিক্ষা ও স্বাস্থ্য

ষষ্ঠ-অষ্টম শ্রেণি

শারীরিক শিক্ষা, স্বাস্থ্যবিজ্ঞান ও খেলাধুলা

নবম-দশম শ্রেণি

জাতীয় শিক্ষাক্রম ও পাঠ্যপুস্তক বোর্ড

জাতীয় শিক্ষাক্রম ২০১২

শারীরিক শিক্ষা ও স্বাস্থ্য
ষষ্ঠ-অষ্টম শ্রেণি

শারীরিক শিক্ষা, স্বাস্থ্য বিজ্ঞান ও খেলাধুলা
নবম-দশম শ্রেণি

জাতীয় শিক্ষাক্রম ও পাঠ্যপুস্তক বোর্ড

জাতীয় শিক্ষাপ্রথম ২০১২

উন্নয়ন ও তত্ত্বাবধান

জাতীয় শিক্ষাপ্রথম ও পাঠ্যপুস্তক বোর্ড
৬৯-৭০ মতিঝিল বাণিজ্যিক এলাকা, ঢাকা ১০০০।

আর্থিক ও কারিগরি সহযোগিতা

সেক্টোরি এডুকেশন সেক্টর ডেভেলপমেন্ট প্রজেক্ট
মাধ্যমিক ও উচ্চশিক্ষা অধিদপ্তর, শিক্ষাভবন, ঢাকা ১০০০।

প্রকাশকাল
ডিসেম্বর ২০১২

মুদ্রণ : নাহিদ এড. প্রেস প্রিন্টিং, ৯৯৩/৯৯৪ নয়াপল্টন, মতিঝিল, ঢাকা- ১০০০

জাতীয় শিক্ষাপ্রথম ২০১২

մԿԸ

ըգ	ՎԵԼ զԵ՝	ԸՓՆ ԲԻՖ
1.	գԼԵՍ	i
2.	մՔԵՆ	1
3.	ՎԿՅՆՄԸ ԸԲՁԻԽԻ ԻԾՏԻՅՔԶՆ	1
4.	ՎԿՅՆՄԸ ԸԲՁԻԽԻ ԱԲՅՆԶ ԳԻՄԵ	2
5.	ՎԿՅՆՄԸ ԸԲՁԻԽԻ ԱԲՅՆԶ ԸՊԿԵՆ	2
6.	ՐԻԶԻԳ ՎԿՅՆՄԸ 2012 ԳԻՆԵՎՈՒՄ	7
7.	ՎԿՅՆՄԵԴԻ ԻՋԵԻԼՆ	7
8.	ՎԿԼԵ-ԻԿԼԵԻԽԻ ԸՄԿԶ Ի ԻԿՏԻԵ	10
9.	ՎԿՅՆՄԸ ԸԲՁԻԽԻ ԻՋԵԻԼՆ	15
10.	ՎԿՅՆՄԸ ԸԲՁԻԽԻ ՄՏԻՎՈՒՄ ԿՐԿՆԱԼ	19
11.	ԿՐԻՄԻ Կ ՎԿՅՆՄԸ Ի ԻՋԵԻԼՆ ՎԿՅՆՄԸ	23
12.	ԿՐԻՄԻ Կ ՎԿՅՆՄԸ, ԻՋԵԻԼՆ ՎԵՐԱԲԻՆ Ի ԻՋԵԻԼՆ ՎԿՅՆՄԸ	57

1. mPbv

1.1 hē_wPZ ce@wi Kí bv cŷqb Ges Gi mǒz evēvq̄tbi Dci wbfP Kti thēKv̄t̄bv Kvhēv̄t̄gi mdj Zv| wKŷv̄ Kvhēv̄t̄gi Gifc ce@wi Kí bvB wKŷv̄m̄g| wKŷv̄_x̄P i AvM̄b, cēYZv, mvg_©, AwfÁZv I wKLB Pw̄n`vi mvt_ Ges mgvR, t`k I AvšR̄w̄ZK cwi w̄w̄Z wetePbvq̄ t̄t̄L cŷv̄Z nq w̄b̄w̄̄ wKŷv̄m̄g| t̄K, t̄Kb, Kx, wKf̄v̄te, Kvi m̄n̄th̄w̄MZvq, Kx w̄t̄q, t̄Kv_vq, KZ mgq āt̄i wKLBte Ges hv wKLBj wKf̄v̄te Zv hvPvB Kiv hv̄te Gme c̄k̄k̄e DĒi wKŷv̄m̄g _v̄t̄K| wKŷv̄i j`ŷ, D̄t̄i`k, wKLBdj, w̄elqē, wKLB-t̄kL̄v̄t̄bv Kvhēv̄g I ḡj`v̄qb w̄b̄t`R̄bv-GmeB wKŷv̄m̄g c̄ŌZc̄v` w̄elq| wKŷv̄m̄g w̄f̄w̄Ēt̄ZB cŷv̄Z nq c̄V`c̄j̄K I Ab`v̄b` wKLB-t̄kL̄v̄t̄bv mvgM̄ Ges cwi Pw̄j Z nq wKLB-t̄kL̄v̄t̄bv Kvhēv̄g| Gme cŷv̄q̄t̄bi w̄b̄t`R̄bv| _v̄t̄K wKŷv̄m̄g| wKŷv̄m̄g t̄K wKŷv̄ Kvhēv̄g evēvq̄t̄bi b̄j -b̄K̄k̄v ej v n̄t̄q _v̄t̄K|

1.2 wKŷv̄m̄g GKw̄ Pj gvb c̄Ōm̄q| G c̄Ōm̄q̄v̄ av̄iv̄w̄n̄K cwi ex̄ŷt̄ŷi gra`g Pj gvb wKŷv̄m̄g mej Zv`p̄j Zv I Dc̄th̄w̄MZv w̄b̄ŷ̄q̄ Kiv nq| mḡt̄q̄i mvt_ mgv̄Ri cwi eZ̄B NŪt̄Q, ZvOrov Avb-w̄eAv̄b I c̄h̄ŷ̄i`z̄ cwi eZ̄B n̄t̄Q| Gm̄t̄ei dt̄j wKLB Pw̄n`v̄l cwi eZ̄Z n̄t̄Q| G Rb` c̄Ōq̄v̄R̄bx̄q̄ cwi gv̄R̄B I bev̄q̄t̄bi gra`g wKŷv̄m̄g h̄ŷ̄M̄c̄th̄w̄M̄x̄ ivLv Avek`K| Avevi Ggb mgq Av̄t̄m̄ hLb c̄ŷ̄īv̄t̄bv wKŷv̄m̄g cwi gv̄R̄B K̄t̄i mḡt̄q̄i Pw̄n`v̄ c̄ŷ̄Y m̄e nq bv, ZLb bZb wKŷv̄m̄g cŷv̄qb K̄īt̄Z nq| RvZxq wKŷv̄m̄g evēvq̄t̄bi Rb`I bZb wKŷv̄m̄g Db̄q̄b K̄īt̄Z nq| G cwi t̄c̄ŷ̄t̄Z RvZxq wKŷv̄m̄g 2012 cŷv̄q̄t̄bi c`t̄ŷ̄c̄ M̄b̄Y Kiv n̄t̄q̄t̄Q|

2. wKŷv̄m̄g Db̄q̄t̄bi th̄ŷ̄K̄Zv

2.1 gra`w̄gK t̄t̄i eZ̄ŷ̄b wKŷv̄m̄g 1995 m̄t̄j cŷv̄Z| Gici `x̄N`mḡt̄q̄ RvZxq I AvšR̄w̄ZK cwi gĒj̄ mvgw̄RK, mis`w̄ZK, A_ŷ̄w̄ZK I ivR̄ŷ̄w̄ZK w̄ēf̄b̄ēt̄ŷ̄t̄ w̄ēt̄k̄l K̄t̄i Avb-w̄eAv̄b, Z` I th̄w̄M̄th̄w̄M̄ c̄h̄ŷ̄i`ŷ̄i t̄ŷ̄t̄ e`v̄c̄K cwi eZ̄B N̄t̄Ūt̄Q| cwi eZ̄ŷ̄bi mvt_ mvt_ wKŷv̄_x̄P i wKLB-Pw̄n`v̄ `z̄ cwi eZ̄Z n̄t̄Q| G Pw̄n`v̄b̄h̄v̄q̄x̄ wKŷv̄t̄K h̄ŷ̄M̄c̄th̄w̄M̄x̄ Kivi Rb` wKŷv̄m̄g Db̄q̄b Ac̄wi n̄v̄h̄t̄q̄ `w̄ōt̄q̄t̄Q|

2.2 gra`w̄gK t̄t̄i c̄ŷ̄j̄ Z wKŷv̄m̄g Dci ŷ̄v̄a`w̄gK t̄t̄i wKŷv̄m̄g ḡj`v̄qb I Pw̄n`v̄ w̄b̄īf̄c̄ŷ̄Ō k̄x̄l R̄ cwi Pw̄j Z M̄t̄el̄Yvi djv̄d̄t̄j wKŷv̄m̄g At̄b̄K `p̄j Zv, Am̄ŷ̄w̄Z I mgm̄v̄ w̄P̄w̄j̄Z n̄t̄q̄t̄Q| G wKŷv̄m̄g Av̄Zḡv̄t̄q̄ ZĒi I Z` m̄sej Z hv

wKŷv̄_x̄P ḡj` K̄īt̄Z Dr̄m̄w̄n̄Z K̄t̄i| c̄ŷ̄j̄ Z wKŷv̄m̄g Ab̄m̄Ūvb, mgm̄v̄ mgv̄āt̄bi th̄w̄M̄Zv AR̄B, n̄t̄Z-K̄j̄t̄g Kiv R̄ K̄t̄i t̄kL̄vi Ges m̄R̄b̄k̄j̄ I D`w̄ēb̄x̄ ŷ̄ŷ̄Zv w̄ēK̄v̄t̄ki m̄th̄w̄M̄ m̄w̄gZ| wKŷv̄_x̄P i `b̄w̄ZK I gvb̄ēK ŷ̄Yw̄ēj̄i w̄ēK̄v̄t̄ki m̄th̄w̄M̄ K̄g| c̄Ōq̄v̄R̄bx̄q̄ w̄elq Ges w̄elqē` th̄gb- Z` I th̄w̄M̄th̄w̄M̄ c̄h̄ŷ̄i`ŷ̄i, R̄j̄ev̄q̄j̄ cwi eZ̄B I KiYxq, eq̄tm̄ŪK̄j̄ I c̄R̄bb `ŷ̄, R̄j̄w̄b w̄b̄iv̄c̄Ēv̄ BZ`w̄i c̄ŌZdj̄b L̄p̄B m̄w̄gZ| ZvOrov gv̄Z̄f̄v̄l̄v̄ ev̄sj̄v Ges AvšR̄w̄ZK f̄v̄l̄v̄ B̄st̄īw̄R̄ wKLB-t̄kL̄v̄t̄b̄vi t̄ŷ̄t̄ t̄k̄v̄b̄v, ej̄v, cov, t̄j̄L̄v̄ Gme `ŷ̄ŷ̄Zv wKLBt̄bi Rb` wKŷv̄m̄g ŷ̄īz̄ī c̄Ōvb̄ Kiv n̄t̄j̄ I evēvq̄t̄b̄ Ḡŷ̄t̄j̄v̄ h_vh_ ŷ̄īz̄ī c̄v̄q̄ w̄b| wKŷv̄_x̄P i t̄K K̄ḡŷ̄x̄ Kivi t̄ŷ̄t̄ wKŷv̄m̄g Ae`v̄b m̄t̄š̄īl̄ R̄b̄K̄ b̄q̄| bev̄q̄b̄KZ wKŷv̄m̄g Gme m̄x̄v̄ēx̄Zv K̄w̄l̄t̄q̄ DV̄vi c̄ŌP̄ov̄ t̄b̄l̄ q̄v̄ n̄t̄q̄t̄Q|

2.3 RvZxq wKŷv̄m̄g 2010 ev̄sj̄v̄t̄ t̄ki wKŷv̄t̄ŷ̄t̄ GKw̄ gv̄B̄dj̄K| RvZxq wKŷv̄m̄g 2010 Ab̄m̄v̄t̄i wKŷv̄i gra`g h̄ŷ̄M̄c̄th̄w̄M̄x̄ R̄b̄k̄w̄³ Db̄q̄t̄bi Rb` c̄Ōq̄v̄R̄b wKŷv̄m̄g Db̄q̄b Ges Gi h_vh_ evēvq̄t̄b̄ RvZxq wKŷv̄m̄g 2010 Gi evēvq̄t̄bi m̄ēh̄āK ŷ̄īz̄c̄ŷ̄c̄` t̄ŷ̄c̄ n̄t̄Q G wKŷv̄m̄g Ab̄m̄v̄t̄i wKŷv̄e`vi c̄ēZ̄B Ges Gi Rb` c̄Ōq̄v̄R̄b t̄m̄ Ab̄m̄v̄t̄i wKŷv̄m̄g Db̄q̄b|

2.4 ev̄sj̄v̄t̄ t̄ki īf̄c̄K̄i 2021 Gi j`ŷ` n̄t̄Q w̄w̄īR̄Ūj̄ ev̄sj̄v̄t̄ k̄ M̄t̄ō t̄Z̄j̄v̄ Ges t̄`k̄t̄K̄ ga`g Av̄t̄q̄i t̄`t̄k̄ cwi YZ Kiv| w̄w̄īR̄Ūj̄ ev̄sj̄v̄t̄ k̄ M̄ov Ges ga`g Av̄t̄q̄i t̄`t̄k̄ cwi YZ Kivi c̄āvb̄ D̄c̄v̄q̄ n̄t̄Q wKŷv̄i gra`g h̄t̄_vch̄ŷ̄ R̄b̄k̄w̄³ m̄j̄ō Kiv| Av̄i wKŷv̄i gra`g Zv Kivi Rb` c̄Ōq̄v̄R̄b Dc̄th̄w̄M̄x̄ wKŷv̄m̄g|

2.5 GK̄w̄esk̄ kZv̄āxi wKŷv̄i Rb` M̄w̄Z AvšR̄w̄ZK wKŷv̄i K̄uḡk̄b̄ w̄īt̄c̄v̄L̄ēr̄n̄g: The Treasure Within' G gra`w̄gK wKŷv̄t̄K̄ R̄x̄ēt̄b̄ c̄Ōēk̄ŷ̄i 'gateway to life' w̄n̄m̄v̄te w̄P̄w̄j̄Z Kiv n̄t̄q̄t̄Q| Gi A_ŷ̄K̄ḡR̄x̄ēt̄b̄ c̄Ōēt̄ki c̄Ōq̄v̄R̄bx̄q̄ th̄w̄M̄Zv gra`w̄gK wKŷv̄i gra`g AR̄B| G th̄w̄M̄Zv AR̄B̄i Rb` c̄ŌZ̄te`t̄b̄ wKŷv̄i P̄v̄īw̄L̄ `f̄c̄w̄P̄w̄j̄Z Kiv n̄t̄q̄t̄Q| `f̄t̄nḡn̄ n̄t̄Q-R̄iv̄b̄i Rb` t̄kL̄v̄, Kiv R̄ Kivi Rb` t̄kL̄v̄, w̄ḡt̄j̄ w̄ḡt̄k̄_v̄K̄vi Rb` t̄kL̄v̄ Ges w̄ēK̄w̄k̄Z n̄l̄ q̄vi Rb` t̄kL̄v̄| Gme `f̄c̄ev̄ēvq̄t̄bi gra`g GK̄w̄esk̄ kZv̄āxi Dc̄th̄w̄M̄x̄ R̄b̄k̄w̄³ m̄j̄ō Rb` c̄Ōq̄v̄R̄b̄ t̄m̄ Ab̄m̄v̄t̄i wKŷv̄m̄g Db̄q̄b|

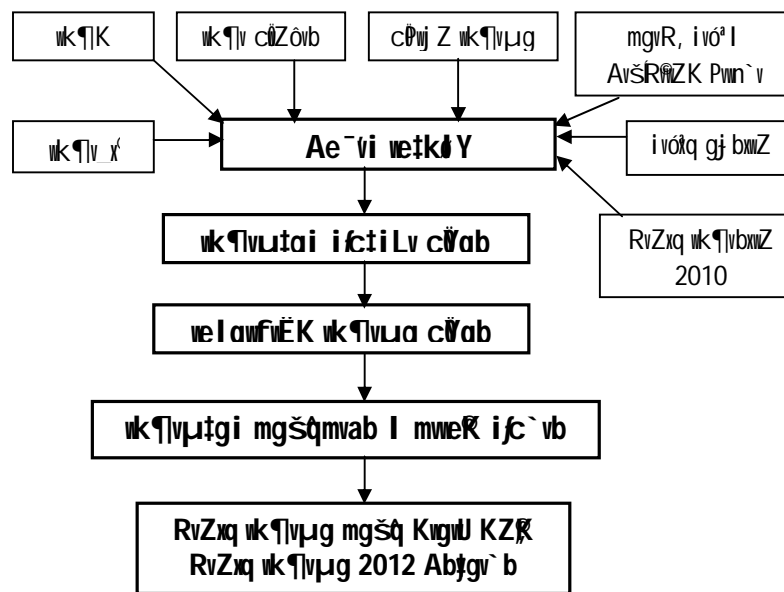
3. **უკუქმუგ Dbqtb Abjz gWj**

Dfík"-ukLbdj gWj (Objective Model) Abjvti RvZxq ukvumg 2012 Dbqtb Kiv ntqtQ| GuWtK dj wfvEK gWj I (Product Model) ej v nq| G gWj Abjvti ukvumg j q' I mvaY Dfík" wbaY Kti Dfík" ARD DcthvMx welq I welqumEK Dfík" wbaY Kiv nq| welqumEK Dfík" ARbi Rb" i wfvEK cWŠK ukLbdj wbaY Kiv nq| cWŠK ukLbdj tK tkvYwfvEK ukLbdjtj wfvRb Kiv ntqtQ| tkvYwfvEK ukLbdjtj K epxeExq, AvteMiq I gtbvtukR-G wZb fvtM wfvRb Kiv ntqtQ| tkvYwfvEK ukLbdjtj K wfvE Kti tkvY DcthvMx welqe", ukLb-tkLvbtv Kvhpqg I gj'vqb tKŠkj mn hveZxq ukvumg Kivhpqg wbaY Kiv nq| AvRtKi wtk'eú t'k Dfík" wfvEK gWj Abjvti ukvumg Dbqtb Kti vtk|

4. **უკუქმუგ Dbqtb Abjz cūqv**

tmKÚwvi GWtKkb tm±i tWtj ctgU cDR± (GmBGmWvc) Gi KwiMvi I Aw_R mnvqZvq Ges RvZxq ukvumg I cv'cy'K teW(GbvmUwe) Gi mweR ZEyearbt GmBGmWvc Gi ukvumg wtklÁe), GbvmUwe-Gi ukvumg kvLvi KgRZpe) Ges wbePZ RvZxq chqvi ukvumg wtklÁ, welq wtklÁ, ukvumg, ukvumg ukvumg wtklÁ I AvfÁ tkvYwfvEKi mgŠtq MWZ wfvbckvumg ukvumg Dbqtb Ktib| ukvumg Dbqtb tbZZj I wbt'Rbv cūvb Ktib GmBGmWvci RvZxq ukvumg cingkr| ukvumg Dbqtb cūqv wfvbckvumg m=úw Z KvRi msvqB weeiY Dc'vcb Kiv ntj v:

cūvn wfti RvZxq ukvumg Dbqtb cūqv

- 4.1 **Ae⁻vi wetk^oY**
- 4.1.1 **gva⁻vgK ⁻tii c^ohuj Z uk^ovlvug ch^ouj vPbv**
GmBGm^oWici uk^ovlvug wetk^ol Áe^o 2008 m^otj gva⁻vgK ⁻tii (ubg^ogva⁻vgK I gva⁻vgK) uk^ovlvug ch^ouj vPbv K^otib| th^oSw^o3K ch^ouj vPbv gva⁻tg uk^ovlvutgi T^oau^o-weP^oiz Ges uk^ovlv^o ^o i uk^oLb P^owin^o v c^oitY uk^ovlvutgi Dc^othw^oMZv hvPvB Kiv nq| GB ch^ouj vPbv dj vdj bZb uk^ovlvug Db^oqt^ob we^otePbvq ivLv nq|
- 4.1.2 **c^ohuj Z uk^ovlvutgi gj⁻vqb**
GmBGm^oWici uk^ovlvug wetk^ol ÁMY ^ogva⁻vgK ⁻tii uk^ovlvug gj⁻vqb I P^owin^o v **ubi^ofcY mgr^ovlv 2010°** k^ol R GK^oW M^otel Yv cwi P^ovj bv K^otib| G mgr^ovi gva⁻tg uk^ovlvutgi mej I ^oej w^oK, ev⁻évt^obi c^oZeÜKZv I cwi gvR^obi t^oq^ol m^ogn vP^ovZ Ges uk^ovlv^o ^o i uk^oLb-P^owin^o v ubi^ofcY Kiv nq|
- 4.1.3 **RvZ^oq uk^ovlvbwZ 2010**
RvZ^oq uk^ovlvbwZ 2010-G D^otj^olZ uk^ovlv m^osv^ošl bwiZm^ogn wetk^ol K^ot^o gva⁻vgK uk^ovlv m^oúwK^o avim^ogn ch^ouj vPbv K^ot^o bZb uk^ovlvug Db^oqt^obi w^oFZ ^oZwi Kiv nq| uk^ovlvbwZi w^ofv^oÉtZB c^ohuj Z mKj avivi (m^ovaiY, gv^oimv, B^ost^oivR) uk^ovlv^o K^o ubw^o ^o ch^ouj ch^ošl m^og^ošZ I GK^oglx uk^ovlvutgi Avl Z^oq Aš^ofv^o Kivi c^o ^oq^ol t^obl qv nq| G e^oe⁻vq me ai^ot^obi uk^ovlv c^oZeÜvt^o c^og t^o ^oq^ol A^oog tk^oivY ch^ošl GK^oB uk^ovlvug Ab^omv^oti uk^ovlv Kv^oh^oev^og cwi P^owj Z n^ote|
- 4.1.4 **AvšR^owZK ch^ouj vPbv uk^ovlvug ch^ouj vPbv**
m^ogm^ovguqK wetk^ol ube^oWZ K^otqK^oW t^o ^oq^ol- fviZ, k^otj ^oW, gv^oj t^oq^olqv, w^ol^ovcj, A^ot^o-tj qv (A^ol^oivR^o), h^oš^oivR^o (A^ol^oivR^o) Ges K^oviW^ovi (A^ol^oivR^o) uk^ovlvug ch^ouj vPbv Kiv nq| Gme t^o ^oq^ol uk^ovlv^o e⁻vi wetk^ol K^ot^o uk^ovlvutgi wetk^ol w^o Km^ogn ch^ouj vPbv K^ot^o evs^ojt^o ^oq^ol cwi w^o ^oq^ol G^o i Dc^othw^oMZv hvPvB Kiv nq|
- 4.1.5 **c^ohujZ c^oZeÜ^o b, c^oÜ I gZvgZ ch^ouj vPbv**
t^o ^oq^ol- wet^o ^oq^ol c^okw^oKZ uk^ovlv m^oúwK^o wetk^ol K^ot^o uk^ovlvug w^olqK c^oZeÜ^o b, c^oÜ I gZvgZ ch^ouj vPbv Kiv nq| G^o ^oq^ol gv^o t^o ^oq^ol g^ota^o D^otj^ol^oth^oM^o K^otqK^oW n^ot^oQ- GK^owesk kZv^oxi uk^ovlv m^oúwK^o AvšR^owZK uk^ovlv K^oig^okt^obi c^oZeÜ^o b UNESCO (1996) ^oLearning: The Treasure Within; O'Neill, Geraldine (2010) 'Programme Design: Overview of Curriculum Models'; Marsh, C.J (1997) 'Perspective Key Concepts for Understanding Curriculum'; Sheehan, John

(1986) Curriculum Models: Product versus Process, Smith, P.L (1993) Instructional Design, Macmillan; RvZ^oq uk^ovlvug I cv^oV^o c^oY^o K^o teW^oW^o cwi P^owj Z (2012) ubg^ogva⁻vgK, gva⁻vgK I D^oPgva⁻vgK ch^ouj vPbv uk^ovlvug, uk^ovlvK c^okw^oq^oY uk^ovlvug I cv^oV^o c^oY^o K^o t^oRÜvi m^oste^o b^ok^oxj Zv ch^ouj vPbv k^ol R^o c^oZeÜ^o b, Rj evq- cwi eZ^oš I ^oth^oM, ZvgvK ubqš^oY, UNICEF (2009) cwi P^owj Z ÜR^oeb ^oq^ol Z^ow^ofv^oÉK uk^ovlv^o |

ZvQ^ovov evs^ojt^o ^oq^ol w^ofv^oÉ^o c^oK^oi, miK^owi I t^oemiK^owi c^oZeÜ^o v Ges m^o ^oq^ol uk^ovlvutgi Aš^ofv^o i R^o 31w^o c^oZeÜ^o b Rgv t^o ^oq^ol Gme c^oZeÜ^o b ch^ouj vPbv K^ot^o m^osk^o w^ol t^oq^o c^oq^ol R^obxq c^ohujZK w^ol qe⁻ m^ost^oh^oR^ot^obi e^oe⁻v t^obl qv nq| 31w^o c^oZeÜ^o t^obi g^ota^o D^otj^ol^oth^oM^o K^otqK^oW n^ot^oQ- Rj evq^o cwi eZ^oš, Z^o c^oh^oš^o AvaK^ovi, Lv^o ^oq^ol, c^oR^obb ^oq^ol, GBPA^ov^oW^ofv^o-GBW^om, wetk^ol P^owin^o v m^oúw^o c^ow^oki BZ^o w^o |

- 4.2 **uk^ovlvutgi i^octiLv c^oq^ob**
Ae⁻vi wetk^oY t^o ^oq^ol j^o Avš^oÁZv I djvd^ot^oji w^ofv^oÉtZ GmBGm^oWici uk^ovlvug wetk^ol Áe^o RvZ^oq c^ovgk^oq^ol ub^o ^oq^ol R^obxq uk^ovlvug Db^oqt^obi bwiZgv^o Ges w^ofv^oÉ^o ch^ouj vPbv uk^ovlv K^oh^oev^og m^ogvšK^ovi^o i uk^ovlvq AM^ohiY c^oevn w^ol uba^ofv^o Y K^ot^obi Gm^otei Dci w^ofv^oÉ K^ot^o uk^ovlvutgi i^octiLv c^oq^ob Kiv nq|

- 4.2.1 **uk^ovlvug Db^oqt^obi bwiZgv^o**
 - gnv^o fvlv Avš^ov^ojb I gv^oš^oht^ox^o i t^oPZ^obv Ges Am^ov^oc^oúw^oqK gj⁻ter^ofv^o w^ofv^oÉtZ t^o ^oq^ol t^o ^oq^ol w^ol^ovt^oki m^oth^oM^o m^ojo
 - ^obiZKZv I gv^obweK gj⁻tera w^ol^ovt^oki Dci ^o ^oq^ol i^oaz^o c^olv
 - Ab^omv^oÜrmv, mR^ob^ok^oxj I D^oW^oebx^o q^ol gv^oZv ev^ox^o i m^oth^oM^o c^olv
 - w^oAv^obg^o ^oq^ol K^og^oglx Kivi Dci ^o ^oq^ol i^oaz^o Avš^oivc
 - Av^oabK c^ohuj^o e⁻env^oti^o i th^oM^o Zv AR^obi m^oth^oM^o m^ojo
 - Z^ow^oÉK Ávt^obi m^ot^o ev⁻égt^ol I c^oq^ol M^oglx uk^ovlv i m^oth^oM^o ev^ox
 - R^oeb^o q^ol Zv AR^obi m^oth^oM^o m^ojo
 - me ai^ot^obi ^oelg^o Aem^ovt^obi j^o ^oq^ol gv^obemaK^ovt^o i Dci ^o ^oq^ol i^oaz^o c^olv
 - w^ol^ovt^oki P^owin^o v Ab^omv^oti gv^obema^oú^o m^ojo i Dci ^o ^oq^ol i^oaz^o c^olv

4.4 ակրվյալ Dբադի ւեւբաժնի Kւիւր

չիւր	Kւիւր	Dբադ/ժիւրբKւիւր
1. Ae֊ւի ւեդիY	1.1 գւաւրK ֊իւի ժիւր Z ակրվյալ ժիւր vPbv 1.2 գւաւրK ֊իւի ակրվյալ գյիւրբ I PււնՊ ւիւիւբY մցրիւ 2010 ժւի Pւր ժւ 1.3 RւZիւր ակրվյալ 1995-96 ւեդիY 1.4 AvՏRՊZK ժիւրի ակրվյալ ժիւր vPbv 1.5 ժիւրիւր ժիւրիւր b, ժիւր I գZիւր ժիւր vPbv	1.1 GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 1.2 GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 1.3 GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 1.4 GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY Ges RւZիւր ակրվյալ ժիւր 1.5 GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY Ges RւZիւր ակրվյալ ժիւր
2. ակրվյալի իւրիւր ժիւր	2.1 ակրվյալ Dբադի ժիւրիւր ւիւրիւր 2.2 ակրվյալ Kւիւրիւր մցրիւրիւր i AMիւրիւր ժիւրիւր ժիւր 2.3 ակրվյալի իւրիւր ժիւր	2.1 ակրվյալ ժիւրիւր ւիւրիւր Rւրիւր GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 2.2 ակրվյալ ժիւրիւր ւիւրիւր Rւրիւր GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 2.3.1 ակրվյալ ժիւրիւր ւիւրիւր Rւրիւր GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 2.3.2 Պ RւZիւր ժիւրիւրիւր AskMիւրիւրիւր

չիւր	Kւիւր	Dբադ/ժիւրբKւիւր
3. ւեդիY ակրվյալ Dբադ	3.1. ակրվյալ Dբադի Dւի ւիւր ժիւրիւր ժիւր 3.2. ւեդիY ակրվյալ Dբադ	3.1. ակրվյալ ժիւրիւր I ժիւրիւրիւր Kւրիւր 3.3.1 ակրվյալ ւեդիY, ւեդիY ւեդիY, Gւււււիւր I GւBGւււււիւր ւեդիY AMիւրիւր մցրիւր MւZ ւեդիY ակրվյալ Dբադ Kւրիւր, ւիւրիւր Rւրիւր RւZիւր ակրվյալ ժիւր 3.3.2 ւեդիY Kցիւրիւր AskMիւրիւրիւր ւեդիY I GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 3.3.3 ժիւրիւրիւր Kւրիւր
4. ակրվյալի մցրիւր I Abիւրիւր	4.1. ակրվյալի մցրիւրիւր ժիւրիւր Ask Պիւր I մKիւր Askիւր մցրիւր RւZիւր ակրվյալ 2012 իւրիւր Ges 4.2. ակրվյալ Abիւրիւր	4.1.1 ակրվյալ ժիւրիւր I GւBGւււււիւր ակրվյալ ւեդիY 4.1.2 ժիւրիւրիւր Kւրիւր 4.1.3 ժիւրիւր Kւրիւր 4.1.4 ժիւրիւրիւր Kւրիւր 4.1.5 Gւււււիւր 4.2 RւZիւր ակրվյալ մցրիւր Kւրիւր

5. RvZiq ukvlyug 2012 Gi`enkó`

- 5.1 mvaviY, gv`imv I BstiwR ukvlyavimn mKj avivi ukvlyi Rb` Aóg tkilY chSÍ GKgLux I Awfboakvlyug clyqb |
- 5.2 Z` I thvMthvM chpS, KgOí RxebgLux ukvly Ges Kivi qri ukýv msthvRtbi cirkicuk cPuj Z mvgwRK veÁvb vel tqi cwi etZ`eysj t` k I wekcvii Pq vel q msthvRb |
- 5.3 Rj evqycwi eZB, cRbb`r, Z` Awakvi, AvURg BZiw vel qe`msthvRb |
- 5.4 óó t`tk 10g tkilYtZ HwOK vel q wmwte Ojz` bjtMoxi fivl I ms`wZÓ vel q msthvRb |
- 5.5 hpmi Pwin`vbmvti mKj t`i i cPuj Z vel qw` i vel qe` AvajbKvqb Ges GKv` k-Óv` k tkilYtZ HwOK vel q wmwte Uzvi Rg GÚ nmcUvuj w bZb vel q msthvRb |
- 5.6 ag`ukvlyimn mKj vel tq` buzK ukvlyi Dci` iaZ; clyvb |
- 5.7 fivlv Avb`vj b I gph`x i tPZbv Ges Amw`cDwqK tPZbv weKvtki gra`tg t` kvZteia I RvZiq HK` weKvtki Dci` iaZ; clyvb | t` kvZteia weKvtki gra`tg AvSRWZKZteia mpoi` clyvm |
- 5.8 veÁvbgb`r, hps`ev`x, KggLux I` rRbkwS mpoi` Dci` iaZ; Avtvc |
- 5.9 gvZ.fivlv esjv Ges AvSRWZK fivlv BstiwR ukvlyug vel qe`g` j` Kivi cwi etZ` tkvbr, ejv, cov I tj Lv G Pviw` rZv tkilYKtj Abkxj tbi gra`tg tkLvi mthvM mpo Ges AvRZ` jZv gj`vqtbi cxwZ cBZB |
- 5.10 wLb-tkLvtbv tkSkstj i gra`tg ukýv`x` itK mRbkxj Kiv A`fr wetkl Ygj K, wPstí DÍxcK I mRbkxj` clykúEi I KvR Abkxj tbi gra`tg mRbkxj I D`mwex rlygzvi weKvtki mthvM clyvb |
- 5.11 thme vel tq` e`enwii K KvR AvtQ thgb- veÁvb, c`v`weÁvb, i mvqb, RxeveÁvb, Kul ukvly, Mvn`weÁvb, kvimii K ukýv I`r, KgOí RxebgLux ukýv, Z` I thvMthvM chpS, Pviæ I Kvizk`jv vel tqi ZwiEK I e`enwii K Astki gta` mgStq mvab Ges ukvlytK Rxeb I ev`egLux Kivi clyvm | A`fr` clyw ZÉ; mT I bwiZ ukvlyi mv`_ mv`_ e`enwii K Kivi mthvM clyvb |
- 5.12 nvtZ Kj tg Kti tkLv I` jMZ AvtjvPbv Kti tkLvi Dci` iaZ; clyvb |
- 5.13 tkilY Kvhp`tg chpSi e`enwi` epx |
- 5.14 ukvlytK Rxeb I ev`egLux Kivi clyvm Ges t`kxq tcyvctU Dbqb`yg RbkwS mpoi` Dci` iaZ; clyvb |
- 5.15 Aa`vq t`tk Kx Kx Ávb,` rZv, gj`teia I` wofw ARB Kite Zv epx`eEK, gtbvtcukR I AvteMxq wLbdj wmwte clyw Aa`vtqi` i iæZ msthvRb |

- 5.16 ukvlyi gra`tg meEKvi` elg`` i Kti mgZv weartbi mthvM mpo | wj ½, ag`eY`RwZ, tckwMZ I A`wuzK` elg`` i Kivi j`t` GkrfZ ukvlyug` iaZ; clyvb |
- 5.17 wekvtqbi Pwin`v Abmvti gvbem`ú` mpoi` clyvm |
- 5.18 clyZ wciw qtiWi` e`vib` epx, Aa`vq`w`EK wciw qW wba`fi Y, ukýveti` Kgf` etmi msL`v epx |
- 5.19 RvZiq w` emmg`tn` g` tLvjv t`tL w em D` hvtbi e`e`v` cBZB |
- 5.20 avivevniK gj`vqtbi (MVBKvxb gj`vqb) gra`tg wLb`` p`Zv wPwYZ Kti wbi vgggj K tmevi gra`tg wLb wbdZKiY |
- 5.21 cPuj Z e`enwii K cixývi ms`wi mva`tbi gra`tg AwZwi` b`vi` clyvtbi mthvM eU Kiv |
- 5.22 mvgiok gj`vqb/mvgiok` cix`ly I cvej K cix`ly cxwzi ms`wi |

6. ukvlyug i`ctiLv

6.1 Ió-Óv` k tkilYi ukvlyi j`t` I D`tí k`

J`t`

ukvly`r`i mweR weKvtki gra`tg gvbweK, mvgwRK I` buzK` Ym`úbeÁvbx,` r, hps`ev`x I mRbkxj t` kctcyK Rbm`ú` mpo |

D`tí k`

- K. ukvly`x`p` mß clyZfv I m`vebv weKvtki gra`tg mRbkxj Zv, Kí bv I AbymUrmv epx`tZ mrvqZv Kiv |
- L. ukvly`x`p` gta` gvbweK` Yveuj, thgb-` buzK gj`teia, mZZv, Aa`emvq, mwn`Zv, k`Ljv, AvZweklym, m`vPvi, At`bi clyZ k`vteia, bw`wbKZvteia, tmSni`cY`m`úK` I b`vqwePvi teia mj` p`fite M`Z Kiv |
- M. gnvb fivlv Avb`vj b, gph`x`i tPZbv I Amw`cDwqK gj`teitai AvtjvtK ukvly`x`p` gta` t`kctcy, RvZiqZvteia I MYZwiSjK gj`teia RvMZ Kiv Ges m`vebvqg bvlmii K wmwte te`to DVtZ mrvqZv Kiv |
- N. ukvly`x`p` gta` esjvt`k m`útk`m`jnsZ Avtbi wFZ iPbv Z`v Gi Buznm, Huzn`, ms`wZ, Av`g`mvgwRK I MYZwiSjK i vR`wuzKPPi clyZ AvMh I thvM`Zv mpoi` gra`tg` ewkK t`clyvctU t`t`ki clywZ I Dbqtb Ae`vb ivL`tZ m`lyg Kti Mto tZvjv |
- O. k`ti gh`v, KvRi Af`vm I KvR Kitz AvMhx nl qvi clyZ BuzerPK gtbvfve weKukZ Kiv hvZ ukvly`x`e`w`MZ Ges` jMZ Dfq aitbi KvR m`úv`tb` buzKZv I` wuzkxj Zvi cwi Pq w`tZ cvti |
- P. mKj t`t` KvhRi thvMthvM i`lyv ukvly`x`p` clyZ esjv fivlv` rZv mj` p I m`jnsZ Kiv Ges wbcqz cvwF`vm Mto tZvjv |

- Q. **evsj v mwntZ'i AšbñZ bñ`wbK tñs`h°k;Lj v Ges mL` Dc†fñM I D`NñU†b ùk¶lv_xp thwM`Zv ùeKùkZ Kiv** |
- R. **AvaybK Kg¶¶¶¶, D`Puk¶¶¶¶¶ mKj ¶¶¶¶¶ KìhRì thwM`thwM`Mi c¶¶¶R¶b BštiñR fivivi tgš¶¶K `¶¶Zvmgñ AR¶bi gñ`tg ùk¶lv_xpK thwM` Kti Mto †Zv j v |**
- S. **ùk¶lv_xpK MñvñZK hñ³, c`xñZ I `¶¶Zvi m¶_ cññ¶Z Kiv†bñ Ges RxebNñbõ I ùe†kji cññi cñk¶R mgñ`v mgñv†bi Rb` Mñv†Zi c¶¶¶¶M K `¶¶Zv ùeKùkZ Kiv |**
- T. **ùk¶lv_xpK cññ³i cñZ AvMñx Kti †Zv j v Ges Z_` I thwM`thwM` cññ³ e`env†i AvZñekjmx, Drcv`bkjx Ges mRbkjx ñmñ¶e `Zñi Kiv |**
- U. **ùk¶lv_xp¶†Z Rxebgñv Db¶¶bi Rb` RxebNñbõ ùeñfñbñgmñ`v AbññUvñ I mgñv†b `eAvñbK c¶¶¶¶ I c`xñZ c¶¶¶¶ KitiZ c¶¶i tm j ¶¶¶ `eAvñbK `¶¶¶¶ I thwM`Zv AR¶b mñvqZv Kiv |**
- V. **†`¶K Ges eññe¶¶ji c¶¶KùkZ I mñgññRK cññi ¶¶ Ges Rj eñv¶ cññi eZ¶bi Dci `i`ñZ¶¶¶i c¶¶i cññi ¶¶¶ Drcv`vb m`¶¶¶¶¶ ùk¶lv_xp i cññi ¶¶Z Kiv | GKB m¶_ mñkõ mKtji Kj `¶¶¶i Rb` H mKj Drcv`vb¶K ñbqš¶¶ I e`envi Kivi thwM`Zv AR¶b mñvqZv Kiv |**
- X. **Lv` I c¶¶, kvixñiK m¶¶¶¶Zv, tivM`e`ñwa, c¶Rbb ¶¶` Ges e`ñ³MZ ñbivcÉv BZ`ññi Dci `i`ñZ¶¶¶i c¶¶i ùk¶lv_xpK ¶¶`m`¶¶Z Rxebñv†bi c¶¶¶Rbñq Ávb, Rxeb`¶¶Zv I `¶¶¶¶ AR¶b mñvqZv Kiv |**
- W. **ùk¶lv_xp g†b ñbR ñbR agñ¶ ùek¶m I gj `¶¶eñ RñMZ Kivi cññi cññi Ab` ag¶ ag¶ej ñ¶` i cñZ k`vkvxj ñZ mñvqZv Kiv |**
- Y. **ùk¶lv_xp g†b` evññj Ges ¶¶` RñvZ-¶¶¶ñi bñv`cññ, eV`¶¶¶, fiviv, ms`ñZ, ùeñfñbññ¶ I ¶¶¶¶i gñb¶¶i cñZ ávZzi k`v¶¶eñ mñ¶ Kiv |**
- Z. **ùk¶lv_xp `ññK I gñbñK ùeKùkji j ¶¶¶ mñk¶¶¶¶¶¶¶ Kìhññj - ¶¶¶vñj, kixiPPP, mñvñZK Kg¶¶¶, PññI KññKj v Abññj ¶bi ñbqñZ A¶¶¶ Mto †Zv j v |**
- _. **Rxebv`cñ ùk¶lv_xp AvMñx I thwM` Kivi Rb` ùk¶lv_xp e`ñ³MZ I mñgññRK Rxeb, AvaybK Kg¶¶¶¶ Ges `°Kgññ`¶¶bi Rb` c¶¶¶Rbñq Ávb, `¶¶Zv I `¶¶¶¶ mñ¶ p Kiv |**
- ˆ. **mññwMZigj K KìR Kivi gñ`tg ùk¶lv_xp ¶bZzi, mññwMZv I thwM`thwM `¶¶Zv ùeKùk mñ¶ Kiv |**

6.2 **ùe¶ Kìvñ¶¶v:**
I ò ¶_¶K Aóg ¶kñ¶ñi ùe¶ Kìvñ¶¶v, b¶¶ I m¶¶ eÉb

	mKj avivi Aveñk`K ùe¶ (mñvavi Y ùk¶lv_xp, gñ`ñm ùk¶lv_xp I BštiñR ùk¶lv_xp aviv)	cññ¶¶i b¶¶	m¶¶eÉb (Kñm ùcññi qW)		
			mñbññK	mñv¶¶K	eññ ¶
1.	evsj v	150	5	87	174
2.	BštiñR	150	5	87	174
3.	MñvñZ	100	4	70	140
4.	evsj v`k I ùek¶ññi Pq	100	3	53	106
5.	ùeÁvb	100	4	70	140
6.	Z_` I thwM`thwM` cññ³	50	2	35	70
¶¶¶¶		650	23	402	804
mñvavi Y ùk¶lv_xp avivi Aveñk`K ùe¶					
7.	ag¶ `bñZK ùk¶lv_xp: Bñj v g I `bñZK ùk¶lv_xp/ññ` ðg¶ `bñZK ùk¶lv_xp/ññ` ðg¶ `bñZK ùk¶lv_xp/teš`x ag¶ `bñZK ùk¶lv_xp	100	3	53	106
8.	Kvixñi K ùk¶lv_xp I `¶¶`	50	2	35	70
9.	Kg¶ Rxebgñv ùk¶lv_xp	50	2	35	70
10.	Pñññ KññKj v	50	2	35	70
¶¶¶¶		250	9	158	316
mñvavi Y avivi Hñ¶K ùe¶ (GKñ¶¶ ¶bi qv hñ¶e)					
11.	¶¶`ññ`bññññi fiviv I ms`ñZ/Kññ ùk¶lv_xp/ Mññ`ùeÁvb/Aviv/ùe/ms`ñZ/cññj	100	2	35	70
m¶¶¶¶¶		1000	34	595	1190

- ˆ ðe`:
- c¶¶ g ùcññi q¶¶Wi e`ññb 60ññññU I Ab`vñ` ùcññi q¶¶Wi e`ññb 50ññññU |
 - Kññvivi ¶_¶K e¶¶¶i cñZññ b 6ññññi qW Ges eñ`ññññvñi 4ññññi qW |
 - `ññK cñññññ¶ K mñ¶¶eK (Assembly) Gi ¶g¶v` 15ññññU Ges 3q ùcññi qW ci gñ`vññ ùeññZ 45ññññU |
 - `¶ ùk¶¶U cññi Pññj Z cñZvñ¶e m¶ ¶¶¶¶¶ 5ññññU Kti m¶¶ Kg ñ¶e Ges gñ`vññ ùeññZ 25ññññU |

6.3 mvaivY ukvIv avivi beg-`kg tkWYi velq-KvWtgv, baf I mgq eEb

velq ai b	vel q	cixvIv baf	mgqeEb (Kwv ucvi qW)		
			mvBwnK	mvguqK	ewl R
Avenk`K	1. eivj v	200	5	80	160
	2. BstivR	200	5	80	160
	3. MvYZ	100	4	64	128
	4. agvI `bvZK ukvIv (Bmjvg I `bvZK ukvIv/ wv`pgvI `bvZK ukvIv/ wLbagvI `bvZK ukvIv/ tesxagvI `bvZK ukvIv)	100	2	32	64
	5. Z_ I thvMvthvM cbv ³	50	2	32	64
	6. K`wiv qvi ukvIv	50	1	16	32
	7. kvixvi K ukvIv, `v`veAvb I tLj vaj v	100	2	32	64
	tgvU	800	21	336	672
kvLwvIvEK velq					
veAvb kvLvi Rb` Avenk`K vel q	8. c`v_`veAvb	100	3	54	108
	9. imvqb	100	3	54	108
	10. RxeveAvb/D`PZi MvYZ	100	3	54	108
	11. eivj vt`k I wekcvIv Pq	100	3	54	108
	12. RxeveAvb/D`PZi MvYZ/ vIz`bvMvOxi fvIv I ms`vZ/KvI ukvIv/ MvMv`veAvb/ fMvj I cvi tek/ Pvi a I KvI akj v/ msMvZ/tevmK tUW/ kvixvi K ukvIv I mvov*	100	3	54	108
mevgvU	1300	36	606	1212	
e`emvq ukvIv kvLvi Rb` Avenk`K vel q	8. e`emvq D`v`vM	100	3	54	108
	9. wmvveveAvb	100	3	54	108
	10. wdb`vY I e`isvKs	100	3	54	108
	11. veAvb	100	3	54	108
	mevgvU	1300	36	606	1212

velq ai b	vel q	cixvIv baf	mgqeEb (Kwv ucvi qW)		
			mvBwnK	mvguqK	ewl R
e`emvq ukvIv kvLvi HwvQK vel q (GkvIv tbi qv hvte)	12. fMvj I cvi tek/ eivj vt`k I wekcvIv Pq/ KvI ukvIv/MvMv`veAvb/ vIz`bvMvOxi fvIv I ms`vZ/Pvi a I KvI akj v/ msMvZ/tevmK tUW	100	3	54	108
	mevgvU	1300	36	606	1212
gvbveK kvLvi Rb` Avenk`K vel q	7. eivj vt`k I BvZvnm I wekcvIv Zv	100	3	54	108
	9. fMvj I cvi tek	100	3	54	108
	10. A`vMvZ/tcSi bviZ I bvMvi KZv	100	3	54	108
	11. veAvb	100	3	54	108
	12. A`vMvZ/tcSi bviZ I bvMvi KZv/Pvi a I KvI akj v/KvI ukvIv /MvMv`veAvb/vIz` bvMvOxi fvIv I ms`vZ/ Avi ve/ms`vZ/cvIj / msMvZ/tevmK tUW /kvixvi K ukvIv I mvov*	100	3	54	108
mevgvU	1300	36	606	1212	

`be`:

- > veAvb, gvbveK I e`emvq ukvIv kvLvi nIz thIkvIv GkvIv kvLvi wbevPb Kti wbevPZ kvLvi Avenk`K vel qmgn vbtZ nte|
 - > mBvtn v`b b`v`vK vucvi qW Kwv nte|
 - > wcvI qvIvI e`vB I Ab`v`v` vel q I v`t`k Aog tkWYi Abjvc nte|
- * kvixvi K ukvIv I mvov vel qvIv i`ayevj vt`k mvov ukvIv cIzovtbi veAvb kvLvi I gvbveK kvLvi ukvIv vIv HwvQK vel q wmvte vbtZ cvi te|

7. **wklb-tklvfbv c-xwz I tkSkj**

wkqlvmtgi mpyev`lvqfbi gva`tg wkqlv`fi wklb wbowZKiY A`fr wklbdj ARb c`avbZ `nu weltaqi Dci wbfPkj | meip`tg , iazcyw n`o tkiYwkq`tki mpyuq mnthvMZv I ht`vchp` wklb-tklvfbv c-xwz I tkSkj i mpyc`oqM Ges wOZxquw n`o gvbmsZ cv`cj`K I Ab`vb` wkt`qlvcKiYi mivK e`envi | Dfq t`q`it`B wkq`tki fvgKv AZ`sl , iazcyw GK K_vq wkqlv`fi wklb wbowZKiYi t`q`it` wkq`tki t`pq DEg Avi wQy`tbB | GLvb wtkl fite D`j`l` th, A`tbK KwB I RuUj KvR hv Kivi Rb` A`tbK ktg I mgq c`oqRb Zv ht`vwpZ c-xwz I tkSkj c`oq`M mn`R I Kg mg`tg mivK fite m`ub`Kiv m`e | wkqlv`fi wklb i t`q`it` I G wbgq c`o`hr` | wkq`tk ce`c`wz wbtq Kg cwiktg Ges A`tc`qlvKZ Kg mg`tg ht`vwpZ c-xwz I tkSkj c`oq`M wkqlv`fi wklbdj ARb wbowZ KiZ cv`ib |

7.1 **wkqlv`fi wklb wbowZ Kivi weltaq KtqKw K_v**

7.1.1 wklb-tklvfbv c`oq`M wkqlv`fi mpyuqZv LpB , iazcyw mpyuqZvi `nu t`q`it`-gvbmK mpyuqZv I `wnK mpyuqZv | gvbwmK mpyuqZv A`fr wkq`Yxq weltaq wkqlv`fi wPsb c`oq`M D`i`x`B Kiv | Ggb mgm`v, c`k`ev KvR t` I qv hvi mgravb wPsb Kti tei KiZ nq | `wnK mpyuqZv ntjv nvtZ-Kj`tg KvR Kti tklv | wkqlv jvf c`oq`M wkqlv`K mpyuq ivLv t`mtj Kg mg`tg I mn`R wklb m`e |

7.1.2 gvb | GK ai`bi KvR `xN`ngtg gtbvthvM w`iz cv`i bv | wki`i` i t`q`it` gtbvthvM t` I qvi e`vb eq`d` i t`pq Kg | weifb`el Yvq t` Lv t`mtQ, 12 t`tk 16 eQi eqm wki`i` i t`q`it` G e`vb 8 t`tk 10 wgbU, Zv Avevi wbfP Kti KvRw KZUv AvK`Yxq Ges Avb`v`qK | AZGe tkiY Kvhp`g nte `eip`c`y` Avtj vPbv, `j`MZ KvR, M`i, t`j`Lv, AuKv, weZK`Awfbq, nvtZ-Kj`tg KvR, c`ok`Ei, c`ok`BZ`w` cv`vi mvt` m`wz ti`tl c`oq`M Kiv ntj wkqlv`fi gtbvthvM ati ivLv m`e |

7.1.3 c`o`K e`w`B `ZSj (every individual is a unique) | wkqlv`fi i t`q`it` Zv teuk wetaPbvi `we iv`l | c`o`K wkqlv`P`Zvi wbt`Ri gtZv Kti wR Mwiz tk`l | ZvB e`w`B `vZ`Sj i K_v wetaPbvq ti`tl h`vm`e wkqlv`fi Dc`thvM Dcvtq mnthvMZv t` I qv ntj wkqlv`fi c`q` wkqlv`j v` mnR nq |

7.1.4 wkq`tk ej v nq `ek c`oq`M | et`Ki Dci eK `vcb Kti weivU BgviZ `Zwi Kiv nq | GKBfite Rvb AwfAZv, Avb, `q`Zvi Dci wfwE Kti bZb Avb, `q`Zv I gj`teva ARb mn`R mnvqZv t` I qv hvq | ZvB wkqlv`fi Rieb t`tk Dcgv,

D`vniY w`tg Ges ce`f`a Avb, `q`Zvi mvt` msthvM `vcb Kti bZb Avb, `q`Zv ARb mnvqZv Kiv ntj wkqlv jvf mnR nq |

7.1.5 wkqlv`fi hv wklte Zv etS wklte | tKv`bv w`l`q m`u`K`m`y`u`o aviYv jvf Kite | bv etS gl`-` Kiv h`v`wkqlv bq | GtZ wkl`bi m`Avj b nq bv | etS wkl`j ev tKv`bv mgm`v mgrav`bi hv` I c-xwz etS c`oq`M Kitj Abjfc mgm`vi mgravb wbt`RB KiZ cv`i | ZvB gl`-`i t`pq e`svi Dci , iaz`i` I qv c`oq`Rb |

7.1.6 wkqlv jvf h`vh` wkt`qlvcKiYi mivK e`envi AZ`sl , iazcyw me weltaq Kg-teuk wkt`qlvcKiY e`env`ii mthvM AvtQ | wkt`qlvcKiYi mnv`th` RuUj I wegZ` w`l`q`K mnR I gZ`Kti Dc`vcb Kti w`l`q`u`K `u`o aviYv t` I qv hvq | GKw tQvU MvO tkiY`Z c`ok`B Kti MvtQi w`f`b`e`Ask ev gw`e`w`m`v`q`v m`h`v`Y` t` Lv`j hZ mn`R mivK aviYv jvf m`e Ab` tKv`bv fite Zv m`e bq | gw`e`w`m`v`q`v e`env`ii mthvM bv `v`K`j P``q, c`w`ex I m`h`P Awfbq ev PvU`e`envi Kiv hvq |

7.1.7 wklb`tk `vqxKiYi Rb` c`oq`Rb Abjxj`bi e`e`v | bZb fite AvRZ Avb, `q`Zv eiv eiv Abjxj b Kiv ntj GKw`tk thgb wklb `vqx nq, Ab`w`tk wklb m`Avj`bi mthvM m`u`o nq |

7.1.8 wkqlv ARb i t`q`it` wkqlv`fi c`o`Z wkt`tki mnvbfwZcy`AvPiY LpB , iazcyw wkq`tk-wkqlv`fi m`u`K`Ggb nte thb wkqlv`P`i ay`j Lvcov w`l`q`K mgm`v bq, Zvi th tKv`bv e`w`MZ, cw`ewi K mgm`v w`bv mst`Kv`P wkt`tki mvt` Avtj vPbv Kti | wkq`tk mgm`v mgrav`b civgk`w`teb Ges mva`gZ mnvqZv Kiteb | wkq`tk-wkqlv`fi gvtS tKv`bv t` qvj `v`K`te bv | m`u`K`h`te t`m`-k`x`vi Ges LpB NibO I Av`sh`K |

7.1.9 wkq`tki w`k`ym `v`K`Z nte th, Zvi mKj wkqlv`B tklvi mvq`m`u`ob` mevi tklvi Dcvq I Mwzi gta` cv`K` `v`K`Z cv`i, Zte Dchj`p cw`te`k I mnthvMZv t`c`j mevB tkl`l | tKv`b wkqlv`fi c`o`Z wkt`tki t`bvZevPK gtbv`f`v`v`K`j H wkq`tk t`tk wkqlv`fi DcKZ nI qvi m`e`bv LpB Kg | ZvB c`o`Zu`l wkqlv`fi c`o`Z wkt`tki D`P aviYv `v`K`v ev`Abxq | tKv`b wkqlv`K KlbI `gv`v`q t`M`ei`O, `f`Zv`K` w`tg w`K`O`B nte bvO, `M`vavO, `O`Ac`v`BZ`w` tKv`bv ai`bi t`bvZevPK ev wbi`armvngj K K_v ejv h`te bv | teZ e`envi ev tKv`bv c`Kvi kv`x`i`K ev gvbwmK kw`l`c`o`vb w`k`y`v jvf`i A`sl`v`q Ges iv`o`q Avb`b kw`l`thvM` Aciva | Drmnv c`o`vb Kiv ntj wkqlv`fi tklvi AvM`h A`tbKUv te`to hvq |

- **mn̄thwMzvgj K (Collaborative)** : MVber`x tkiŋy Kvhp̄rg n̄te mn̄thwMzvgj K | w̄kŋlv_xfv `tj i cōZ`tki t_`tk cōZ`tk w̄kLte Ges GtK Ab`tk w̄kLtz mn̄thwMzV Kiŋe | hLb w̄kŋlv_xfv mgteZf̄te w̄kLb cōp̄qv ch̄j vPbv I Abp̄vb Kti ZLb Zviv GtK Ab` t_`tk dj cōh̄w Mōy Kivi m̄thwM cvq |
- **AbmŪvb ev m̄gm`w̄f̄iĒK (Inquiry or Problem-Based)**: MVberf`i gj K_v n̄t`Q m̄gm̄vi m̄graib | G t̄ŋt̄i w̄kŋlv_xfv AbmŪvb̄gj K c̄x̄w̄zi gva`tg c̄k̄eKti, t̄Kv̄tbv w̄kQj mŪvb Kti Ges m̄graib ev DĒi cvl qvi Rb` w̄w̄f̄b̄c̄x̄w̄z I t̄K̄skj cōq̄m Kti |
- **w̄kV̄k̄ḡvb (Evolving)**: w̄kŋlv_xfv Zv̄t`i ch̄j vPbv I Abp̄v̄t̄bi gva`tg c̄t̄e^o Aw̄R̄Z t̄Kv̄tbv Ávb̄t̄K Am̄Z` I Am̄úY^o ḡt̄b Kīt̄Z cv̄t̄i | t̄m̄t̄ŋt̄i Zviv AbmŪv̄t̄bi gva`tg bZb w̄m̄x̄v̄t̄s̄l̄ t̄c̄b̄Ōt̄e | cōP̄ov̄ Pw̄j t̄q h̄t̄e Ges bZb Ávb I Aw̄f̄ÁZw̄f̄w̄iĒZ c̄ēf̄ä w̄m̄x̄v̄s̄l̄ c̄p̄ms`vi Kiŋe |

8.3 MVberf`i m̄v̄t̄_m̄gm̄Zverf`i (Gestalt Theory) t̄ek w̄gj Av̄t̄Q | Gestalt R̄vḡb̄ k̄ā h̄vi A_`Structure ev MVb | w̄kLb cōp̄qv̄q̄ aviYv MVb c_`K c_`K Dcv`v̄t̄bi Dci b̄q, m̄vḡM̄K̄f̄v̄te Dcv`v̄b_`t̄j vi Dci w̄b̄f̄P̄ Kti | MVberf`i I gj K_v aviYv MVb hv w̄b̄f̄P̄ Kti w̄k̄ȳv_x̄p̄ c̄ēf̄ä aviYv, Ávb, Aw̄f̄ÁZv I c̄w̄i c̄w̄k̄R̄ Ae`vi Dci | mḡM̄Zver` Ab̄h̄v̄q̄x̄ t̄P̄vL, Kv̄b, Z̄K BZ`w̄ Bw`q̄_`t̄j v̄ θ̄iv Avgiv th Z_`_`t̄j v̄ cv̄B t̄m_`_`t̄j v̄t̄K Avgiv ḡt̄b ḡt̄b c̄Ȳ%̄ īc̄ t̄`B, Avi MVberf`i ḡt̄Z Avgiv Gme Bw`q̄M̄ōn` Z_`_`t̄j v̄ w̄ t̄q cōZ`K `Z̄š̄i GKw̄ ḡvb̄m̄K w̄P̄T̄ `Zwi i gva`tg Aw̄f̄ÁZv AR̄B̄ Kw̄i | Gf̄v̄te Aw̄R̄Z Aw̄f̄ÁZv GKw̄i Dci GKw̄i m̄w̄R̄t̄q w̄kLb m̄úbēk̄wi |

9. **w̄kLb-t̄kL̄v̄tbv Kvhp̄rg c̄w̄i P̄vj b̄vi Kw̄Zc̄q c̄x̄w̄z I t̄K̄skj**
 w̄kŋlv_xfv w̄kLb At̄bKv̄t̄k w̄b̄f̄P̄ Kti w̄kŋJK KZ̄R̄ c̄w̄i P̄w̄j Z c̄x̄w̄z I t̄K̄skj i Dci | w̄kŋlv_xfv `i ŋ̄gZv I c̄ēYz̄v Ges cv̄t̄vi `enk̄t̄o`i w̄f̄w̄iĒZ c̄x̄w̄z I t̄K̄skj w̄bēP̄b Kiv cōq̄Rb | c̄x̄w̄z I t̄K̄skj m̄w̄K̄ n̄t̄j Ges h_vh`f̄v̄te cōq̄m Kiv n̄t̄j w̄kŋlv_xfv m̄n̄t̄R̄ w̄kL̄t̄Z cv̄t̄i | GLv̄t̄b Kt̄q̄Kw̄ c̄x̄w̄z I t̄K̄skj i m̄sw̄ŋ̄t̄B c̄w̄i P̄q t̄`l̄ qv n̄t̄j v̄:

9.1 **c̄k̄eDĒi c̄x̄w̄z (Question-Answer Method)**
 c̄k̄eDĒi GKw̄ euj cōP̄j Z I Kv̄h̄Ki c̄x̄w̄z | G c̄x̄w̄zi m̄w̄K̄ cōq̄v̄t̄mi gva`tg w̄kŋlv_xfv K̄ m̄w̄q̄ t̄īt̄L w̄kL̄t̄b mn̄thwMzV Kiv hvq | w̄w̄f̄b̄eD̄t̄īt̄k` c̄k̄eKiv n̄t̄q _v̄t̄K | t̄kLvi Rb` c̄k̄e w̄kLbdj AR̄B̄ c̄w̄i ḡt̄ci Rb` c̄k̄e t̄Kv̄b w̄et̄kl̄ Kt̄ḡP̄ Dc̄thwMzV hvP̄v̄B Kivi Rb` c̄k̄eBZ`w̄ t̄ek Kt̄q̄Kw̄ aib īt̄q̄t̄Q |

- 9.2 **c̄k̄eKivi īw̄z**
- mg`l̄t̄k̄īt̄k̄ D̄t̄īk` Kti c̄k̄eKiv | cōt̄ḡ t̄Kv̄tbv w̄kŋlv_xfv w̄b̄w̄`θ̄ Kti Zv̄t̄K c̄k̄eKiv n̄t̄j t̄k̄īYi Ab` w̄kŋlv_xfv w̄b̄w̄`ē̄ _v̄t̄K, Aḡt̄b̄v̄t̄h̄w̄M̄x̄ n̄t̄Z cv̄t̄i | mev̄B̄t̄K m̄w̄q̄ iv̄Lvi Rb` mg`l̄t̄k̄īt̄k̄ c̄k̄eKīt̄Z n̄q |
 - w̄P̄s̄i Kti DĒi w̄K̄ Kivi Rb` w̄kQ̄jv̄ mḡq̄ t̄`l̄ qv |
 - DĒi `v̄t̄b k̄;L̄j v̄ eR̄v̄q̄ iv̄Lvi | cv̄iM w̄kŋlv_xfv nuZ DV̄t̄e | mevi GKm̄v̄t̄_`DĒi t̄`l̄ qvi Af̄`v̄m̄ Z̄v̄M̄ Kiv̄t̄Z n̄t̄e |
 - w̄kŋlv_xfv w̄b̄w̄`θ̄ Kti DĒi w̄t̄Z ejv | GKB w̄kŋlv_xfv evi evi DĒi t̄`l̄ qvi m̄th̄w̄m̄ bv̄ w̄t̄q̄ ch̄q̄m̄t̄ḡ mev̄B̄t̄K m̄th̄w̄m̄ t̄`l̄ qv | cōq̄v̄R̄t̄b DĒi `v̄t̄b Bw̄z̄Z w̄t̄q̄ m̄n̄v̄q̄Zv̄ Kiv | DĒi m̄w̄K̄ bv̄ n̄t̄j Ab` w̄kŋlv_xfv DĒi w̄t̄Z ejv |
 - m̄w̄K̄ DĒi c̄p̄iv̄ēĒ̄ Kiv |
 - Gici c̄t̄e^onv̄Z DV̄v̄q̄ w̄b̄ Ggb Ac̄v̄iM w̄kŋlv_xfv GKB c̄k̄e DĒi w̄t̄Z ejv |
 - cōq̄v̄R̄t̄b AbmŪv̄bx̄ c̄k̄e(probing question) Kiv | GKw̄ c̄k̄e DĒi t_`tk th̄ c̄k̄eR̄v̄t̄M̄ Zv̄t̄K AbmŪv̄bx̄ c̄k̄eaj̄ v̄ n̄q |

9.3 **c̄k̄e aib**

- c̄k̄e f̄v̄lv̄ n̄t̄e m̄n̄R̄ I t̄k̄īY Dc̄th̄w̄M̄x̄ |
- c̄k̄e n̄t̄e w̄kŋlv_xfv w̄P̄s̄i D̄īxc̄K I t̄c̄ōYv̄ m̄p̄oK̄vīx̄ | ōt̄Kb̄ō, ōw̄K̄f̄v̄t̄eō, ōK̄vīȲ K̄w̄, ōe`v̄L`v̄ Kiō, ōēt̄k̄īȲ Kiō, ōZ̄j̄ bv̄ Kiō BZ`w̄ ōv̄iv̄ c̄k̄eKiv n̄t̄j w̄P̄s̄i Kti DĒi t̄ēī Kīt̄Z n̄q |

- thme c0k0e DEi 0nu0 ev 0bu0 Ggb c0k0ev KivB fij | 0suz wbfP c0k0ehgb 0K0, 0tK0, 0tKv_0q0, 0K0u0 ev 0KvK etj 0 BZ'w' c0k0hZUv m0e cwi nvi Kiv|
- ch0q0m0t0 Ggbf0te c0k0eKiv thb c0k0g0ni DEi t_0tK vel qe' m0u0tK0' u0 avi Yv jvf Kiv hvq| c0q0R0b c0k0e0i0i gvtS gvtS Avtj vPbv Kiv|
- Abm0vbgj K c0k0e(probing question) A_0f GK0u c0k0e DEi t_0tK D'00Z c0k0e K0i vel0qi cY0Zv Avbv c0q0Rb| thgb-
gj c0k0e 0'vj t0 q wky_v_0f i Mo Dcw_0wZ KZ?
DEi : m0avi Y mg0q 85%, w0tKl mg0q 50%
Abm0vbgj K c0k0ew0tKl mg0q Kg tKb?
DEi : avb tivcY l avb Kv0vi tg0m0g t0tj tg0t0' i A0t0tK Kwl Kv0R Avf0fveK0tK mrvqZv K0i ZvB Zviv w0'vj t0 Avtm bv|

9.4 w0q0t0Ki KiY0q

- m0wK DE0i Rb' w0q0v_0fK Drm0n c0vb
- fij DE0i Rb' w0t0 Rbv l w0L0Z Ab0c0Yv t0 l qv
- m0wK DE0i c0h0 t0t0 Avtj vPbv gva'tg avi Yv jvf mrvqZv Kiv
- w0q0v_0fK c0k0eKi0Z m0h0M t0 l qv, Drm0nZ Kiv Ges w0q0v_0f c0k0e DEi t0 l qv

10. `j MZ m0t0h0M Zvgj K w0q0v c0x0wZ

`j MZ m0t0h0M Zvgj K c0x0wZ GK0u mdj w0Lbc0x0wZ| G c0x0wZ0Z GKB eqt0m0t0i ev GKB ch0q0i w0q0v_0f v ci'0i w0g_w'0fvi gva'tg w0q0v jvf K0i | G0t0q0t0 w0q0t0Ki f0gKv c0iv0q w0K0' 0iaZcY0' `j MZ Kv0Ri gva'tg c0Z0w0 w0q0v_0f i'ay 0vb-`0ZvB e0x0 c0q bv, m0t0_ m0t0_ tek w0Q0y gvb0eK 0Yev0j i w0Kiv N0U| K_v tkvbvi l K_v ejvi k;Ljv Ab0niY, cigZ m0n00Zv, t0ZZ0, mg0t0svZv BZ'w' 0Yev0j i w0Kiv N0U|

10.1 `j MVb

w0w0f0b0f0te `j MVb Kiv hvq| mg-mvg0t0'0 w0q0v_0f i `j, w0gk0 mvg0t0'0 w0q0v_0f i `j, w0lq0w0f0EK `j, A0Aj w0f0w0EK `j BZ'w'| A0t0K t0q0t0 w0gk0 mvg0t0'0 `tj i m0eav Ab0t0 i t0t0 w0K0y0v t0w0k| c0Z c0t0Vi Rb' ev c0Z w0l0t0i Rb' bZb K0i `j MVb Ki0Z t0t0j A0t0K mg0 jv0t0M| ZvB tk0w0k0q0K

(w0w0b c0g w0cwi0q0t0W Kvm tbb) `j MVb Ki0teb| c0q0v0t0b GK gym A00i A00i bZb K0i `j MVb Ki0teb| G0Z w0q0v_0f i w0g_w'0fvi cwi mi e0x0 c0q| GKB tk0Yi w0w0f0b0w0l0t0i w0q0KMY tk0w0k0q0K KZ0R M0wZ `j 0tj v0t0KB `j MZ Kv0R w0t0q0w0RZ Ki0teb| c0Z0w0 `tj i AvKvi 6Rb t_0tK 8Rb ntj fij, Z0e 10R0t0bi t0w0k n0l qv ev0Ab0q b0q| c0Z'K `tj i GK0u K0i bvg_0vK0tj m0eav n0q| dj, dj, c0w0L, b'0x ev is Gi b0t0g `tj i bvg iv0v hvq|

10.2 `j MZ Kv0Ri Avmb w0b'0vm

`j MZ Kv0Ri Avmb w0b'0vm Ggb n0e hv0Z `tj i mKj w0q0v_0f g0t0Lvg0L em0Z c0t0i | tk0w0K0t0q0i AvKvi eo ntj Ges ch00b Avm0vec0' 0K0tj, c0Z `j t0w0j t0w0t0j i Pricv0t0f0em0te| Gifc Avm0vec0' b0v_0vK0tj c0Kv t0t0S0Z g0'0i l t0w0j nt0q em0Z c0t0i | bZev c0g t0t0Ai w0q0v_0f v N0i w0Z0x0 t0t0Ai g0t0Lvg0L em0te, Gf0te ZZ0x0 t0t0Ai N0i PZ0'0t0t0Ai g0t0Lvg0L | G0t0q0t0 c0Z `tj i w0q0v_0f i0t0K ci ci `0t0t0Ai em0Z n0e| w0q0K `j MZ Kv0R e0S0t0q t0 l qvi m0t0_ m0t0_ B `j ex0f0te e0tm `j MZ Kv0R i'ia Ki0Z n0e| Avm0vec0' U0vbU0wb K0i mg0 b0 Kiv hv0te bv|

10.3 `j MZ Kv0R Kivi c0q0q

- `tj f0M n0l qvi Av0MB mg0teZ Kv0m w0q0K 0u0 K0i `j MZ Kv0R e0S0t0q w0 t0eb|
- w0q0K `tj i GKRb0t0K GK0u Kv0Ri Rb' `j 0t0Zv g0t0vb0q0 w0 t0eb| ch0q0m0t0g `tj i c0Z'K0t0K `j 0t0Zvi `w0q0Z0 w0 t0eb|
- w0q0v_0f v `tj f0M nt0q em0te| `tj i c0Z'0t0K w0lq0w0 w0t0q w0P00' Ki0te| Zvici Avtj vPbv i'ia Ki0te| GKRB K_v ejvi mg0 Ab'iv gb w0 t0 i'0t0e| K_v gvtS t0KD K_v ej0te bv| Z0e Avtj vPbv Ah_v `xN0ev c0h0'0 e0w0f0Z ntj `j 0t0Zv f'0f0te w0q00' Ki0te|
- `tj i c0Z'0t0K Avtj vPbv0q AskM00Y Ki0te|
- Avtj vPbv gva'tg Z0E, Z'0, h0'0 Dc'0vcb l h0'0 L0Eb Ki0te|
- Kv0t0v K_v Ac0'0 ntj ev gb0t0c0Z bv ntj `ah00ati i'0t0Z n0e, c0t0 h0'0 w0 t0q L0Eb Kiv hv0te, i0w0 Kiv ev A0t0kv0b Av0PiY Kiv hv0te bv|
- t0Rvi K0i Ab0t0 i Dci w0t0Ri gZvgZ Pw0ct0q t0 l qvi t0P0v Kiv hv0te bv|

- Avtj vPbvi djvdj `tj i vnxvšvnmvte vj LtZ nte Ges mevBtK tgfb vbtZ nte|
- cieZtZ mgteZ KvRm vKtjKi vbt` Rvbmvti H Avtj vPbvi `j tZv `tj i cZte` b Dc`vcb Kite| Ab` `tj i cke_vKtj `tj i ctj th tKvbtv GKRb DEi w`te|
- `j MZ KvR Pj vi mgq tKvbtv gv%bK` ev mgm`v t` Lv w` tj `j tZv nvZ Ztj vKtjKi vbt` Rbv PvBte|

10.4 `j MZ KvRi aib

`j MZ KvR c`avbZ AbjmÜvbgj K ev mgm`vfvEK nte| `j MZ KvRi vel q wPŠi Dİ xcK, mRbkj I vektI Yagx`nte| mvariY ZE; Z` ev Avbgj K Rbvri vel q `j MZ Avtj vPbvi vel q nq bv| ZvZ AbjmÜvb ev wPŠi Dİ xcK wKQy_vtK bv|

10.5 `j MZ KvRi KtqKuW D`vniY

- K. evsjv`tk t`tk vewfbæcRvZi cvL µgvMZ vejß nI qvi KviY I Zv` i i`qvi Dcvq AbjmÜvb|
- L. Mtgi vbi`q i gvby`tk `v` mPZb Kivi t`q`tk wKv`v`i Ki Yxq wba`Y|
- M. cix`q`Yi gva`tg vewfbæcKvi gvuI `evkó` wPvYZKiY|
- N. evsjv`tki vki`ti AwaKvi i`q`q miKvi, mgvR I AwffvetKi Ki Yxq wba`Y|
- O. GKw Abj`Qt` i mvi gg`D` wvUb|

10.6 `j MZ KvRi vel q wmvte mwK bq-

- K. AbjcvZmn evqj Dcv`vbmgnı bvg
- L. evsjv`tki f-cKwZi eYv
- M. mvK`kmggnı ivRavb, RbmsL`v I gv_wcQyAvq
- N. cigvYj MVb eYv
- O. Z` AwaKvi AvBb eYv

10.7 `j MZ KvRi gva`tg wLb `vPZvi Aemv

wKv`v`i tKD tKD vewfbæKviY wba`i Z wLbdj ARB KiZ cvti bv| avivemK gj`vq`bi gva`tg wLb `vPZvm`ubæwKv`v`i wPvYZ Kti Zv` i Rb` vektI `j MZ KvRi e`e`v Kiv hvq| G t`q`tk GKB tkvıi GKRb

wLbdj ARBKvix tPŠKm wKv`v`i K `j tZv wmvte `tj i Ab`i`tk wLb mnthwMZv Kivi `wqZi` t` qv nq| wkyK `j tZv tK cæB c`qvRbxq vbt` Rbv w`tq`b| mgch`qi wKv`v`i v`v`v Ab` wKv`v`i` i`tk wLb mnthwMZv t` l`qvK (Peer Learning) ev nq|

10.8 `j MZ KvR Pj vKj vb vKtjKi KiYxq

`j MZ KvR Pj vKj vb vKtjK Nıi Nıi cZ`K `tj i KvR chæ`Y Kiteb| thLv`b hLb c`qvRb vbt` Rbv I mnvqZv w`te| cieZtZ `j MZ KvR Dc`vctbi mgq fj`-`vš`ev Am`úYZv_vKtj avi`tg w`te|

11 cÖkÖ c`vZ (Demonstration Method)

cÖkÖ c`vZi gj`K_v nıjv tKvbtv wKQy t`wL`q GuW m`útk`aviYv jvtf wKv`v`i` i`tk mnvqZv Kiv| tKvbtv wKQy Dc`vctb i`ay eYv ev Avtj vPbvq mxgv`x bv t`tk Zv t`Lvbtv ntj aviYv jvtf mnR nq Ges GtZ wKv`v`i AvMh I Drmnv ew`x cvq| G c`vZiZ cv`Vi vel q msıkw ev`e` ev cZ`v`fıte c`µqv t`wL`q eYv, Avtj vPbv ev cke`DEti gva`tg aviYv jvtf mnvqZv Kiv nq| thgb- GKw Rev dtj i Ask_v`jv t`wL`q dtj i Ask_v`jv m`útk`aviYv ARB mnvqZv Kiv; tkvYKt`q wKv`v`i` mvgtb hšcvZ msthvRb Kti `v`i mv`_ cvZjv mvj wcdwıK Gmw wgvktq nvBıwıRb cZ` Kti t`Lvbtv BZ`w`|

AtbK t`q`tk ev`e` ev NUbv mi vmi t`Lvbtv m`e` nq bv| tm`q`tk Aa`v`ıteı mrvth` aviYv jvtf mnvqZv Kiv hvq| thgb- P`` ev m`v`v`Y m`útk`aviYv jvtfı Rb` tkvYKt`q wmw ev wvfvwi gva`tg gw`v`v`wqv cv`ex I Pı`i vbr vbr K`ct`_ NYv t`wL`q MhY NUvi vel qıı cıı`vi Kiv hvq| cÖR±ı ev gw`v`v`wqv bv_vKtj Pı`U`P` gva`tg t`Lvbtv hvq| tiy`-t`c`c`vZtZı tkLvbtv hvq| t`q`tk vektI wKv`v`i` i`tk tkvYKt`qı evBti vbtq ev`e` NUbv cZ`v`fıte t`wL`q wKv`v`i jvtf mnvqZv Kiv hvq| thgb- fv`q`ıqı KviY_v`jv cZ`v` t`Lvbtv hvq| m`e` ntj HwZnmK`v`v` vbtq vewfbæb`kÖ t`wL`q I eYv Kti aviYv jvtf mnvqZv Kiv hvq| thgb- Kvgj vi tKvUewo kvj eb venvıı cıı`k`v vbtq ZrKvj vb teš`mf`Zv m`útk`RvbtZ mrvh` Kiv|

c0k0 c×wZtZ wkqiv_ē i AbymÜrmv ep× cvq| mn̄R m̄wK aviYv jvf KitZ cvt| wkLb AtcqivKZ `xN°vqx nq| c0k0 c×wZtZ j q̄ i vLtZ nte thb me wkqiv_ē ūó t` LtZ cvq|

12. AbmÜvbgj K Kv̄Ri aib

AbmÜvbgj K Kv̄R gjZ KgēKw`K c×wZ| wvDBi m̄wqZv Ztēj wfvētZ cvwPwj Z G c×wZtZ wk̄y_v_xfv GKkv̄te ev `jMZfv̄te wbtRt`i c0Povq wbggZwšK c×wZtZ wk̄y_v jvf Kti _v̄K| G c×wZtZ wk̄y_v_xfv Kt̄v wv̄q ev NUbv ev mgm̄vi KviY, djvdj, c0Zw̄wq BZ`w D` MvUv Kti | bw_cĪ chēj vPbv, cvw`k0, chēq̄Y, m̄vq̄vKvi M̄hY bvbvfv̄te AbmÜvb Kv̄R cvwPvj bv Kiv hvq| | D`vniY-

- hēmgv̄Ri AvKvk ms`wzi c0Z cēYzv ep̄xi KviY I djvdj
- wk̄i AĀtj evqy`tt̄Yi KviY I djvdj
- Lv` Drcv`tb AwZgv̄vq ivm̄vqwbK KxUvbkK `ē` e`env̄ti i c0Zw̄wq

12.1. AbmÜvbgj K c×wZtZ wkLb c0wq

c0Z`KwU AbmÜv̄bi Rb` GKwU wv̄q ev mgm̄v wbePb KitZ nq| G c×wZtZ hveZxq Kv̄hēg c0vbZ cvwU chēq cvwPwj Z nq| chēq_tj v n̄t`Q-

- K. mgm̄v/Dt̄i k` wbaŋ Y
- L. cvw Kī bv c0q̄b
- M. Z` msM̄h
- N. Z` wētk̄d Y
- O. c0Ztē`b c0q̄b

me`c0t̄g Kv̄hēgt̄gi mgm̄v wPw̄yZ Kiv ev Dt̄i k` wbaŋ Y KitZ nq| w0Zxq chēq m̄gm̄0Kv̄hēgt̄gi Rb` cvw Kī bv c0q̄b KitZ nq| Dt̄i k` ARēbi Rb` Kx Kx KitZ nte, tKv̄wU wkfv̄te, Kx w̄tq, KLb KitZ nte-G meB cvw Kī bv̄q _v̄K| Z` msM̄h AbmÜvbgj K Kv̄Ri GKwU _iazcY`ē`i | c0Bgv̄wi ev t̄m̄t̄K0v̄wi Drm̄ n̄tZ Z` msM̄h KitZ nte| PZy`chēq Z` wētk̄d Y I djvdj c0q̄b KitZ nte| meŋk̄l wk̄y_v_x m̄w`Y`AbmÜvbgj K Kv̄Ri Dci GKwU c0Ztē`b c0q̄b Kite|

13. wkLb- tkLvtbv Kv̄hēg m̄w`K̄K̄t̄qKwU K_v

wkLb-tkLvtbv c×wZ I tKSkj AtbK aibt̄i | Gi Kt̄qKwU wkqiv_Kt̄w`K Ges Kt̄qKwU wkqiv_Kt̄w`K | wkLb-tkLvtbv c0wqwk wkqiv_ē m̄wq AskM̄hY wkqiv_v̄t̄f m̄vqK| me c×wZiB KgēwK m̄wv̄ I Am̄wv̄ Av̄t̄Q| Ggb tKv̄t̄bv c×wZ ev tKSkj t̄bB thwU mKj wkqiv_ē Rb` mgfv̄te Dc̄thvMx ev me aibt̄i wv̄qē`i Rb` Dc̄thvMx| wkqiv_Ki wv̄f̄wac×wZ I tKSkjt̄j i Dci `q̄Zv Ges tk̄wY I cv̄w Dc̄thvMx c×wZ I tKSkjt̄j i h_vh_ c0q̄v̄Mi Dci wv̄f̄P Kti wkqiv_ē wkLb mvdj` | Ggb tKv̄t̄bv ev̄evaKZv t̄bB th GKwU cv̄w cvwPvj bv̄q wkqiv_Kt̄K GKwU c×wZi Dci wv̄f̄P KitZ nte| cv̄wK dj c̄h-Kivi Rb` wkqiv_Ki cvw`wZ Abym̄v̄ti GKwaK c×wZ I tKSkjt̄j i m̄w̄gk̄t̄Y wbt̄Ri gt̄Zv Kti cv̄w cvwPvj bv̄ KitZ cv̄t̄ib| cv̄t̄Vi mvdj` wv̄f̄P Kti wkqiv_Ki wv̄P̄q̄Yzv, wv̄q̄Av̄b I wkLb c×wZi h_vh_ c0q̄v̄Mi Dci | GRb` ejv nq wkqiv_KB m̄t̄ēP̄Kó c×wZ | wkqiv_Kt̄w`K wkLb-tkLvtbv c×wZ eūwv̄a| GLvtb gv̄t̄ Kt̄qKwU wkqiv_ē m̄wq c×wZ m̄st̄q̄t̄c Dc`vcb Kiv n̄t̄jv| Zte wkqiv_Ki Av̄aK msL`K c×wZ I tKSkjt̄j i Dci `q̄Zv _vKv c0q̄v̄Rb| Zv̄nt̄j wZvb th t̄q̄t̄t̄ th c×wZ Dc̄thvMx Zv c0q̄v̄M KitZ cv̄t̄ib| c0q̄v̄Rt̄b GKwaK c×wZi m̄w̄gk̄t̄Y wbt̄Ri gt̄Zv Kti cv̄w cvwPvj bv̄ KitZ cv̄t̄ib| cv̄w cvwPvj bvi mgq wkqiv_Ki h̄w` eŋt̄Z cv̄t̄ib th c0q̄v̄MKZ c×wZ wk̄y_v_xfv i wkLb dj c̄h-n̄t`Q bv ZLb wZvb c×wZ cvw eZ0 KitZ cv̄t̄ib| Zv̄b wkqiv_Kt̄i eū c×wZi Dci `q̄Zv _vKv Avek`K |

14. wk̄y_v_xfv`v̄q̄b

m̄vaviY A_t`wk̄y_v_ē gj`v̄q̄b n̄t̄jv wk̄y_v Kv̄hēg t̄t̄K wk̄y_v_ē ARēbi gv̄t̄v wv̄yē Kiv| A_ē wk̄y_v_ē D̄t̄j wLZ ce`wbaŋi Z wkLbdj wk̄y_v_ē KZUv ARē Kt̄i t̄Q Zv w̄b̄ic̄YB wk̄y_v_ē gj`v̄q̄b| h̄w` I gj`v̄q̄b K_wUj wē`ēz AtbK e`v̄cK| Avgiv wv̄f̄b̄m̄gt̄q̄ bvbvfv̄te wk̄y_v_ē gj`v̄q̄b Kti _wK| gj`v̄q̄t̄bi mgq I aib wētePbv̄q wk̄y_v_ē gj`v̄q̄b c0vbZ `β av̄ivi : (K) Mv̄bKvj xb ev av̄iv̄w̄n̄K gj`v̄q̄b Ges (L) m̄vḡw̄K gj`v̄q̄b | Avgiv cv̄w Pj vKvj xb ev w̄w`0 cv̄w`vsk t̄t̄K wk̄y_v_ē ARē gj`v̄q̄b Kti _wK| G gj`v̄q̄b av̄iv̄w̄n̄K ev Mv̄bKvj xb gj`v̄q̄b | Avevi Avgiv w̄w`0 mgq t̄k̄t̄l ev Kv̄hēg t̄k̄t̄l m̄vḡw̄qK cix̄v, ewl`K cix̄v, GmGm̄m cix̄v BZ`w` cix̄vi gva`tg gj`v̄q̄b Kti _wK| G aibt̄i gj`v̄q̄b nj

mvgwóK gj`vqb | avivevwnK I mvgwóK DfQ avivi gj`vqtbib c0qRb AvtQ | Zte avivevwnK gj`vqtbib iaz;AþK teik | KviY-

- avivevwnK gj`vqtbib gva`tg wkyv_ñ wPwYz wLb `pPZv ZvrywYK wbt`Rbv c0vqbi 0viv wbigggj K e`e`v tbi qv hvq |
- wkyv_ñ nvtZ-Kj tg e`enwi K KvR Kivi c0uqv chfeytYi gva`tg gj`vqb Kti wbt`Rbv t`l qv hvq |
- wkyv_ñ wtkl wKQz `yZv, thgb- tkvbn, ejv, cov BZ`w` Kg mgtq, Kg LiþP I mntR cwi gyc Kti avtc avtc wbt`Rbv t`l qv I wbigggj K e`e`v tbi qv hvq | mvgwóK gj`vqtbib gva`tg AþK tytI Gme `enkto`i gj`vqb Kiv mæe nq bv |
- wkyv_ñ AvteMxq w`Kmgñ wtkl Kti e`w`K I mvgwRK AvPiY Ges gj`teva c0`y chfeytYi gva`tg gj`vqb Kti wbt`Rbv t`l qv hvq |
- G gj`vqtbib gva`tg wkyK Zwi e`eüZ wLb tkLvtbv c×wZ I tKStj i h_v_Zv I dj chZv wbañY Kti ev `pPZv wPwYz Kti c0qRbxq cwi eZ0 AvbtZ cvtib |

15. avivevwnK gj`vqb

avivevwnK gj`vqtbib gva`tg wkyv_ñ `pPZv wPwYz Kti wbt`Rbv t`l qv hvq Ges c0qRtb wbigggj K e`e`v MñY Kiv hvq |

ersjvt`tk 60 t`tK 10g tkñY chSÍ wbañj wLZ `Bw tytI avivevwnK gj`vqb Kvhpug Pj te |

1. welaqwfñEK epxeE`xq I gtbvtcwkR tytI avivevwnK gj`vqb
2. AvteMxq tytI avivevwnK gj`vqb

15.1. welaqwfñEK epxeE`xq I gtbvtcwkR tytI avivevwnK gj`vqb

- welaqwkYK welaqwfñEK epxeE`xq I gtbvtcwkR tytI avivevwnK gj`vqb Kiteb
- c0Zw welaq avivevwnK gj`vqtbib Rb` eivI KZ baf 20%

c0Zw welaq avivevwnK gj`vqtbib tytI I baf eEb :

tytI	baf
K. tkñYi KvR	10
L. emoi KvR I AbmUvbgj K KvR	05
M. tkñY Afxyv	05
tgwU	20

c0Z welaq wkyK KZR `^`^ welaq c0Z wkyv_ñK 20% bafii wfwE`tZ avivevwnK gj`vqb Kti wbañi Z Q`K gj`vqb ti KW`msi`yY Kiv nte |

15.1.1. tkñYi KvR

- wLb-tkLvtbv Kvhpug Pj vKvj xb wkyv_ñKZR mæuwi Z hveZxq KvR tkñYi KvR wmwte wetePZ | welaqf`tkñYi KvRi aith Zvi Zg`_vKtZ cvti | Awakusk tytI B c0kæ DEi ejv ev tj Lv, AvKv (wP`/Ome, mviwY, gvbwP`T, tj LvP`T), Avtj vPbv I weZtK`AskMñY, Pwi`-Awfbq, e`enwi K KvR-G aithi me wKOB tkñYi KvR | ersjv I BstiwR welaq tkvbn, ejv, cov, tj Lv BZ`w` tkñYi KvR wmwte wetePZ nte |
- c0Zw welaqi Rb` c0Z mvgwq`K wZbw tkñYi KvRi gj`vqb ti KW`msi`yY Kiv nte | thme welaq e`enwi K KvR AvtQ (weÁvb, c`v`weÁvb, imvqb, RxeÁvb, Kwi wkyv, Mm`weÁvb, kvixi K wkyv I `v`, Kg`I Rxebglx wkyv BZ`w`) Hme welaq GKw e`enwi K KvR I `wU tkñYi KvRi ti KW`msi`yY nte |
- welaqwkYK KZR wbañj Zfite c0Z`K wkyv_ñK gj`vqb Kiv nte Ges c0Z `B g`tm GKeri Kti c0Z mvgwq`K (Oq g`tm) 3evi gj`vqb ti KW`msi`yY Kiv nte |

15.1.2. emoi KVR

- ɨkʲv_xʰemoʲZ ɨkʲv_xʰmɨwɨĖK th KVR_xʰtjv mʰubʰeKti ZvB emoi KVR | emoi KVR ɨkʲv_xʰGKKfɨte mʰubʰeKite GUvB cʰZ'ɨkZ | ɨkʲyK ɨbwōZ nteb th, ɨkʲv_xʰGKvB KVRɨU mʰubʰeKti:0 | emoi KVRi gra'tg ɨkʲv_xʰP ɨPšb `ýZv Ges e'wʰK AvPiY | gj`teva gj`vqb Kiv nte | emoi KVR gj`vqb Kti ɨkʲyK ɨkʲv_xʰ`itK cʰqvrBxq ɨkLb mrvqZv w`teb | ɨkʲv_xʰtgi ɨkLbdtji Pwv`vi Dci wɨvĖ Kti ɨkʲyK emoi KVR w`teb |
- j`y ivLtZ nte emoi KVR thb ɨkʲv_xʰfK gj`Kivq DrmwNz bv Kti | emoi KVR Ggb ntZ nte thb ɨkʲv_xʰP ɨPšb `ýZv weKvk Ges mRbkxj Zv cʰKvtki mʰhM_vtK |
- tkŃyKtjy AvRZ aviYmgn ɨPšI | KVR cʰqM Kivi mʰhM thb emoi KVR_vtK | emoi KVR thb ɨkʲv_xʰfK mRbkxj cʰŃke cʰŃZtZ mrvh` Kti tmw`K `iaZj w`tZ nte | ɨkʲv_xʰg g'wU: ɨkLb tkLvtbv Kuhpug Kjvtg cʰĖ emoi KVR bgjv wmvte Abjny Kiv thtZ cvti |
- cʰZwU wltqi emoi KVR_xʰtjv Ggb nte hv ɨkʲv_xʰP 20-25 wgbtUi gta` mʰub`b KitZ cvti | ɨkʲyK cʰZ mvguqʰK tkŃytZ cʰqvrBxq mS`K emoi KVR w`teb | Zte tiKW`msiyʰYi Rb` Iô t_ʰK Aóg tkŃytZ weAvb, evsjv`k | wek'wPq, Z` | thvMvthvM chvʰ, Kg`l RiebgLx ɨkʲv Ges K'wiqvi ɨkʲv wltq cʰZ mvguqʰK `ŃU emoi KVRi gj`vqb | tiKW`msiyʰY Kiv nte | Iô t_ʰK Aóg tkŃy Ab'vb` wltqi Rb` 3wU emoi KVRi gj`vqb | tiKW`msiyʰY Kiv nte | beg | `kg tkŃytZ HwOK wltq Qrov mKj wltq cʰZ mvguqʰK `ŃU emoi KVRi gj`vqb | tiKW`msiyʰY Kiv nte | tiKW`msiyʰYi Rb` mtevP bʰf cʰB emoi KVR_xʰtjv K wetePbv KitZ nte | ɨkʲyK th tkŃy bʰfi emoi KVR w`tZ cvtib | Zte GtZ cʰB bʰf 5 Gi gta` cʰB bʰfi i'cvšii Kti tiKW`msiyʰY KitZ nte | i'cvšii ci fMusk bʰf ntj fMusk bʰf wmvte msi'Yy KitZ nte |

15.1.3. AbjŃvbgj K KVR

AbjŃvbgj K KVRi gra'tg ɨkʲv_xʰf mgm'v mgyarb `ýZv Ges ɨPšb `ýZvi weKvk NtU | AbjŃvbgj K KVRi Rb` KtqK NĖv t_ʰK KtqK w`tbi cʰqvrB ntZ cvti | ɨkʲyK wltq ɨbaŃY Kti t`teb |

ɨbaŃi Z avc Abjny Kti AbjŃvbgj K KVR mʰubʰeKtiZ nte | Iô t_ʰK Aóg tkŃy chšI mgm'v ɨPnyZ Kiv, cwiKibv cʰvqb | Z` msMŃi chfeyY Uj m/wmWdj /cʰggyv cʰvqb ɨkʲyK Kti w`teb | Z` msMŃ AbjŃvbgj KVRi GKwU tgšj K `enkó` hv ɨkʲv_xʰmʰtRiv mʰubʰeKite | Z` msMŃ hZ`i mʰe ɨkʲv_xʰP cwi'vi, cʰZteKx Ges ɨbKU GjvKvq mgyev` ivLtZ nte | Z` msMŃ ɨkʲv_xʰP ɨbivcĖvi wltq wetePbvq ivLtZ nte | Z` msMŃ ɨkʲv_xʰP thb weZKi Ae`vq bv cto ɨkʲyK Zv ɨbwōZ Kiteb | weAvb wltqmgʰni Rb` Z` msMŃ Mtel YwMti cixytYi gra'tg ntZ cvti | AbjŃvbgj K KVR iia mgMŃcʰmɨq ɨKfite mʰubʰeKtiZ nte ɨkʲyK Zv eyštq w`teb |

cʰBgvwi | tmʰKŃwi Drm ntZ Z` msMŃ Kiv hvte | ɨkʲv_xʰZ` wltq tYi gra'tg djvdj cʰvqb Ges djvdjtji Dci gZvgZ w`te | mgMŃKvhpʰtgi Dci GKwU cʰZte`b iPbv KitZ nte | cʰZte`tb mʰubʰeKVRi eYŃv_vKte | cʰZte`b cʰvqʰbi ɨb`Rbv ɨkʲyK w`teb | AbjŃvbgj K KVR ɨkʲv_xʰP `j MZfite mʰubʰeKite | Zte Z` wltq Y, djvdj cʰvqb, djvdjtji Dci gZvgZ cʰvb Ges wltcvU`cʰvqb ɨkʲv_xʰGKKfite mʰubʰeKite | G KVRi gj`vqb nte GKK gj`vqb | beg | `kg tkŃytZ ɨkʲv_xʰP ɨkʲyKti b`bZg mrvh` ɨbtq AbjŃvbgj K KVR mʰubʰeKite | ɨkʲyK th tkŃy bʰfi Rb` AbjŃvbgj K KVR w`tZ cvtib | Zte GtZ cʰB bʰf 5 Gi gta` cʰB bʰfi i'cvšii Kti tiKW`msiyʰY KitZ nte | i'cvšii ci fMusk bʰf ntj fMusk bʰf wmvte msi'Yy KitZ nte |

15.1.4. tkW Afxyv

cWZw Aa'vq tkf tkW Afxyv tbi qv nte| Zte Awak baf cWb Afxyvi baf tiKWivLv nte| tkW Afxyvi DEicT wkyv_K t' Llevi ci tdiZ vbtq msiyY Kiv nte| thme wltq e'enwi K KvR AvtQ Hme wltq `WU e'enwi K I GKwU wj wLZ Afxyvi tiKWmsiyY Kiv nte| Ab'vb' wltq wZbuU wj wLZ Afxyvi tiKWivLv nte| e'enwi K KvRi gj'vqtb i gvb`E tkWtZ m'uw` Z e'enwi K KvRi Abjfc nte| tkW Afxyv wj wLZ ev e'enwi K nte| cWZw tkW Afxyv `f mgq tbi qv nte| wltqi Rb' wbaW Z Kw m'cw i qW tbi qv nte| wbaW Z GK Kw m'cw i qWi AwZwi 3 mgq tbi qv hte bv| tkW Afxyvi w' b tkW Ab'vb' w'cw i qWi `f w'w K KvRKg'h_viwZ Pj te|

16. AvteMx tytli avivewNK gj'vqb

wkyvutg wkyv_xp e'w3K Dbqtb i Dci _iaZ; Avtvc Kiv ntqtQ| GKRb wkyv_x i aytagavex ntj B nte bv ZvtK fvtjv gvb| I ntZ nte| fvtjv gvb| i _Yvej ARB KiZ nte| GKRb wkyv_x'fvtjv gvb| wKbv Zv RvbtZ ntj Zvi AvPiY I `wofwZ gj'vqb KiZ nte| avivewNK gj'vqtb i gva'tg wkyv_xp e'w3K AvPiY I mvgwRK gj'teva gj'vqb Kiv nte| w'vj tq wkyv_xp i AvPiY I mvgwRK gj'teva tKvfbv GKwU NUbv ev Bmj w'tq ZrvyWYKfvte gj'vqb Kiv hvq bv| w'vj tq wkyv_xp tkW i KvRi cvkvcwk cWZwbqZ eu KgRvtE AskMAY Kite| G_tjv ntjv `wbK mgvtek, tLjvajv I μov, mvs`wZK Kvhpug, wkyv mdi I cwi`k, RvZxq w'em D`h'cb, agRq Abp'v, w'Avb tgjv, MwZ Awj w'wqW, etqR `wDum, Mj h'wBW, w'Gbwmm Ges cwi'tek msiyY i Kvhpug BZ'w | wkyv_xp i w'w'f'w'KgRvtEi ga' w'tq `xN' ch'eytYi gva'tg Zvt' i AvPiY I gj'teva m'w'f'K GKwU w'f'f'w'w' gj'vqtb Avmv hvq| wkyvutg AvteMx tytli wLbdj gj'vqtb i AvLzq Avbv ntqtQ| G tytli th _Yvej I gj'teva cwi'g'tci AvLzq Avbv ntqtQ tm_tjv nj - w'q'g'w'w'Zv, t'ktg, tbZZ; mZZv, k;Ljv, mnt'w'w'Zv, m'w'w' AskMAY, m'w'w'Zv, m'PZbZv I mgq'w'w'Zv| tkW w'kyv K Ab'vb' w'w'w'kyv K m'w'w' c'w'g'K'ti AvteMx tytli gj'vqb Kiteb I tiKWmsiyY Kiteb|

17. mvgwK cixyv I cvej K cixyv

RvZxq wkyvutg 2012 Gi wbt' Rbv Abjvti w'vj tq i wkyvel© Oq gume'vcx `WU mvgwK f'vM Kiv nte| cWZ Oq g'v'm GK mvgwK w'mvte cWZ wkyv eQ'ti `WU mvgwK cixyv AbjvZ nte| cWZ mvgwK cixyv tkf avivewNK gj'vqtb cWb baf'tK GKw'Z K'ti `WU mvgwK cixyv cWb baf Ges avivewNK gj'vqtb cWb baf'ti mgstq cWZ wkyv_xp cieZ'P'Zi tkW ev Kvhpug DbwZ Kivi w'w'q w'w'w'v Kiv nte|

mvgwK Ges cvej K cixyvi c'w'f' c'w'q' Ges DEicT gj'vqb mRbkj c'w'x'Zi wbt' Rbv Abjvti m'w'w'Z nte| wkyv etl'P' i'atZ w'w'w'kyv c'w'w' wkyv'ti m'w'w' c'w'g'K'ti wkyvutg cW' E Aa'vqmgatK `WU mvgwK'ti Rb' e'Eb Kiteb| w'vj tq Kvhp' etmi cwi'g'tYi Dci w'f'w' K'ti Aa'vqmgatK mvgwK'ti e'Eb Kiteb nte| cW'g mvgwK'ti gj'vqbKZ Aa'vqmgatK w'Zxq mvgwK'ti gj'vqtb i Rb' e'enwi Kiv hvte bv| Zte Aog I `kg tkW i cvej K cixyvi (JSC, SSC) Rb' GB wbt' Rbv c'w'w'v' bq| w'w'w'kyv tm Abjvti c'w' Kvhpug cwi'P'j bv Kiteb| mvgwK tkf **Abt'og cixyv wkyvutg w'w' Ges c'ti Rb' eiv'KZ c'w'w' baf'ti nte| wkyvutg i'f'w'w' w'w'w'w' w'w'w' w'w'w' t' I qv AvtQ|**

mRbkj c'w'x'Zi c'w'f' `B a'tbi c'w'v'K'te| GKwU nt'Q e'w'w'w' c'w' Ges AciuU nt'Q mRbkj c'w' e'w'w'w' c'w'f' w'Zb a'tbi e'w'w'w' c'w' _v'K'te| G_tjv nt'Q m'v'v'Y e'w'w'w' c'w' e'w'w'x' mgw'w'PK e'w'w'w' c'w' Ges Av'w'w'Z' w'f'w'EK e'w'w'w' c'w' e'w'w'w' c'w'f' w'P'sb `y'Zvi Pvi `t'ii c'w'Av'w'w'Z'K'v'ti _v'K'te| mKj Aa'vq'tK cixyvi AvLz'f'3 KiZ nte| c'w'f' c'w'q'tbi c'w'w'w' RK QK `Zwi KiZ nte| cWZw mRbkj c'w' GKwU D'ix'c'K _v'K'te Ges D'ix'c'Ki m'w'w' 4w' c'w'v'K'te| c'w'w'w' w'w'w' w'P'sb `y'Zvi Pvi w'w'w' (Avb, Av'w'w'w', c'w'w'w' Ges D'P'Zi `y'Zv) hv'w'w' Kiv nte| baf' c'w'w' wbt' w'K'v Abjv'Y K'ti DEicT gj'vqb KiZ nte|

Այնպիսի Ծախսերի Կրկն

1. Հաշվարկային ցուցանիշների Կրկն		
Համար	Նկարագրություն	Կրկն
1.	W. Կրկն Այնպիսի Ծախսերի Կրկն միջին, Այնպիսի Ծախսերի Կրկն, Երկրորդ, Կրկն	միջին
2.	Dc միջին, Հաշվարկային ցուցանիշների Կրկն	միջին
3.	W. Կրկն Lj xK ձևով Այնպիսի Ծախսերի Կրկն Կրկն, Երկրորդ, Կրկն, Երկրորդ, Կրկն	միջին
4.	h միջին (հաշվարկային), Այնպիսի Ծախսերի Կրկն	միջին
5.	հաշվարկային Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
6.	հաշվարկային Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
7.	հաշվարկային Կրկն, Երկրորդ, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
8.	Կրկն Կրկն, Այնպիսի Ծախսերի Կրկն	միջին
9.	Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
10.	Կրկն Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
11.	Կրկն Կրկն, Երկրորդ, Կրկն, Կրկն	միջին
12.	Կրկն Կրկն, Երկրորդ, Կրկն, Կրկն	միջին
13.	միջին (Այնպիսի Ծախսերի Կրկն), Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
14.	Կրկն W. Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
15.	W. Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Այնպիսի Ծախսերի Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
16.	Այնպիսի Ծախսերի Կրկն W. Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
17.	Այնպիսի Ծախսերի Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
18.	միջին (հաշվարկային), Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
19.	միջին (Կրկն), Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
20.	Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
21.	Dc միջին (հաշվարկային), Այնպիսի Ծախսերի Կրկն	միջին

2. Կրկնային Կրկն		
Համար	Նկարագրություն	Կրկն
1.	Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
2.	հաշվարկային Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
3.	հաշվարկային Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
4.	Կրկն Կրկն, Այնպիսի Ծախսերի Կրկն	միջին
5.	հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
6.	հաշվարկային Կրկն, Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն	միջին
7.	Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
8.	Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
9.	Կրկն Կրկն, Հաշվարկային Կրկն, Կրկն, Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
10.	Կրկն Կրկն, Երկրորդ, Կրկն, Կրկն	միջին
11.	Կրկն Կրկն, Երկրորդ, Կրկն, Կրկն	միջին
12.	Այնպիսի Ծախսերի Կրկն, Կրկն, Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
13.	W. Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
14.	Այնպիսի Ծախսերի Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
15.	Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
16.	Կրկն, Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն Կրկն	միջին
17.	Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
18.	Այնպիսի Ծախսերի Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
19.	միջին (Կրկն), Հաշվարկային Կրկն, Կրկն	միջին
20.	Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին
21.	Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն Կրկն, Կրկն, Կրկն, Կրկն	միջին-միջին

3. tUKubK`vj Kugul		
μugK	bvg I c`ve	KugulZ c`ve
1.	c0dmi tgrt Ave`j ReIvi c03b cwi Pvj K, bvtqg, XvKv (emv bs-7, moK bs-11, tm±i bs-4, DEiv gftWj UvDb, XvKv-1230)	AvnevgK
2.	Aa`vcK W. Aveynug` j wZd mꝑvi ubDgwi Aa`vcK, AvBBAvi, XvKv wekte`vj q, XvKv	m`m`
3.	c0dmi Ave`jn mꝑnvb c03b grncwi Pvj K, c0ugK uk`v Avā`Bi (m-8, emv bs-52, tiwW bs-6/G, avbgmU AvevmK Gj vKv, XvKv)	m`m`
4.	Aa`vcK W. tMj vg imj wgv c03b Aa`v, wPm`v UibS Ktj R, XvKv (emv bs-47, tiwW bs-02, tm±i -09, DEiv gftWj UvDb, XvKv-1230)	m`m`
5.	W. tgrt wQv` Ki ingrb ci vgrK GmBGmMw, gva`ugK I D`Puk`v Avā`Bi, uk`v Feb, XvKv	m`m`
6.	c0dmi W. tgrt bvrGj Kwi g tPšaj x e`e`vcv wefvM, XvKv wekte`vj q, XvKv	m`m`
7.	W. Avāj gvtj K Aa`vcK, AvBBAvi, XvKv wekte`vj q, XvKv	m`m`
8.	Rbve tgrv`š RwkI tnrmb uk`v μg wekI A GmBGmMw, GbimUe, XvKv	m`m`
9.	Rbve kvnbv iv telMg wekI A, GbimUe, XvKv	m`m`
10.	Rbve tgrt tgrLtj m Di ingrb wekI A, GbimUe, XvKv	m`m`
11.	Rbve tgrt di nv`j Bmj vg EaYzb wekI A, GbimUe, XvKv	m`m`-mPe

4. tfuls Kugul		
μugK	bvg I c`ve	KugulZ c`ve
1.	evsj v	1. Aa`vcK Ave`j m Aveymvq` cwi Pvj K, wekfmwZ` tK` ; XvKv 2. c0dmi bi Rvnb telMg Aa`v, mi Kwi weAvb Ktj R, XvKv
2.	BstivR	1. c0dmi Ave`jn mꝑnvb c03b grncwi Pvj K, c0ugK uk`v Avā`Bi, XvKv (m-8, emv bs-52, tiwW bs-6/G, avbgmU AvevmK Gj vKv, XvKv) 2. c0dmi tgrt kvgmj nK c03b Wvb, evsj v`k Dbv` wekte`vj q, MvRvcj (emv bs-25, G`vcU`gU-we-5, tiwW bs 68G, j kvb-2, XvKv-1212)
3.	MwYZ	1. c0dmi W. tgrt Avāj gwZb MwYZ wefvM, XvKv wekte`vj q, XvKv 2. c0dmi W. tgrt Avāj Ovgv` MwYZ wefvM, XvKv wekte`vj q, XvKv
4.	weAvb	1. c0dmi W. tgrt AwRRj ingrb c`v weAvb wefvM, XvKv wekte`vj q, XvKv 2. Rbve tgrv`š bfi Avj g wmi`Kx mnhMx Aa`vcK, AvBBAvi, XvKv wekte`vj q, XvKv
5.	evsj v`k I wekcv Pq	1. c0dmi W. nvi ab Di i uk` i vóteAvb wefvM, XvKv wekte`vj q, XvKv 2. W. `mq` nwdRj ingrb mnhMx Aa`vcK, cwi tek weAvb wefvM Rvrv/zi bMi wekte`vj q, mfvvi, XvKv
6.	Z` I thvMvthvM c0v`	1. c0dmi W. grv`š Rvdi Bkevj Kw`uDUvi mvtqY GU BvAvbqwi s wefvM kvrvvj vj weAvb I c0v` wekte`vj q, wntj U 2. Rbve tgrt mvdDj Avj g Lvb mKvix Aa`vcK, Z` c0v` BvUvUvDU, XvKv wekte`vj q, XvKv
7.	cwi tek cwi vPvZ	1. c0dmi W. G Gm Gg grKmj Kvgvj fZEj wefvM, XvKv wekte`vj q, XvKv 2. c0dmi W. tgrt Lexi DI xb cwi tek weAvb wefvM, Rvrv/zi bMi wekte`vj q, mfvvi, XvKv

5. Ƶkÿvµg Dbqb KvgvL

veIq: kvixiK Ƶkÿv I ˆˆˆ		Ƶkŵ: : Iô-Aóg
µvgK	bvg I c`ve	KvgvLƵZ c`ve
1	Rbve tgvT ZvƵi K BKej Lvb gRij k Aa`ŵ, mi Kwii kvixi K Ƶkŵv Ktj R, tgvnv`cj, XvKv	AvnevqK
2	Rbve divi nvbv nK Dccwi Pvj K (kvixi K Ƶkŵv) gva`vgK I D`P Ƶkŵv Awa`Bi, XvKv	m`m`
3	Rbve tgvT AvƵbvqi tnvmb mnKvix ƵkŵvK bevecj mi Kwii D`P we`vj q, KvBvb evRvi, XvKv	m`m`
4	Rbve tgvT tgvRvƵsj nK mnKvix ƵkŵvK †ZRMvI mi Kwii D`P we`vj q, †ZRMvI, XvKv	m`m`
5	Rbve tgvQvt Kvgjþ bvnvi Mtel Yv KgŒZv® RvZiq Ƶkŵvµg I cv`cj K tewW®XvKv	m`m`
6	W. cvifFR miv4v` tPŒajx Kvii Kj vg weƵkIÁ, GmBGmiWvc, GbvmiUve, XvKv	m`m`
7	Rbve tgvnv`Œr tgvni vbMvi m=úv`K RvZiq Ƶkŵvµg I cv`cj K tewW®XvKv	mgšqKvix

veIq : kvixiK Ƶkŵv, ˆˆˆveÁvb Ges †Lj vajv		Ƶkŵ: : beg-`kg
µvgK	bvg I c`ve	KvgvLƵZ c`ve
1	Rbve tgvT Aväj nK Aa`ŵ (Aet) mi Kwii kvixi K Ƶkŵv Ktj R, tgvnv`cj, XvKv ewo bs 50/G, tiw b=† 7, iwdK nvDvRs AvevmK Gj vKv, †k†Li †UK, Av`vei, XvKv	AvnevqK
2	Rbve divi nvbv nK Dccwi Pvj K(kvixi K Ƶkŵv) gva`vgK I D`P Ƶkŵv Awa`Bi, XvKv	m`m`
3	Rbve Rvmg DvI b Avn`Œ cfvI K, mi Kwii kvixi K Ƶkŵv Ktj R, tgvnv`cj, XvKv	m`m`
4	Rbve tgvT tgvRvƵsj nK mnKvii ƵkÿK, †ZRMvI mi Kwii D`P we`vj q †ZRMvI, XvKv	m`m`
5	W. cvifFR miv4v` tPŒajx Kvii Kj vg weƵkIÁ, GmBGmiWvc, GbvmiUve, XvKv	m`m`
6	Rbve tgvnv`Œr tgvni vbMvi m=úv`K, GbvmiUve, XvKv	mgšqKvix

6. mweR mgšq KigwU		
μwgK	bug I c`we	KigwUšZ c`we
1.	Rbve tgvn ^{as} RwiKi tnv ^t mb Kwii Kj vg we ^t kIÁ I GmBGmWw ^c tclvKvj ctqU Kwii Kj vg tW ^t fj ctqU BD ^u bU RvZiq wk ^y vμg I cv ^o cj ^o K tew ^o XvKv	mweR mgšqKvi x
2.	Rbve tgvkZvK Avntg` fBqv weZiY w ^b qšK RvZiq wk ^y vμg I cv ^o cj ^o K tew ^o XvKv	mweR mgšqKvi x

wkÿvµg

kviwiK wkÿv I ˘˘˘˘

Iô-Aóg tkÖ

1. fvgKv

Avgt`i bZb cRb#K my', `bwZK gj`teva, RvZxq HwZn` I gph`xi tPZbvq D0x Kti Avb I c0p3tZ `y gvbemau` wmwte Mto tZijvi GKw gva'g ntj v wkyv`vb | Avi GB wkyv`vtbi GKw nwmZqvi nj cv'cy`K I wLb-tkLvbtv tKSkj | Avi G `yGi wfW` nj wkyv`mg | cteP wkyv`mg Abjvqx I o t_tK Aog tkWyi Okvi xwi K wkyv I `v`0 wcl qul RvZxq wkyv`wzi 2010 Gi Avtj vtK RvZxq wkyv`mg I cv'cy`K tevWp e'e`vcbvq ewaZ Ktj eti bZb Awz`tK cKvk tctZ hv`Q |

cv'cy`K i gvtbi DrKI`mva`bi j ty` wcl qul`K wkyv`_#` i woku Avtiv Avb` g`i Kivi c0v`m GtZ msthvRb Kiv ntqtQ mg`qvcthvMx bZb bZb wcl qe`| `v`i yv, e`v`MZ wbcv`E`v I t`tki wewfb`e`th`M tgvKvtej vq kvixwi K wkyv`i c0qvRbxqZv Ab`xKvh` ZvB t`n I gb`K my`i I my`i vLvi Rb` tj Lv`covi cvkvcwk wbcwgZ kixiPP`I tLj vaj v Kiv DvPZ | kixiPP`I tLj vaj v I KiZ nq mwK wbcqg | Avi G wbcg`_tjv tkLvi Rb` Avgt`i tKvgj gwZ wkyv`_#` i Rb` mwK I my`u`o w`K wbt`Rbv c0qvRb | cv'cy`K t_tK kixiPP`I tLj vaj vi mwK wbcgKvbp AvqEj Kti wkyv`_#` Zv ev`bR`xetb KvR j vMvZ cvti wewfb`e`Dcv`q | `v`i f`ij i vLvi Rb` Kx aitbi L`evi tLj mwK c0m`vab nte Ges Lv`i`i Afvte Kx Kx kvixwi K I gvbwmK mgm`v`nZ cvti wkyv`_#` vL wLte G wcl q t_tK | mgv`Ri wKozmsL`K gvb`I i AwetePbv c0hZ Avb t_tK kv`SKvgx gvb`I i R`ebhv`Iv nq w`cb`e`G mgm`v`K gv`vq t`tL wbcv` `vKvi Dcvq, th`Sb nqivw, ejj`w`evn, agcvb Ges gv`K eR`Mn wewfb`e`Awf`NvZ tgvKvtej vq wkyv`_#` wbt`Ri KiYxq wba`Y KiZ cvite G wcl qul cto | eqtmU`Kvtj cRbb `v`i m`u`K`Rv`v ev Rvbtbv j 3/4v I tMvcb wKozgtb bv Kti wkyv`_#` i av`sl aviYv `t Kivi j ty` G m`u`K`h`_v`w`cl qe` wkyv`_#` G wcl q A`sf` Kiv ntqtQ | w`ov`Pvi, k`Lj v, mgqv`w`Z`Zv, gj`teva, cv`u`wi K mn`thw`Mzv, tbZZi I gvb`e`m`evq wkyv`_#` i D0x Kivi j ty` `v`DvUs, Mj`MvBW I evsj vt`k tiW`u`tm`U tm`mv`BvU i Kv`p`g`K i A`sf` Kiv ntqtQ G wkyv`_#` G Ovov tLj vaj vi mwK wbcgKvbp wktL Kgcty` GKw tLj vq eva`Zvgj K AskM`Y Kti wkyv`_#` hv`Z cv`i`kv`ntZ cvti tm`m`u`K`P m`c`w`ik Kiv ntqtQ bZb wkyv`_#` |

kvixwi K wkyv I `v`i wcl qul`i wcl qe` wkyv`_#` Q`K Ggbfvte w`Y`i Kiv ntqtQ hv`m`c`wi kKZ wLb-tkLvbtv tKSkj i h_vh_ c0qv`Mi gva`tg wkyv`_#` vt`K Kti Zj te c0Ye`sl I Avb` gq |

I o, mBq I Aog tkWyi Rb` 0 kvixwi K wkyv I `v`i wkyv`_#` c0v`q`b c0w`SK wLbdj , tkWw`f`w`EK wLbdj , w`wi`qW msL`v, wLb-tkLvbtv tKSkj I gj`v`qb tKSkj Gi mg`st`q GKw wkyv`_#` tgv`U` (Curriculum Matrix) Abjvi Y Kiv ntqtQ | Avkv Kiv hvq, wkyv`_#` i cv'cy`K i Pbvq G wkyv`_#` cv'cy`K c0YZt`i i Rb` ht`_o mnvqK nte | ZvOvov Gw tkWw`Kv`Kt`i i Rb` i Abjvi t`Yi `w`e`iv`L |

2. ԵԼՈՒՄԻՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՄ

1. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |
2. կազմակերպություններ, որոնք չեն կատարում իրենց պարտականությունները հասարակությանը |
3. երիտասարդներ, որոնք չեն օգտագործում իրենց հմտությունները և չեն կատարում իրենց պարտականությունները |
4. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |

3. ԿՐԹԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՄ

1. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |
2. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |
3. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |
4. երիտասարդներ, որոնք չեն օգտագործում իրենց հմտությունները և չեն կատարում իրենց պարտականությունները |
5. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |
6. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |
7. կրթական արժեքները, որոնք պահպանվում են միայնակ կամ ընտանիքում և չեն փոխանցվում հասարակությանը |

tköwfwĒK wLbdj			cöšK wLbdj
cĀ`vkv Kiv hvq wkÿv_šv			
I ô tköw	mšg tköw	Aóg tköw	cĀ`vkv Kiv hvq I ô-Aóg tköw tkĀI wkÿv_šv
<p>Aa`vq-2: `vDwUs I Mvj ©MvBtWi eykexĒq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. `vDwUs I Mvj ©MvBtWi cĀqvRbxqZv e`vL`v KiĀZ cviĕe 2. `vDwUs I Mvj © MvBtWi gj bmxZ e`vL`v KiĀZ cviĕe 3. cĀ`wgK wPwKrmvi aviYv e`vL`v KiĀZ cviĕe <p>AvteMxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. `vDwUs I Mvj ©MvBtWi gva`tg mr I Av`k`gvyĵ wntmĕe Mto DVĀZ DĀk nĕe 	<p>Aa`vq-2: `vDwUs I Mvj ©MvBW eykexĒq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. µtgvbZkxj e`vR ARĀmn `vDwUs I Mvj © MvBtWi Ab`vb` KgmPi e`vL`v KiĀZ cviĕe 2. cĀ`wgK wPwKrmvi cĀqm m`uĀK© Rvbĕe Ges cĀqvRbxq wmx`šĀI wĀZ cviĕe <p>gĕbvĕcĀkR</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ``bw`b Rxeĕbi wKQz `NĀbvq cĀ`wgK wPwKrmvi cĀqm KiĀZ cviĕe <p>AvteMxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. `vDwUs I Mvj ©MvBtWi gva`tg wbyšZ ev mksLj Rxebhvcĕb DĀk nĕe 	<p>Aa`vq-2: `vDwUs, Mvj ©MvBW I evsj vĕ`k tiW wĀtmU tmvmvBwĀ eykexĒq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nvBwKs Kiv I cĀR±`Zwi i wbgvewj eYĀv KiĀZ cviĕe 2. tbZZĀI vb I gvbĕĕmevq `vDwUs, Mvj ©MvBW I evsj vĕ`k tiW wĀtmU tmvmvBwĀI ĵiæZi e`vL`v KiĀZ cviĕe 3. cĀ`wgK wPwKrmvi cĀfve wĕtkĀY KiĀZ cviĕe <p>gĕbvĕcĀkR</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ``bw`b Rxeĕbi tQvULvU `NĀbvq cĀ`wgK wPwKrmvi KiĀZ cviĕe <p>AvteMxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. `vDwUs I Mvj ©MvBtWi gva`tg Aĕbi cĀZ kĀv cĀ kĕbi gĕbvĕe ARĀ KiĀZ cviĕe 	<ol style="list-style-type: none"> 2. kvi xwi K mĀ`Zvq, `vDwUs, Mvj ©MvBW I evsj vĕ`k tiW wĀtmU tmvmvBwĀI cĀqvRbxqZv e`vL`v KiĀZ cviĕe 3. kvi xwi K wkÿv, `vDwUs, Mvj ©MvBW Ges evsj vĕ`k tiW wĀtmU tmvmvBwĀI gva`tg mĀ` mgvR MVĕbi Rb` kšLj v, mgqvbywZĒv, tbZZĀI I mnĕhwMZvgj K gj`ĕeva ev`bRxeĕb cĀZdwj Z KiĀZ cviĕe

tkÖwFvEK vLbdj			cÖŠK vLbdj
cZ`vkv Kiv hvq vkyv_šiv			
I ô tkÖw	mšg tkÖw	Aóg tkÖw	cZ`vkv Kiv hvq I ô-Aóg tkÖw tk†I vkyv_šiv-
<p>Aa`vq-3: `v`veÁvb cwi vPvZ I `v`tmev ey×eĚxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. `v`veÁv†bi cÖqvRbxqZv e`vL`v Ki†Z cvi †e 2. mvavi Y mšµvgK tiv†Mi j`yY t`†L tivM vPvY Z Ki†Z cvi †e 3. tivM mšµg†Yi vewfbogva`g, tiv†Mi Kvi Y I djvdj eYÖv Ki†Z cvi †e 4. vewfbocKvi mšµgK tiv†Mi cÖZ†iv†ai Dcvq eYÖv Ki†Z cvi †e 	<p>Aa`vq-3: `v`veÁvb cwi vPvZ I `v`tmev ey×eĚxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. e`w³, cwi evi I mgv†R gv`†Ki cwi YvZ e`vL`v Ki†Z cvi †e 2. agcvb I gv`†Ki vel†q cÖZ†ivagj K e`e`v MÖ†Y mÿg n†e <p>Av†eMxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. agcvb I gv`†Ki cwi YvZ Dcj v× K†i cwi kvj Z Riebhvc†b DÖ× n†e 	<p>Aa`vq-3: `v`veÁvb cwi vPvZ I `v`tmev ey×eĚxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. e`w³, cwi evi I mgv†R HIV - AIDS Gi cwi YvZ e`vL`v Ki†Z cvi †e 2. HIV - AIDS vKfv†e Qovq Zv e`vL`v Ki†Z cvi †e 3. HIV - AIDS n†Z i`yv cvl qui Dcvq e`vL`v Ki†Z cvi †e <p>Av†eMxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. HIV - AIDS Gi`yvZKi c†ve t††b Gi cÖZ†iv†a m†PZb n†e 	<ol style="list-style-type: none"> 4. kvi xvi K mÿ Zvi Rb` `v`vewa tg†b Pj †Z cvi †e (`v`veÁv†bi Ask) 5. eqtmvÖKv†j e`w³MZ, cwi evi K I mgv†RK `v` mgm`v vPvY Z K†i Zvi Rb` m×e` cÖZ†iva I cÖZKvi gj K e`e`v MÖ†Y mÿg n†e (`v`veÁv†bi Ask)

tköwFüEK wLbdj			cöŠK wLbdj
cZ`vkv Kiv hvq wkyv_šv			
I ö tköw	mBg tköw	Aóg tköw	cZ`vkv Kiv hvq I ö-Aóg tköw tkł wkyv_šv-
<p>Aa`vq-4: Avgv` i Rætb eq:miÜKvj ey>eĚxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eqtmiÜKvj i kviwi K I gvbwmK cwieZšbi w`K_štv e`vL`v KižZ cvi te 2. kviwi K I gvbwmK cwieZšbi mgq KiYxq wbašY KižZ cvi te 3. eqtmiÜKvj `ŕ` i`yvt_šmj g I cšK i Lt` i DcšwmZv eYšv KižZ cvi te 4. eqtmiÜKvj i cwieZš mšútk cšuj Z švšaviYmgš Dšj L KižZ cvi te 5. eqtmiÜKvj i Šuk mšúš e`vL`v KižZ cvi te 6. eqtmiÜKvj wšvc`_vKvi Dcvq eYšv KižZ cvi te <p>gšbvtcukR</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. FZi`šekij xb mgšq cvj bxq `ŕ` wewamgn tgšb wšRšK mjwšZ ivLžZ cvi te 	<p>Aa`vq-4: eq:miÜKvj e`wšMZ wšvcĚv ey>eĚxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eqtmiÜKvj e`wšMZ wšvcĚvi cšqvRbxqZv e`vL`v KižZ cvi te 2. eqtmiÜKvj wšvcĚvxbZvi wewfbae w`K eYšv KižZ cvi te 3. gvbwmK Pvc mgjvšbvi tKškj_šj e`vL`v KižZ cvi te <p>gšbvtcukR</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. gvbwmK Pvc mgjvšbvi tKškj iB Kši wšRšK mjwšZ ivLžZ cvi te <p>AvšMxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. eqtmiÜKvj e`wšMZ wšvcĚv i`yvi tKškj_šj i gva`tg wšRšK mjwšZ ivLžZ mšPó nte 	<p>Aa`vq-4: Avgv` i Rætb cšbb`ŕ` ey>eĚxq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. cšbb `ŕ` i`yvi cšqvRbxqZv e`vL`v KižZ cvi te 2. cšbb `ŕ` mšútkZ `ŕ`wewa_štv e`vL`v KižZ cvi te 3. AcwiYZ eqtm Mššvišvi djvdj wškdY KižZ cvi te <p>gšbvtcukR</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. cšbb `ŕ` mšútkZ cšqvRbxq `ŕ`wewa_štv wšqvšZ cvj b Kši wšRšK mj` I mjwšZ ivLžZ cvi te 	<ol style="list-style-type: none"> 6. eqtmiÜKvj e`wšMZ, cwiewi K I mgwšRK `ŕ` mgm`v wšwšZ Kši Zvi Rb` mšš` cšžšiva I cšZKvi gj K e`v MššY mšg nte (ŕ`wewššbi Ask) 7. wewfbaeKvi gvbwmK Pvc tgwšvšvq mšg nte

tk̄w̄w̄EK w̄Lbdj			c̄w̄K w̄Lbdj
c̄Z̄'vkv Kiv hvq w̄k̄ȳv_ŕiv			
I ô tk̄w̄	m̄Bsg tk̄w̄	Aóg tk̄w̄	c̄Z̄'vkv Kiv hvq I ô-Aóg tk̄w̄ tk̄tI w̄k̄ȳv_ŕiv-
<p>Aā'vq-5: Rxētbi Rb̄' tLj vaj v ēȳēŕiq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kvi xwi K m̄ȳ'Zvq tLj vaj vi c̄fve wētkd Y KītZ cvīte 2. Bb̄tWwi I AvDŪtWwi tMḡtmi cv_ŕ' ēvL'v KītZ cvīte 3. d̄lej I w̄p̄t̄KU Ges Ā'v_tj_w̄. Gi w̄bqgKv̄b̄p eȲŕv KītZ cvīte <p>ḡt̄b̄t̄c̄uk̄R</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ŕ̄w̄ tLj v (d̄lej I w̄p̄t̄KU) Ges Ā'v_tj_w̄. i w̄bqgKv̄b̄p tḡt̄b Ab̄k̄xj b KītZ cvīte 5. c̄ŴZ̄'K w̄k̄ȳv_x̄^ŕAvM̄h Ab̄h̄vq̄x Kgct̄ȳ GKw̄ tLj vq evā'Zvgj K AskM̄hY K̄ti cvī`kr̄^ŕnt̄q DV̄tZ cvīte <p>Av̄t̄ell̄iq</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. tLj vaj vi gvā'tg m̄ȳ' Rxēbh̄vct̄b D̄ŕ̄ n̄te 	<p>Aā'vq-5: Rxētbi Rb̄' tLj vaj v ēȳēŕiq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. t̄'wk̄ I wēt̄'wk̄ tLj vi cv_ŕ' eȲŕv KītZ cvīte 2. d̄lej , w̄p̄t̄KU, Kvēw̄w̄ I f̄w̄j ej Ges Ā'v_tj_w̄. i w̄bqgKv̄b̄p eȲŕv KītZ cvīte <p>ḡt̄b̄t̄c̄uk̄R</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Pvi_w̄ tLj v (d̄lej , w̄p̄t̄KU, Kvēw̄w̄ I f̄w̄j ej) Ges Ā'v_tj_w̄. i w̄bqgKv̄b̄p tḡt̄b Ab̄k̄xj b KītZ cvīte 4. c̄ŴZ̄'K w̄k̄ȳv_x̄^ŕAvM̄h Ab̄h̄vq̄x Kgct̄ȳ GKw̄ tLj vq evā'Zvgj K AskM̄hY K̄ti cvī`kr̄^ŕnt̄q DV̄tZ cvīte 	<p>Aā'vq-5: Rxētbi Rb̄' tLj vaj v ēȳēŕiq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. t̄'t̄ki tLj vaj vi Rb̄' c̄ŴZ̄ŵw̄b̄K I AeKv̄W̄t̄ḡv̄MZ Am̄jeav eȲŕv K̄ti Gme Am̄jeav `ix̄Kīt̄Yi Dcv̄q ēvL'v KītZ cvīte 2. ē'vW̄v̄ḡUb, ev̄t̄'̄dej, n̄'v̄Ŵej I n̄w̄K Ges Ā'v_tj_w̄. I m̄vZ̄t̄i i w̄bqgKv̄b̄p eȲŕv KītZ cvīte <p>ḡt̄b̄t̄c̄uk̄R</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Pvi_w̄ tLj v (ē'vW̄v̄ḡUb, ev̄t̄'̄dej, n̄'v̄Ŵej, n̄w̄K) Ges Ā'v_tj_w̄. I m̄vZ̄t̄i i w̄bqgKv̄b̄p tḡt̄b Ab̄k̄xj b KītZ cvīte 4. c̄ŴZ̄'K w̄k̄ȳv_x̄^ŕAvM̄h Ab̄h̄vq̄x Kgct̄ȳ GKw̄ tLj vq evā'Zvgj K AskM̄hY K̄ti cvī`kr̄^ŕnt̄q DV̄tZ cvīte 	<ol style="list-style-type: none"> 8. kvi xwi K m̄ȳ'Zvi Rb̄' ŕ̄'w̄ewa tḡt̄b Pj̄t̄Z cvīte (ŕ̄'w̄^ŕvēAv̄t̄bi Ask) 9. m̄ȳ' kixi MV̄t̄bi Rb̄' w̄bqgZ wēw̄f̄b̄e tLj vq Ab̄k̄xj b I AskM̄hY KītZ cvīte 10. c̄ŴZ̄'K w̄k̄ȳv_x̄^ŕAvM̄h Ab̄h̄vq̄x Kgct̄ȳ GKw̄ tLj vq evā'Zvgj K AskM̄hY K̄ti cvī`kr̄^ŕnt̄q DV̄tZ cvīte

5 Aa`vq web`vm

Aa`vq	tk`W I Aa`vtqi wkt`ivbvq		
	I`o	mBq	A`og
c`Ug Aa`vq	kixi PPP I mj` Rxeb	kixi PPP I mj` Rxeb	kixi PPP I mj` Rxeb
w`Zxq Aa`vq	`«DwUs I Mj` qMvBW	`«DwUs I Mj` qMvBW	`«DwUs, Mj` qMvBW I ersj vt` k ti W wL`tmU tmvmvBwU
ZZxq Aa`vq	`v`weAvb cwi wPwZ I `v`fmev	`v`weAvb cwi wPwZ I `v`fmev	`v`weAvb cwi wPwZ I `v`fmev
PZL`Aa`vq	Avqvt` i Rxe`b eqtmwUKvj	eqtmwUKvtj e`w ³ MZ wbi vcE`v	Avqvt` i Rxe`b cRbb`v`v`
c`Ag Aa`vq	Rxe`b i Rb` tLj vaj v	Rxe`b i Rb` tLj vaj v	Rxe`b i Rb` tLj vaj v

6. wcvw`qW e`Eb

wk`y`v`m`tg kvixi K wk`y`v I `v`v` w`l`v`q`i c`U`Z`wU Kw`mi Rb` 50 wgvwU mgq eiv` i vLvi m`c`w`ik Kiv n`q`q`Q | mBv`tn `tUv Kw`m Abw`OZ n`e | Abk`xj`f`bi gva`tg `y`Zv Dbq`f`bi Rb` A`ev , i`z`c`y`q`e`l`q` cvW` v`f`bi Rb` wk`y`K GKwaK wcvw`qW (m`v`avi YZ `B wcvw`qW) GKm`v`_`tbl`qv`i e`e`v` Ki`f`Z` cv`f`i`b |

Aa`vq	tk`W I wcvw`qW mSL`v			b`af e`Eb
	I`o	mBq	A`og	I`o/mBq/ A`og
c`Ug Aa`vq	10	10	10	30
w`Zxq Aa`vq	08	08	08	
ZZxq Aa`vq	16	16	16	
PZL`Aa`vq	16	16	16	40
c`Ag Aa`vq	20	20	20	
fgvU	70	70	70	100

7. wkyvmg QK

lô tkö

cŭg Aa'vq : kixi PPPI mġ'Rieb (10 ucwi qW)

wLbdj	wel qe'	wLb-ikLvtbv wbt' Rbv	gj'vqb wbt' Rbv
<p>epxeEixq 1. cŭZ'wnK mgvteŭki cŭqRbxqZv e'vL'v KiŭZ cvi te </p> <p>AvteMxq 2. cŭZ'wnK mgvteŭki gra'tg f'ktcŭg Dŭx nte </p> <p>3. e'vqvtgi DcKwi Zv e'vL'v KiŭZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> cŭZ'wnK mgvteŭki avi Yv l cŭqRbxqZv e'vqvtgi DcKwi Zv 	<ul style="list-style-type: none"> cŭZ'wnK mgvteŭk m=utK'wkyv_ŭ i Awf'AZv eYbv KiŭZ ej ŭZ cvtib G mgvteŭki `B/GKwU KvŭRi bvg D`vni Ymn Dŭj L KiŭZ ej ŭZ cvtib G mgvteŭk KLb, wK fite wkyv_ŭv Kvi tbZŭZ; GKwŭ Z nq tm e'vcti wkyv_ŭ i avi Yv wbtZ cvtib G mgvteŭki ŭv wkyv_ŭ i kvixi K l gvbwmK Kx cwi eZŭ nq Zv RvbtZ cvtib wkyv_ŭ i Avŭj vPbvi mŭ aŭi wkyK wkyv_ŭ i cŭZ'wnK mgvteŭk m=utK'wkyv_ŭ w ŭq avi Yv ŭo KiŭZ cvtib wkyv_ŭ i wbu`ŭ wbgq tgtb Zv` i RvZxq cZvKv DŭEj b, kc_ evK' cW Kvŭŭg f' LvtZ ej ŭZ cvtib Ges H mgq f'ktcŭgi cŭZ Dŭx ntq wbtRi KiYxq Awfbq Kŭi f' LvtZ ej ŭZ cvtib wkyv_ŭ i w ŭq GŭK GŭK KŭqKwU e'vqvtgi D`vni Y textWŭj LvtZ cvtib e'vqvtgi DcKwi Zv wel qK `j MZ KvR w ŭZ cvtib wkyK e'vqvtgi DcKwi Zvi wKQzev`e D`vni Y w ŭZ cvtib cŭv KwtK `B / PviwU `ŭj weF` Kŭi e'vqvtgi mŭj -Kdj weZŭKŭ gra'tg Dc`vcb KiŭZ ej ŭZ cvtib 	<ul style="list-style-type: none"> cŭZ'wnK mgvteŭki Kvŭŭg avi vewnK fite wj LŭZ ej ŭZ cvtib tkŭY Afxyvi gvatg wkyv_ŭ i AwRZ' Avb l `yZv hvPvB KiŭZ cvtib chŭeyY cxiZi gra'tg wkyv_ŭ Kvŭŭg gj'vqb KiŭZ cvtib cŭZwU `j `ŭw Kŭi e'vqvtgi DcKwi Zv wj LvtZ cvtib wbaŭi Z gvb`E Abŭvqx wel ŭqi cŭZ wkyv_ŭ i AvMŭ, `j MZ KvŭR mncWŭt` i mŭt_ mnŭhwMZvgj K AvPi Y Ges tbZŭZi `yvevj gj'vqb KiŭZ cvtib wkyK weZŭ Abŭvŭb Dc`wcz hŭ`mgn gj'vqb Kŭi dj vdj ŭNvl Yv KiŭZ cvtib

cŭg Aa'vq : kixi PPPI mŷ'Rieb (10 vci qW)

Pj gvb 2

wKLbdj	vel qe'	wKLb-ŷkLvŷv vbt' Rbv	gj'vqb vbt' Rbv
<p>4. nvZ I Kvŷai e'vqŷgi wbgg Kvbp eYŷv KiŷZ cvi te </p> <p>gŷbvŷcwkR</p> <p>5. mŷWK wbgg Kvbp tgŷb nvZ I Kvŷai e'vqg KiŷZ cvi te </p> <p>Avŷelŷq</p> <p>6. cŭZ'wŷK Riebŷb mŷkŷLj Riebŷvŷb Af'ŷ'nte </p>	<ul style="list-style-type: none"> e'vqŷŷgi wbggKvbp mgŷeZ e'vqg mi Ävguŷxb e'vqg : cŷn Avc, cj Avc, wPb Avc, wŷU Avc, kU'Rv'ú, ŷŷwKŷeŷj wU, nvd wŷŷUU Gj ŷev, i wbs, Rw'ús GŪ ŷ_ŷBb 	<ul style="list-style-type: none"> wŷŷv_ŷ' i e'vqŷgi mŷWK wbgg m'úwKZ ce'AwFÁZv eYŷv KiŷZ ej ŷZ cvi b mŷWK wbggKvbp tgŷb e'vqg Kivi mpj m'úŷK'wŷŷv_ŷ' i ŷ_ŷK avi Yv vŷŷZ cvi b meŷkŷl wPŷmn nvZ I Kvŷai e'vqŷgi wbgg Kvbp wŷŷv_ŷ' i wŷKU mnRfŷŷe Dc'vcb KiŷZ cvi b Ges cŭŷg I qŷg'Avc (Warm-up) Kwi ŷq ŷLj vi gŷŷV mgqgZ Abŷkŷj b KiŷZ cvi b wŷŷv_ŷ' i ŷLj vi gŷŷV vŷŷq I qŷg'Avc Kwi ŷq wbggZ nvZ I Kvŷai e'vqg KiŷZ cvi b cŭZ'w' b mKŷj ŷ_ŷK ivZ chŷŷ meKvR kŷLj vi mŷŷ_ Kivi Rb' wŷŷv_ŷ' i vŷŷ' Rbv w' ŷZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> ŷLj vi gŷŷV wKQz w' b Abŷkŷj ŷbi ci wbaŷŷi Z w' ŷb wbaŷŷi Z gvb'ŷ Abŷŷvqŷ wŷŷv_ŷ' i e'vqŷgi gj'vqb KiŷZ cvi b wbaŷŷi Z w' ŷb ŷLj vi gŷŷV th ŷKvb GKwU e'vqŷgi gj'vqb KiŷZ cvi b Aa'vq ŷkŷl mRbŷkŷj cŷkŷe (eŷŷbePŷb I 'be'ŷK) gva'ŷg wŷŷv_ŷ' i KwiZZj hvPvB KiŷZ cvi b chŷŷeŷY cŷŷiZi gva'ŷg wŷŷv_ŷ' Kvhŷg gj'vqb KiŷZ cvi b

ZZxq Aa`vq : ʼʼweÁvb cwi vPwZ I ʼʼtmev (16 vcvl qW)

wklbdj	welqeʼ	wklb-tklvfv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv
<p>eyxexiq 1. ʼʼweÁvbi c0qvRbxqZv e`vL`v KitZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> ʼʼweÁvb m`uukZ avi Yv I c0qvRbxqZv 	<ul style="list-style-type: none"> wk`yK ʼʼweÁvb m`uukZ wk`yv_#` i ce`avi Yv c0kuEti i gva`tg RvbtZ cvi b AZtci ev`e D`vniY w`tq ʼʼweÁvbi c0qvRbxqZv e`vL`v KitZ cvi b evoi KvR wmvte ʼʼweÁvbi ty`Imga wPwYZ Kti tcv`v`ti wWRvBb KitZ w`tZ cvi b ʼʼweÁvb msuk0 tkvb wenk0 e`w`3`tk AvgS`y Rwb`tq tk0YtZ Avtj vPbv KitZ w`tZ cvi b t`tki I w`t`tki ʼʼweÁvb w`lqK tccvi KwUs w`tq Avtj vPbv KitZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> wba`wi Z gvb`E Abhvqx wWRvBbKZ tcv`vi gj`vqb KitZ cvi b wenk0 e`w`3`i civgk`Mh`ty AvMh Ges tccvi KwUs_`tj vi Avtj vPbv c0Z wk`yv_#` AvMh ch`e`y`y Kti w`b`0 gvb`tE gj`vqb KitZ cvi b
<p>2. mvaviY mspvugK tivtMi j`yY t`tL tivM wPwYZ KitZ cvi te</p>	<ul style="list-style-type: none"> mvaviY mspvugK tivM mspvgK tivtMi j`yY 	<ul style="list-style-type: none"> c0`tg wk`yK mspvugK tivM Kx G m`u`tk`wk`yv_#` i avi Yv i btZ cvi b mvaviY mspvugK tivtMi bvg_`tj v t`v`w`w`j Lv`tZ cvi b G tivM_`tj vi j`yY_`wj tKgb wk`yK Qwei m`v`v`th` Zv t`v`w`Dc`v`cb KitZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> c0Z`KtK `yJ Kti msKt`gK tivtMi j`yY wj LtZ ej`tZ cvi b
<p>3. tivM mspvgtYi w`v`f`b`e gva`g, tivtMi KviY I dj`vdj eY`v`v KitZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> tivM mspvgtYi gva`g mspvgK tivtMi KviY I dj`vdj 	<ul style="list-style-type: none"> wk`yv_#` i w`tq tkvb tkvb gva`tgi m`v`v`th` mspvugK tivM Qovq Zv t`v`w`w`j Lv`tZ cvi b Kx Kx Kvi`ty mspvugK tivM nq Ges Zvi dj`vdj Kx tm m`u`ukZ wk`yv_#` i ce`avi Yv c0kuEti i gva`tg RvbtZ cvi b AZtci ev`e D`vniYmn Avtj vPbv Kti wk`yv_#` i avi Yv`K Avtj v`u0 KitZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> c0Z`KtK GKwJ Kti mspvugK tivM Qovt`bri gva`tgi bvg wj LtZ ej`tZ cvi b wba`wi Z gvb`E Abhvqx w`l`t`qi c0Z wk`yv_#` i AvMh, `j MZ Kv`R mncv`w`x` i mvt_` mn`th`w`M`Z`vg`j`K AvPiY Ges tbZtZi_`y`w`ej` gj`vqb KitZ cvi b
<p>4. w`v`f`b`e`ckvi mspvugK tivM c0Z`tivtai Dcvq eY`v`v KitZ cvi te</p>	<ul style="list-style-type: none"> mspvgK tivtMi c0Z`tiva 	<ul style="list-style-type: none"> m`e` ntj `v`bxq tkvb wPwKrmK/ʼʼ`Kgx`f`K Kt`m AvgS`y Rwb`tq mspvugK tivM m`u`tk`K`Qz_` t`k`v`i KitZ ej`tZ cvi b w`v`f`b`e`mspvugK tivtMi j`yY, KviY I dj`vdj i w`l`q Avtj vPbv Kti wk`yv_#` i cviVi Pwn`v Abjv`ti `j MZ KvR c0vb KitZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> nvcvZvtj i Wv`3`vi ev` ʼʼ`Kgf` civgk`Mh`ty wk`yv_#` AvMh ch`e`y`y Kti w`b`0 gvb`tE gj`vqb KitZ cvi b

ZZxq Aa'vq: 't'neÁvb cwi vPwZ I 't'tmev (16 vcvii qW)

Pj gvb 2

wKLbdj	velqe'	wKLb-ikLvfbv vbt' Rbv	gj'vqb vbt' Rbv
		<ul style="list-style-type: none"> wkyK 't' tmev c0vb mspvš'nevfba mi Kwii tcv÷vi Kwfm c0 kfb i e'e'v KiþZ cvtib `j MZ KvþRi gva'tg mspvgK tiwM c0Zti vþai Dcvq tei KiþZ ej þZ cvtib nevfba mspvgK ti vþMi c0Zti va velqK tcv÷vi wWRvBb KiþZ ej þZ cvtib AbmÜvbgj K KvR : wvR Gj vKvq MZ Oq gvþm mspvgK ti vþM Avpvš'e'w³þ' i Zwj Kv I c0ZKvi Kþí MvxZ e'e'w' me'wKZ c0Zte' b `j MZfvte `Zwi KiþZ w' þZ cvtib 	<ul style="list-style-type: none"> wba'wi Z gvb`É Abþvqx (WvUv msMhKiY, WvUv c0µqvKiY, weik0Y, mpcvii k c0vb BZ'w') AbmÜvbgj K KvþRi gj'vqb KiþZ cvtib wba'wi Z gvb`É Abþvqx wWRvBbKZ tcv÷vi gj'vqb KiþZ cvtib Aa'vq tkþl mRbKvj c0k0e (e'wbePw I `be'³K) gva'tg wkyv_0' i KwZZ; hvPvB KiþZ cvtib

PZL_@Aa`vq: Avgv` i Rxe`b eq:mu`Kvj (16 v`cwi qW)

w`kLbdj	vel`qe`	w`kLb-`tkLv`bv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv
<p>ep`xe`F`xq 1. eqtmu`Kvj i kvixi K l gvbwmK cwieZ`bi w`K_s`vj v e`vL`v Ki`Z cvi`te </p> <p>2. kvixi K l gvbwmK cwieZ`bi mgq KiYxq wba`fY Ki`Z cvi`te </p> <p>3. eqtmu`Kvj `v` i yv`_m`lg l c`p`Ki Lv`i Dc`thwMZv eY`v Ki`Z cvi`te </p> <p>4. eqtmu`Kvj i cwieZ`b m`u`K` c`P`j Z `av`slavi Yv`mgn D`j l Ki`Z cvi`te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmu`Kvj i kvixi K l gvbwmK cwieZ`b • eqtmu`Kvj kvixi K l gvbwmK cwieZ`b KiYxq • eqtmu`Kvj m`lg l c`p`Ki Lv`i Dc`thwMZv • eqtmu`Kvj i cwieZ`b m`u`K` c`P`j Z `av`slavi Yv 	<ul style="list-style-type: none"> • w`ky`K eqtmu`Kvj m`u`K`c`D`_wgK Av`j vPbv K`i tk`Yi w`kLb tkLv`bv Kv`p`g i i`æKi`Z cvi`b • `j Av`j vPbv K`i eq:mu`Kvj i kvixi K l gvbwmK cwieZ`bi w`v`f`b`e w`K tev`W`Dc`v`cb Ki`Z ej`Z cvi`b (Qv`/Qv`x Av`j v`v) • eqtmu`Kvj w`ky`v`_`i (Qv`/Qv`x` i Av`j v`v) kvixi K l gvbwmK cwieZ`bi mgq Zv`i KiYxq Kx Zv` j MZ Kv`Ri gva`tg tev`W`Dc`v`cb Kivi vbt` R w`Z cvi`b • w`bKU`v` tkVb nvmcvZj /`v`v`K`b`v` vbt`q eq:mu`Kvj i cwieZ`b, S`jK l KiYxq m`u`K`w`v`v`i civgk`w`ky`v`_`i Rvbt`Z cvi`b • eqtmu`Kvj `v` i yv`q m`lg l c`p`Ki Lvevi tkB c`D`qvRb Zv w`ky`v`_`i w`bKU`v` tk`K c`D`k`v`E`i i gva`tg Rvbt`Z cvi`b • ewoi KvR wntm`te eqtmu`Kvj m`lg l c`p`Ki Lv`i Dc`thwMZv tcv`v`i w`RvBb Ki`Z ej`Z cvi`b • th`_` cwievi e`e`vi e`j eZ`g`v`b At`bK ty`t`B GKK cwievi c`D`v Pvj`nl qvq w`ky`v`_`i v eqtmu`Kvj m`u`K`c`w` / bwb tk`K tkVb avi YvB cvq bv eis w`KQz`av`slavi Yvi m`v`l`x`b nq ZvB `j xq Kv`Ri gva`tg w`ky`v`_`i (Qv`/Qv`x` i) eqtmu`Kvj m`u`K` `av`slavi Yv tev`W`Dc`v`cb Kivi K_v ej`Z cvi`b 	<ul style="list-style-type: none"> • c`D`Z`K `j`K GKwU/`BwU kvixi K l gvbwmK cwieZ`bi w`K wj L`Z ej`Z cvi`b • c`D`Z`K `j`K Gmg`qi GKwU/`BwU KiYxq wj L`Z ej`Z cvi`b • nvmcvZv`i w`v`v`i i civgk`v`m`h`Y w`ky`v`_`i Av`Mh ch`e`y`Y K`i w`b`v` `g vgb`t`E gj`vqb Ki`Z cvi`b • wba`f`i Z vgb`E Av`h`v`q`x w`RvBbKZ tcv`v`i gj`vqb Ki`Z cvi`b • `j xq`f`v`te c`D`Z`K `j`K `BwU K`i `av`slavi Yv wj L`Z ej`Z cvi`b • wba`f`i Z vgb`E Av`h`v`q`x vel`t`qi c`D`Z w`ky`v`_`i Av`Mh, `j MZ Kv`R mncv`v`i i m`v`_` mn`thwMZv`g`j K Av`Pi Y Ges tbZ`Z`j` Yvewj gj`vqb Ki`Z cvi`b • Aa`vq tk`l m`Rb`k`x`j c`D`k`e (e`u`b`e`P`v`b l `b`e`q`v`K) gva`tg w`ky`v`_`i K`w`Z`j`h`v`v`b Ki`Z cvi`b

PZL ©Aa`vq: Avgv` i Rxe`b eqtmU`Kvj (16 vcv`i qW)

Pj gvb 2

w`kLbdj	w`el qe`	w`kLb-`tkLv`bv w`b` Rbv	gj`v`qb w`b` Rbv
<p>5. eqtmU`Kvj i S`mK m`e`U` e`v`L`v` Ki`Z` cv`i`te` </p>	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmU`Kvj i S`mK 	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmU`Kvj m`e`U`m`K`Z` Av`te`M` R`v`o`Z` (Emotion based) NU`bv`_`tj` vi` t`cc`vi` K`w`l`b` Av`tj` v`P`b`vi` g`v`a`tg` Dc`v`cb` Ki`Z` cv`i`b` • w`k`y`v`_`f`i`v` Z`v`i` i` ^`^` b`w`^`b` R`x`e`b` K`x` K`x` m`g`m`v` A`b`y`f`e` Ki`Z`Q` Z`v`^`j` M`Z` Av`tj` v`P`b`vi` g`v`a`tg` Dc`v`cb` Ki`Z` e`j`Z` cv`i`b` (Qv`T`/Qv`T`x` Av`j`v`v`) • w`b`K`U`^`v`K`v`b` n`v`m`c`v`Z`v`j` / ^`^`v`^`K`v`b`^` w`b`t`q` eqtmU`Kvj` i` c`w`i` e`Z`B` S`m`K` I` Ki`Y`x`q` m`e`u`t`K`w`v`v`i` i` c`i`v`g`k`w`k`y`v`_`f`i` i` (Qv`T`/ Qv`T`x` Av`j`v`v`) 	<ul style="list-style-type: none"> • `j`x`q`f`v`te` c`O`Z`K` `j`t`K` `B`u`U` K`ti` m`g`m`v` S`m`K` A`_`ev` Ki`Y`x`q` w`j` L`i`Z` e`j`Z` cv`i`b` • w`b`a`w`i` Z` g`v`b`^` E` A`b`h`v`q`x` m`n`c`v`w`t`^` i` m`v`t`_`w`k`y`v`_`f`i` m`n`t`h`w`M`Z`v`g`j` K` Av`P`i`Y` G`e`s` t`b`Z`i`Z`j`_` Y`v`e`w`j` g`j`v`q`b` Ki`Z` cv`i`b`
<p>6. eqtmU`Kvj w`b`i`v`c`^`_`v`K`v`i` D`c`v`q` e`Y`v`v` Ki`Z` cv`i`te`</p> <p>g`t`b`v`t`c`w`k`R`</p> <p>7. F`Z`i`e`K`v`j` x`b` m`g`t`q` c`v`j` b`x`q` ^`^`v`^` w`e`w`a`m`g`a` R`i`v`t`e` G`e`s` w`b`t`R`i`K` m`j`w`y`Z` i`v`L`i`Z` cv`i`te`</p>	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmU`Kvj i w`b`i`v`c`^`_`v`K`v`i` D`c`v`q` 	<ul style="list-style-type: none"> • `j` M`Z` K`v`R`i` g`v`a`tg` w`k`y`v`_`f`i` i` (Qv`T`/Qv`T`x`^`i` i` eqtmU`Kvj` w`b`i`v`c`^`_`v`K`v`i` D`c`v`q` Dc`v`cb` Ki`Z` e`j`Z` cv`i`b` • eqtmU`Kvj m`e`u`m`K`Z` W`v`v`i` e`v` ^`^`v`^`K`g`x`P` Av`tj` v`P`b`vi` m`g`q` F`Z`i`e`K`v`j` x`b` m`g`t`q` c`v`j` b`x`q` ^`^`v`^` w`e`w`a`m`g`a` w`k`y`v`_`f`i` i` t`b`v`U` i`v`L`i`Z` D`r`m`w`i`N`Z` Ki`Z` cv`i`b` G`e`s` w`b`t`R`i` R`x`e`b` Z`v` c`O`q`v`M` Ki`Z` c`i`v`g`k`^` w`^`Z` cv`i`b` 	<ul style="list-style-type: none"> • w`b`i`v`c`^`_`v`K`v`i` G`K`u`U` D`c`v`q` e`Y`v`v` Ki`Z` e`j`Z` cv`i`b` • c`h`e`y`Y` c`x`w`Z`i` g`v`a`tg` w`k`y`v`_`f`i` K`v`h`e`g` g`j`v`q`b` Ki`Z` cv`i`b` • A`a`v`q` t`k`i`l` m`R`b`k`y`j` c`O`k`e` (e`u`w`b`e`P`w`b` I`^`b`e`v`v`v`K`^` g`v`a`tg` w`k`y`v`_`f`i` i` K`w`Z`Z`j` h`v`P`v`B` Ki`Z` cv`i`b`

cĀg Aa'vq : Rxeṭbi Rb' tLj vaj v (20 vci qW)

wklbdj	weiqe'	wklb-tklvṭbv vbt' Rbv	gj'vqb vbt' Rbv
<p>eyxexq 1. kvixi K mý Zvq tLj vaj vi cḡve weṭklY KiṭZ cviṭe </p> <p>2. BbtWvi I AvDUṭWvi tMgm Gi cv_R' e'vL'v KiṭZ cviṭe </p> <p>AvteMxq 3. tLj vaj vi gra'tg mý' Rxeb hixṭb D0x nṭe </p> <p>gṭbvtcukR 4. `βuU tLj v (dṭej I wṭṭKU) Ges A'v_tj wU. Gi wbgqKvbp RvbṭZ Ges Abkxj b KiṭZ cviṭe 5. c0Z'K wkyv_x'AvMh Abjvqx Kgcṭý GKw tLj vq eva'Zvgj K AskMhY Kṭi cvi`kxṭq DVṭZ cviṭe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • tLj vaj vi , i azj • BbtWvi tMgm - `vev, K'ivig • AvDUṭWvi tMgm - dṭej , wṭṭKU • G'v_tj wUKm <ul style="list-style-type: none"> o Uik BṭfU - 100 wglvi , 200 wglvi t'ḡo 50x4 wglvi wiṭj t'ḡo o wdi BṭfU- `xN'g vd 	<ul style="list-style-type: none"> • kvixi K mý Zvq tLj vaj v tKb c0qvRb Zv wkyv_ḡ' i AwfÁZv t_tK RvbṭZ cviṭb • AZtci cv'cy'K I ev`e Ae`vi Avṭj vṭK D`vniY w`tq wkyv_ḡ' i avi YvṭK Avṭiv `úo KiṭZ cviṭb • tLj vaj vi cḡve kxlR kvixi K mý Zvi weifbaOne teṭw'Dc`vcb KiṭZ cviṭb • wkyK weifbaBbtWvi I AvDUṭWvi tMgm Gi big wkyv_ḡ' i teṭw' wj Lvi Rb' ej ṭZ cviṭb • wkyv_xṭ' i t' l qv Zṭ' i Dci wfiE Kṭi wkyK BbtWvi I AvDUṭWvi tMgm&Gi cv_R' D`vniYmn eyStq ej ṭZ cviṭb • wkyK c0tg wkyv_ḡ' i t0vU t0vU cvṭq t'ḡo, `az I axṭi t'ḡo, eo eo `g vbtq t'ḡo BZ`w i gra'tg l qvg'AvC (Warm-up) KivṭZ cviṭb AZtci wbgqKvbp tgṭb `tj wef³ Kṭi dṭej I wṭṭKU tLj vi Abkxj b KivṭZ cviṭb • GKBfite G'v_tj wU. Gi BṭfU_wj i Abkxj b KivṭZ cviṭb 	<ul style="list-style-type: none"> • tgSILK Awfývi gra'tg wkyv_xṭ' KwZZ;hvPvB KiṭZ cviṭb • tkhY Awfývi gra'tg wkyv_xṭ' i AwRZ Ávb l `ýZv hvPvB KiṭZ cviṭb • c0Z'KṭK `βuU Kṭi BbtWvi I AvDUṭWvi tMgm&Gi cv_R' wj LṭZ ej ṭZ cviṭb • wbañi Z w`ṭb tLj vi gvṭV th tKvb GKw tLj vi gj'vqb KiṭZ cviṭb • Aa'vq tkṭl mRbkxj c0kie (eũbeṭw I `beḡ³K) gra'tg wkyv_ḡ' i KwZZ;hvPvB KiṭZ cviṭb

8. $\mu\kappa\acute{\upsilon}\nu\mu\omicron\gamma$ Ω_K

$m\beta g$ $t\kappa\acute{\upsilon}$

c0g Aa`vq: kixi PPPI mġ`Rxeb (10 wci qW)

wKLbdj	welqe`	wKLb-ġkLvtbv wbt` Rbv	gġ`vqb wbt` Rbv
<p>ey`eġiq 1. avivewnkZvvn c0Z`wnK mgvteġki wbgvewj eY0v KiġZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • c0Z`wnK mgvteġki wbgvewj 	<ul style="list-style-type: none"> • ceeZġtk0ġtZ wK wbgvteġ c0Z`wnK mgvteġk nZ Zv wkyv_ġ` i t_ġK RvbtZ cvi b • AZtci c0Z`wnK mgvteġki wbgvewj cġqU AvKvġi tevW0ġj LvġZ cvi b • wkyv_ġ` i Avġj vPbv mġ aġi wkyK c0Z`wnK mgvteġki wbgvewj i we`hwi Z Avġj vPbv Kġi Zvġ` i avi Yv Avġiv `u0 KiġZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • c0Z`KġK GKwU/` BwU Kġi c0Z`wnK mgvteġki KvR wj LtZ ej ġZ cvi b
<p>2. mġ`Rxeġbi Rb` c0_ugK ġ`wewa eY0v KiġZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • c0_ugK ġ`wewa avi Yv 	<ul style="list-style-type: none"> • ġk0ġtZ cvi Vi i iġZB c0_ugK ġ`wewa m0utK0kyv_ġ` i avi Yv Kx Zv RvbtZ cvi b • AZtci `bw`b Rxeġbi AġbK ev`e NUbvi D`vni Y w`ġq c0_ugK ġ`wewa m0utK0we`hwi Z e`vL`v w`ġZ cvi b • we`hwi Z Avġj vPbv mgq c0_ugK ġ`wewa m0umK0 weifb0c v`vi , wj dtj ġUi e`envi KiġZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • c0k0Eġti i gra`ġg wkyv_ġ` i KwZġ;hvPvB KiġZ cvi b
<p>3. kixi MVġb mġ`Zvi Rb` e`vqvtġi cġve weġk0 Y KiġZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • kixi K mġ`Zvq e`vqvtġi cġve 	<ul style="list-style-type: none"> • c0k0Eġti i gra`ġg mġ`Zvi Rb` e`vqvtġi cġve m0utK0kyv_ġ` i ce0vb hvPvB KiġZ cvi b • AZtci mġ`kixi i Rb` e`vqvtġi cġve wek` e`vL`v Kġi wkyv_ġ` i `ġj wef³ Kġi cvi Vi Pwn`v Abvġvġi `j MZ KvR c0vb KiġZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • wba0wi Z grv`E Abhvqx weġtġi c0Z` wkyv_ġ` i AvM0h, `j MZ KvR mnciVġt` i mġt_ mġthwMzvġġ K AvPiY Ges tbZġZġ , Yewj gġ`vqb KiġZ cvi b
<p>4. AwZwi³ e`vqvtġi K0ġj e`vL`v KiġZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • AwZwi³ e`vqvtġi K0ġj 	<ul style="list-style-type: none"> • ce0Zġtk0ġtZ c0WZ e`vqvtġi DcKwi Zvi weciġtZ e`vqvtġi K0ġj wK tm m0utK0kyv_ġ` i Awf0Zv RvbtZ PvBġZ cvi b • AwZwi³ e`vqvtġi dtj Kx Kx aiġYi ġwZ ntZ cvi Zv ewoi KvR wmvte tcv`vġi c0k0 KiġZ ej ġZ cvi b • `j MZ Avġj vPbv gra`ġg AwZwi³ e`vqvtġi K0ġj Kx Zv tevW0 Dc`vcb KiġZ ej ġZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • c0ZwU `j ġK GKwU/` BwU AwZwi³ e`vqvtġi K0ġj wj LtZ ej ġZ cvi b • ġk0ġ Afxyvi graġg wkyv_ġ` i AwR0 Avb I `ġZv hvPvB KiġZ cvi b • ch0eġY c0wZi graġg wkyv_ġ` Kvh0ġg gġ`vqb KiġZ cvi b

wLbdj	wLqe'	wLb-ŭkLvŭv wŭ' Rbv	gj'vqb wŭ' Rbv
<p>5. mi Ävguenxb I mi Ävgmn e'vqvtgi wbggKvbbp eYŭv KiŭZ cvi te </p> <p>Avtelmq</p> <p>6. cŭZ'wK Rxeb mgqvŭwZzi e'vcrŭi Dŭx nte </p> <p>gŭvŭcukR</p> <p>7. wbggKvbbp tgŭb mi Ävguenxb I mi Ävgmn e'vqvg miWKfŭte KiŭZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • mi Ävguenxb e'vqvg : GbwWl ŭi Y, wi ÷ Gŭ I qv ÷, nvd wŭtmU Gj tev, mi Ävgmn e'vqvg : w'wcs tivc, tivgŭb wi s, wdrŭe • GWŭKkbyj wRgw÷÷ : dxU tivj, e'vK tivj, mvBW tivj, WBF tivj 	<ul style="list-style-type: none"> • mi Ävguenxb I mi Ävgmn e'vqvtgi wbggKvbbp Kvŭm wPŭmn Avŭj vPbv KiŭZ cvi b • wkyK wkyv_ŭ' i w ŭbi i iæntZ ivZ chŭmKj KvR mgqgZ Kivi Rb' wŭ' kŭv w ŭZ cvi b • ev'ŭ wKQzD'vniY w ŭq mgŭqi mŭ'envi m=ŭwKŭ wKQz' K wŭ' kŭv gj K e'ŭ e' w ŭZ cvi b • wkyv_ŭ' i tLj vi grŭV l qvg®Avc Kwŭ ŭq h_vh_fŭte mi Ävguenxb I mi Ävgmn e'vqvtgi Abkxj b KiŭZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • cŭkŭEŭi i gra'ŭg wkyv_ŭ' i Ävb hvPvB KiŭZ cvi b • chŭyY c×wZi gra'ŭg wkyv_ŭ' Kvhŭg gj'vqb KiŭZ cvi b • tLj vi grŭV wKQz' b Abkxj ŭbi ci wbaŭi Z w ŭb wbaŭi Z gvb`E Abŭvqx wkyv_ŭ' i e'vqvtgi gj'vqb KiŭZ cvi b • Aa'vq ŭkŭl mRbkxj cŭkŭ (eŭwbePŭb l 'be®K) gra'ŭg wkyv_ŭ' i KwZzj hvPvB KiŭZ cvi b

v0Ziq Aa'vq: ṽDũS I Mvj ©MvBW (8 wci qW)

wkLbdj	wel qe'	wkLb-tkLvfbv wbt' Rbv	gj'vqb wbt' Rbv
<p>eyxēÉq</p> <p>1. μtgvbZkxj e'vR ARθmn ṽDũS I Mvj © MvBtWi Ab'vb' KgñPi e'vL'v KiTZ cvi te </p> <p>2. c0_vgK wPwKrmvi c0qvM m=útK©Rvbtē Ges c0qvRbvq wmxvs'wbtZ cvi te </p> <p>Avtellm</p> <p>3. ṽDũS I Mvj © MvBtWi gra'tg wbušZ ev mksLj Rxebhvctb D0x nte</p> <p>g'bv'cwkR</p> <p>4. ṽḅw`b Rxtbi wKQz`N0bvq c0_vgK wPwKrmvi c0qvM KiTZ cvi te</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ṽDũS I Mvj ©MvBtWi Gi msıyB BwZnm I KgñP • Dc`j cxwZ • e'vR cxwZ • cvBI wbuqwis • t`wqvi j wks • WvqvtMvbv j`wks • tcvj GÜ wkqvi j`wks • wdMvi Ae GBU j`wks • c0_vgK wPwKrmv/c0vweartbi: c0qvM (i³yiy, e`jwZK kK, gPKvfbv, Kvgv ev `skb, 0ij tdlvUv, tPrtL wKQz covj, Kvfb wKQz tMtj I AÁvb Ae`vq KiYxq) 	<ul style="list-style-type: none"> • wkyv_ñ' i LvZvq ṽDũS I Mvj ©MvBtWi Gi KgñPi bvg wj LvTZ cvi b • AZtci wkyK we`lwiZ Avtj vPbv Kti Zvt`i aviYv Avtiv mýnsnZ KiTZ cvi b • wkyK ckwDÉti i gra'tg e'vR ARñbi avc_wj RvbrtZ cvi b • ewoi KvR wnmvte e'vR ARñbi avivemK avc_wj tcv=vti wWRvBb KiTZ w`tZ cvi b • Dc`j c0wZ I wewfbœckvi j`wks Gi Kvhpřg nřZ Kjtg t`wltq w`tZ cvi b • wkyK wewfbœtQvULvU`N0bvq c0_vgK wPwKrmv wkvfvtē w`tZ nq Zv wPm Avtj vPbv Kti eyStq w`tZ cvi b • wkyK ṽDũS I Mvj © MvBwS Gi `enkö` e'vL'v Kti mksLj Rxebhvcb wkvfvtē Kiv hvq th m=útK©wkyv_ñ' i wbt' Rbv w`tZ cvi b • figKwfbq Gi gra'tg mksLj Rxebhvctbi cxwZ m=útK©Avfbq Kti t`LvTZ ejtZ cvi b • ṽḅw`b Rxtbi wKQz`N0bv (thgb-i³yiy, e`jwZK kK, gPKvfbv, Kvgv ev `skb, 0ij tdlvUv, tPrtL wKQz cov, Kvfb wKQz XkV I AÁvb Ae`v BZ`w) -i mgq wkvfvtē c0_vgK wPwKrmv w`tq cieZ`c` tyc wbtZ nte Zv nřZ Kjtg wkyv w`tq wkyv_ñ' i ÁvbtK mgx KiTZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • KvRw GK wkyv_ñ' KvR Ab` wkyv_ñ' gra'tg gj'vqb Kitz cvi b (Peer Assessment) • wbañiZ gvb`É Abjvqx wWRvBbKZ tcv=vi gj'vqb Kitz cvi b • e'vR ARñbi GKwU`Bw avc wj LtZ ejtZ cvi b • chfeyY c0wzi gra'tg Dc`j cxwZ I wewfbœckvi j`wks Gi Kvhpřg gj'vqb Kitz cvi b • c0kwÉti i gra'tg wkyv_ñ' i Ávb hvPvB KiTZ cvi b • chfeyY c0wzi gra'tg wkyv_ñ' Avfbq gj'vqb Kitz cvi b • chfeyY c0wzi gra'tg wkyv_ñ' Kvhpřg gj'vqb Kitz cvi b • Aa'vq tkł mRbkxj c0kē (eũbePnb I `be`K) gra'tg wkyv_ñ' i KwZZj hvPvB KiTZ cvi b

ZZxq Aa'vq: 'veÁvb cwi vPwZ I 'tmev (16 vcvu qW)

wKLbdj	welqe'	wKLb-ikLvfbv vbt' Rbv	gj'vqb vbt' Rbv
<p>eyxeE'xq 1. e'w³, cwi evi I mgv'R gv`tki cwi YwZ e'vL'v KiTZ cvite </p> <p>2. agcvb I gv`tki welq cúZtivagj K e'e'v Mh'Y m'yg nte </p> <p>AvteMxq 3. agcvb I gv`tki cwi YwZ Dcj wá Kti cwi kwj Z Rxeb hvc'ib D0k nte </p>	<ul style="list-style-type: none"> • gv`K I gv`Kvmw³ • e'w³, cwi evi I mgv'R gv`tki cwi YwZ • gv`Kvm³ nI qvi tyt'f mgeqmx' i c'fve • gv`Kvmw³ cúZtiva • gv`K Mh'Yi Pvc tgvKvtejv 	<ul style="list-style-type: none"> • wky'K Kv'tmi i i'Z gv`K Mh'Yi cwi YwZ vbtq wKQzwP'f' LvtZ cvti Gme wP'f'i gvb' wj i f'wel'Z djvdj wK n'Z cvti tm m'ut'K^o wky'v_# i t'fK RvbtZ cvti • e'w³, cwi evi I mgv'R gv`tki cwi YwZ Kx tm welq we'w'v Z e'vL'v w'q wky'v_# i avi Yv m'ysnZ KiTZ cvtib • me'ktl 'jxq AvtjvPbvi gva'tg gv`tki cwi YwZ m'ut'K'w'j tL tev'W^o Dc'vcb KiTZ ejtZ cvtib • wky'K t'fki we'fbaGjvKvi gv`Kgp³ M'g Kivi e'v'e NUbv_tjv PgrKvi f'vte Dc'vcb KiTZ cvtib • agcvb I gv`tki cúZtivta mgv'Ri we'fbaAstki we'fbaKgR'v'f'v'i welq_tjv tcv'v'ti Qwemw' wj tL wky'v_# i e'Sv'Z cvtib • GKB m'v'_ agcvb I gv`tki cúZtivaK'f' we'fbaMSM'v'bi M'pxZ e'e'w' m'y i f'vte Dc'vcb KiTZ cvtib • agcvb I gv`K cúZtivta mdj Avt' vj bKvix t'Kvb we'w'k' e'w³t'K tk'v'Z Avg's'v' RvbtZ cvtib • agcvb I gv`tki e'v'cv'ti cúZtivagj K e'e'v w'mv'te we'fbaKvh'v'tgi tcv'v'v' 'Zwi Kti Zv c'k'bi e'e'v KiTZ ejtZ cvtib • agcvb I gv`tki m'sw'k'Zv cwi nvi Kti mgqgZ 'f'j Avmv hvl q'v'mn me KvR m'w'K mg'tq w'qg'gZ Kivi Rb' vbt' k'v' w'Z cvtib • agcvb I gv`K Mh'Yi Pvc tgvKvtejv i t'Kskj_wj AvtjvPbv KiTZ cvtib 	<ul style="list-style-type: none"> • tk'v' Af'x'v'v' gva'tg wky'v_# i Av'RZ Ávb I 'y'Zv hv'vB KiTZ cvtib • c'k'v'e'tii gva'tg wky'v_# i 'y'Zv hv'vB KiTZ cvtib • ch'fey'Y c'v'Zi gva'tg wky'v_# agcvb I gv`K cúZtivta Kvh'v'g gj'vqb KiTZ cvtib • ch'fey'Y c'v'Zi (nu'v'Pjv / Dc'vcb gj'W, tev'W'q'j Lv BZ'w' i) gva'tg wky'v_# Kvh'v'g gj'vqb KiTZ cvtib • Aa'vq t'ktl m'Rb'k'xj c'k'v'e (e'v'be'v'v'v' I 'be'q'K) gva'tg wky'v_# i K'w'Zj hv'vB KiTZ cvtib

PZL @Aa`vq: eqtmÜKvtj e`w³MZ wbiVCËv (16 vci qW)

wklbdj	welqe`	wklb-tklvfbv wbt` Rbv	gj`vqb wbt` Rbv
<p>ey`eËxq 1. eqtmÜKvtj e`w³MZ wbiVCËv c`qvrBxZv e`vL`v KiZ cvi te 2. eqtmÜKvtj wbiVCËvxbZvi wefbae` K eYb`v KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> e`w³MZ wbiVCËv : avi Yv l c`qvrBxqZv 	<ul style="list-style-type: none"> cvti Vi i iZ e`w³MZ wbiVCËv wel qK wkyv_` i avi Yv RvbZ PvBZ cvi b c`kE`i i gra`tg wbiVCËvi wefbae`y` i bvg tevW`j LvZ cvi b mgv`Ri wefbae`AvrP`i i gta` tKb e`w³MZ wbiVCËv c`qvrB Zv `j xq Avtj vPbv gra`tg Dc`vcb KiZ ej tZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> c`kE`i i gra`tg wkyv_` i KwZZj hvPvB KiZ cvi b
<p>Avtelxq 3. eqtmÜKvtj e`w³MZ wbiVCËv i yvi tKSkj `tj vi gra`tg wbt`RtK mj`yZ ivL`Z D`n te </p>	<ul style="list-style-type: none"> eqtmÜKvtj e`w³MZ wbiVCËv i yvi tKSkj 	<ul style="list-style-type: none"> e`w³MZ wbiVCËv i yvi tKSkj `tj v Avtj vPbv Kti wkyv_x` i mPZbZv evotZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> ch`ey`Y c`nZi gra`tg wkyv_x` Kvh`g gj`vqb KiZ cvi b
<p>ey`eËxq 4. gvbwmK Pvc mvgj v`bvi tKSkj `uj e`vL`v KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> kvi`wi K l gvbwmK wbcxob wbiVCËvxbZvi wefbae` w`K (thgb- eij`weevn) 	<ul style="list-style-type: none"> c`tgB wky`K e`w³MZ wbiVCËvxbZvq wefbae` K tevW`j LvZ cvi b Zv` i Awf`AZv Rvbvi ci wky`K wbiVCËvxbZvi wefbae` K we`wi Z Avtj vPbv Kti wkyv_` i avi YvtK Avtj v m`nsnZ KiZ cvi b m`e` n`j gw`ewgWqvi gra`tg G mspu`š`Qwe ev KvUB `t` LvZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> c`Z`KtK GKwU` BwU Kti e`w³MZ wbiVCËvxbZvi `enk` wj LvZ ej tZ cvi b
<p>g`bt`c`kR 5. gvbwmK Pvc mvgj v`bvi tKSkj i B Kti wbt`RtK mj`yZ ivL`Z cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> eqtmÜKvtj `w`K l gvbwmK `w`K wK ivLvi Dcvq 	<ul style="list-style-type: none"> AvZ`ekltmi gv`v evot`bvi Rb` gvbwmK Pvc mvgj v`bvi wefbae` tKSkj `uj Avtj vPbv KiZ cvi b Rxeb `y`Zwfw`EK wkyv` w`tq wkyv_` i AvZ`ekltmi gv`v evot`bv th`Z cvi Avi GtZ wkyv_` i AvtelM`K wq`š`y` Kti wbt`Rt` i mj`yZ ivL`Z cvi te 	<ul style="list-style-type: none"> ch`ey`Y c`nZi gra`tg wkyv_` i Bw` b Kvh`g gj`vqb KiZ cvi b Aa`vq tk`l mRbkj c`kE` (e`ubefP`b l `be`³K) gra`tg wkyv_` i KwZZj hvPvB KiZ cvi b

cĀg Aa`vq: Rweṭbi Rb` tLj vaj v (20 vci qW)

wklbdj	welqe`	wklb-ṭkLvṭv vṭ` Rbv	gj`vqb vṭ` Rbv
<p>epxeṬxq</p> <p>1. ṭ`wk l weṭ`wk tLj vi cv`R` eYṬv KiṭZ cviṭe </p> <p>2. dṭej , wṭṭKU, KvenW l fwi ej Ges G`v_tj wJKm Gi wbgg_tj v eYṬv KiṭZ cviṭe </p> <p>gṭvṭcwkR</p> <p>3. Pvi w tLj v (dṭej , wṭṭKU, KvenW Ges fwi ej) Ges G`v_tj wJKm Gi wbgg_tj v tḡṭb Abṭxj b KiṭZ cviṭe </p> <p>4. cṬZ`K wky`v_ṬAvMṭh Abṭvqx Kgcṭy GKw tLj vq eia`Zigj K AskMṭhY Kṭi cvi`kṭṭṭq DVṭZ cviṭe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • ṭ`wk l weṭ`wk tLj v • G`v_tj wJKm • U`vK BṭfU - 400 wḡUvi ṭ`šo, 800 wḡUvi ṭ`ṭo, 100x4 wḡUvi wiṭj ṭ`ṭo • wdi BṭfU-`xNḡvd, D`P jvd, ṭUwṭm ej wṭy`c • ṭMgm Abṭxj b - dṭej , wṭṭKU, KvenW Ges fwi ej 	<ul style="list-style-type: none"> • wky`v_Ṭ i wBKU ṭ`ṭK cṬṭḡB ṭ`wk l weṭ`wk tLj vi msÁv D`vniYmn RvṭZ cviṭb AZṭci wky`K KṭqKwU D`vniY w`ṭq ṭ`wk l weṭ`wk tLj vi cv`R` epSṭq w`ṭZ cviṭb • wṔ GṭK dṭej , wṭṭKU, KvenW l fwi ej Ges G`v_tj wJKm Gi wbggKvṭpMṭj v epSṭq w`ṭZ cviṭb • wky`K cṬṭḡ tLj vi ḡṭV wky`v_Ṭ i wṭq l qvḡAvc Kwṭṭṭ G`v_tj wJKm Gi U`vK BṭfU l wdi BṭfṭU i tLj v_tj v Ges dṭej , wṭṭKU, KvenW Ges fwi ej Abṭxj b KiṭZ cviṭb • cṬZ`K wky`v_ṬK Zvṭ i cṬ` Abṭvqx GKw tLj vq wbgwZ Abṭxj ṭbi ḡvṭḡ cvi`wkZv ARṭbi w`K vṭ`Rbv w`ṭZ cviṭb 	<ul style="list-style-type: none"> • cṬkṭṭi ḡvṭḡ wky`v_Ṭ i KwZZj;hvṔB KiṭZ cviṭb • tLj vi ḡṭV wKQv`b Abṭxj ṭbi ci wbaṭi Z w`ṭb wbaṭi Z ḡvṭ`É Abṭvqx wky`v_Ṭ i tLj vi gj`vqb KiṭZ cviṭb • Aa`vq ṭṭl mRbṭxj cṬkṭe (eṭwbeṔṭb l `beṔK) ḡvṭḡ wky`v_Ṭ i KwZZj;hvṔB KiṭZ cviṭb

9. $\mu\kappa\acute{\upsilon}\nu\mu\omicron\gamma$ QK

$A\acute{o}\gamma$ $t\kappa\acute{\upsilon}$

cŭg Aa`vq: kixi PPPI mŷ`Rieb (10 ucwi qW)

wKLbdj	welqe`	wKLb-tkLvtbv wbt` Rbv	gj`vqb wbt` Rbv
<p>ewxeEiq 1. kvi.xwi K mŷ`Zvi Rb` wekŭg, Nŷg I weŷbv`tbi cŭqvRbxqZv e`vL`v KiŷZ cviŷe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • wekŭg, Nŷg I weŷbv`tbi cŭqvRbxqZv 	<ul style="list-style-type: none"> • kvi.xwi K mŷ`Zvi Rb` KwqK I gvbwmK cwi kŭgi cvkvcwk chŷŷ wekŭg, Nŷg I weŷbv`tbi tKb cŭqvRb wky`K Zv`bw`b Rxeŷbi AŷbK e`e D`vni Y w`tq e`vL`v KiŷZ cviŷe • th tKvb GK cKvi weŷbv`tbi wky`v_ŷi gva`tg tkŭvŷZ Dc`vcb KiŷZ ej ŷZ cviŷe 	<ul style="list-style-type: none"> • tkŭY Afxyvi gvatg wky`v_ŷi i AwRZ` Avb I`y`Zv hvPvB KiŷZ cviŷe
<p>2. eqtŷg Abjvŷi wekŭg I Nŷgi ŷi aZj e`vL`v KiŷZ cviŷe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • eqm I kvi.xwi K MVB Abjvŷi wekŭg I Nŷgi Pwin`v 	<ul style="list-style-type: none"> • gvb Rxeŷb memgq GKBFvte KwqK cwi kŭg KiŷZ cviŷe bv ZvB Rxeŷbi tKvb eqtm wK cwi gy` wekŭg I Nŷg cŭqvRb Zv mŷP` Avŷj vPbv Kŷi cviŷe Pwin`v Abjvŷi wky`v_ŷi i`j MZ KvR w`ŷZ cviŷe 	<ul style="list-style-type: none"> • wbaŷi Z gvb`tEi Avŷj vŷK`j MZ KvR gj`vqb KiŷZ cviŷe
<p>3. kixi MVŷb mŷ`Zvi Rb` e`vqvtgi cŷve weŷkŷY KiŷZ cviŷe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • kvi.xwi K mŷ`Zvq e`vqvtgi cŷve 	<ul style="list-style-type: none"> • wky`K tKvb mŷ`mŷvg t`tni AwKvixi wPŷ tvtWŷ`wL`tq wky`v_ŷi i e`vqvtgi cŷve weŷkŷY Kŷi t`LvtZ cviŷe A`ŷ e`vqvtgi gva`tg kixŷi tcvki mŷWZ nŷqvi cvkvcwk kixŷi Ab`vb` AŷcZ`ŷi Kgy`gZv th ewx` cvq tmŷv t`LvtZ cviŷe • mŷŷ_ mŷŷ_ e`vqvtgi gva`tg th Kwŷi Avŷm tmRb` th chŷŷ wekŭg I Nŷg cŭqvRb Zv e`e D`vni Y w`tq e`vL`v KiŷZ cviŷe 	<ul style="list-style-type: none"> • cŭkŷEŷi i gvatg wky`v_ŷi i AwRZ` Avb hvPvB KiŷZ cviŷe
<p>4. mŷK wbggKvŷb tŷtŷ tKvb tKvb tŷŷŷ tKvb e`vqvg MŷY DcŷhWx Zv wŷvŷŷ wŷŷZ cviŷe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • mi Avgwenx e`vqvg : <ul style="list-style-type: none"> o w`uW G. vi mvBR o GeWŷgbyj G. vi mvBR • mi Avgmn e`vqvg <ul style="list-style-type: none"> o KvBgues tivc o ti vgvb wi s 	<ul style="list-style-type: none"> • me eqtm i Rb` GKB e`vqvg cŭhvR` bq wKze`vqvg itqŷQ th ŷi kixŷi tcvk MVŷb mnvqK tm ŷi GKwŷw`w`o eqm chŷŷ Kiv nq wky`K Qwe i mnvŷh` wky`v_ŷi i G wL`tq cYŷ`Z` w`ŷZ cviŷe • wky`K tLj vi gŷv V wL`tq I qvg`Avc Kwŷi tŷi mi Avgwenx I mi Avgmn e`vqvg Ges GWŷKkbyj wRgvmmŷKm Abŷxj b KivŷZ cviŷe 	<ul style="list-style-type: none"> • tLj vi gŷv V wKze`vqvg b Abŷxj tŷi ci wbaŷi Z w`ŷb wbaŷi Z gvb`E Abŷhvx wky`v_ŷi i e`vqvtgi gj`vqb KiŷZ cviŷe

cŭg Aa`vq: kixi PPPI my`Rieb (10 wci qW)

Pj gvb 2

wKLbdj	vel qe`	wKLb-ikLvfbv wbt` Rbv	gj`vqb wbt` Rbv
<p>Avtelhq 5. cŭZ`inK Rxeþb mnþhwMZvgj K gþbvfve ep`x cvte</p> <p>gþbvtcirkR 6. miwK wbggKivþp tgþb th tÿþt th e`vqvg MþY DcþhwMx Zv Abþkj b KitZ cvite </p>	<ul style="list-style-type: none"> • GWþKkbrj wRgþvmiUKin <ul style="list-style-type: none"> o tnW w`ús o tbK w`ús o n`vŬ w`ús o tj M w`ús o n`vŬ ÷`vþ o tnW ÷`vŬ • Abþkj b (1) • gj`vqb (1) 	<ul style="list-style-type: none"> • wkyK `þþ wkyv_þ` i Avj v`v Kti miwK wbgtg e`vqvg Kivi tKSkj t`wLtg w`þZ cvtib Ges G KvþR mej wkyv_þ`v hvþZ `þþ wkyv_þ` i mnþhwMZv Kti e`vqvtgi KwmiU my` i fvte Kwi tq wbtZ cvti tm wbt` Rbv w`þZ cvtib • wkyK tLj vi gvþV wLtg l qvg`Avc Kwi tq eqm l kvixwi K MVb Abþvqx e`vqvg Abþkj b KitZ cvtib 	<ul style="list-style-type: none"> • wkyK wkyv_þ` i mnþhwMZvgj K gþbvfve chþeýY Kti gj`vqb KitZ cvtib • tLj vi gvþV wKQz` b Abþkj þbi ci wbaþi Z w`þb wbaþi Z gvb`É Abþvqx wkyv_þ` i e`vqvtgi gj`vqb KitZ cvtib • Aa`vq tktl mRbkj cþke (euvbeþþb l `beþ³K) gva`tg wkyv_þ` i KwZZ; hvþB KitZ cvtib

v0Zxq Aa`vq: `vDwUs, Mvj QMBW I evsj v`k tiW wptmU tmmvBwU (8 vcnw qW)

wKLbdj	welqe`	wKLb-ikLvtbv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv
<p>evxeE`xq 1. nvBwKs Kiv I c0R± `Zwi i wbgqvewj eY0v Ki±Z cvi±e </p> <p>2. tbZZj`vb I gvbetmevq `vDwUs, Mvj QMBW I evsj v`k tiW wptmU tmmvBwU i azj e`vL`v Ki±Z cvi±e </p> <p>3. c0_wgK c0Zwearb/ wPwKrmv i cfve wetkY Ki±Z cvi±e </p> <p>AvteMxq 4. `vDwUs, Mvj QMBW I evsj v`k tiW wptmU tmmvBwU gra`tg A±b`i c0Z k0v c0 k0bi gtbv`fve AR0 Ki±Z cvi±e </p> <p>g`tbv`cwkR 5. `bw`b Rxe±b i t0vU LvU `N0bvi c0_wgK wPwKrmv Ki±Z cvi±e </p>	<ul style="list-style-type: none"> • nvBwKs I c0R± `Zwi • tbZZj`vb I gvbetmevq `vDwUs, Mvj QMBW I evsj v`k tiW wptmU tmmvBwU i azj • c0_wgK c0Zwearb : • e`v±0R ewavi c×wZ • `vj e`v0R (gv_vi Lvj) • RA e`v±0R (±Pvqj) • Avg`mmj s • Kj vi G0 Kvc mmj s 	<ul style="list-style-type: none"> • tk0v±Z K±vum I gvbP± c0 k0 K±i nvBwKs Kiv I c0R± %Zwi i wbgqvewj m±u±K`wk`yv_0 i avi Yv w`±Z cvi±b • mnRj f` DcKiY (i`wk I KwW) e`env±ii gra`tg cvBI wbgqwis c0R± `Zwi K±i ± Lv±Z cvi±b • gvw±vgnWqv/c0R±±i i gra`tg nvBwKs I cvBI wbgqwis c0R± c0 k0 K±i wk`yv_0 i avi Yv±K Av±iv `u0 Ki±Z cvi±b • wk`yK c0k0E±ii gra`tg tbZZj`vb I gvbetmev m±u±K`wk`yv_0 i avi Yv Rv±±Z cvi±b • `vDwUs, Mvj QMBW I evsj v`k tiW wptmU tmmvBwU i tbZZj`vb I gvbetev g`j K KvR_±j v tcv±v±i i gra`tg c0 k0 Ki±Z w`±Z cvi±b • c0_wgK c0Zwearb/ wPwKrmv iKb c±qRb Ges Zv wKf±te gvb±l i Rxe±tK eo ai±bi S`wk`g± K±i Zv ev±E D`vniY w`±q e`vL`v Ki±Z cvi±b • `vDwUs, Mvj QMBW I evsj v`k tiW wptmU tmmvBwU i Kvh±±tgi wev`fve m±P± c0Zte`b Kw±m ±`wL±q Av±j vPvbi gra`tg wk`yv_0 i avi Yv Av±iv m±msMwZ Ki±Z cvi±b Ges Gi gra`tg wk`yv_0 i g±a` A±b`i c0Z m±±hwMZv, A±b`i c0Z k0v c0 k0bi gtbv`fve m±0±Z BwZevPK Av±j vPv Ki±Z cvi±b • `bw`b Rxe±b i t0vU LvUv `N0bv NU±j (thgb : gv_vq, ±Pvq±j, nv±Z) ev e`v tcv±j wKf±te e`v±0R K±i c0_wgK wPwKrmv w`±Z n±e Zv nv±Z Kj ±g (Practically) ±`wL±q w`±Z cvi±b 	<ul style="list-style-type: none"> • nv±Z Kj ±g nvBwKs I c0R± `Zwi K±i ± Lv±Z ej ±Z cvi±b • c0k0E±ii gra`tg wk`yv_0 i tgav hvPvB Ki±Z cvi±b • tk0Y Afx±vi gra`tg wk`yv_0 i AvRZ ±vB I `y±v hvPvB Ki±Z cvi±b • wba±i Z gvb`E Ab±vq± wRvBbKZ tcv±vi gj`vqb Ki±Z cvi±b • c0k0E±ii gra`tg wk`yv_0 i tgav hvPvB Ki±Z cvi±b • ch±e±yY c×wZi gra`tg wk`yv_0 i Kvh±±g gj`vqb Ki±Z cvi±b • ch±e±yY c×wZi gra`tg wk`yv_0 i Kvh±±g gj`vqb Ki±Z cvi±b • Aa`vq tk±l mRbK±j c0k0E (e±vbe±PvB I `be±0K) gra`tg wk`yv_0 i KwZZj hvPvB Ki±Z cvi±b

ZZxq Aa'vq : փրեԱնվանումը I փրեմե (16 սույնում)

Սկզբ	Վերջ	Սկզբ-ի վերջին մասը	Ընդհանուր
<p>Մեջք 1. ԵՊՀ, ԿԵՊՀ I ԿԵՊՀ HIV - AIDS Գի ԿԵՊՀ ԵՊՀ ԿԵՊՀ</p> <p>2. HIV - AIDS ԿԵՊՀ Օրվա Չ ԵՊՀ ԿԵՊՀ</p> <p>3. HIV - AIDS ընդհանուր ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ</p>	<ul style="list-style-type: none"> HIV - AIDS Գի ԿԵՊՀ HIV - AIDS Օրվա ԿԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ 	<ul style="list-style-type: none"> ԿԵՊՀ ՀԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ 	<ul style="list-style-type: none"> ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ
<p>Վերջ 4. HIV - AIDS Գի ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ</p>		<ul style="list-style-type: none"> ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ HIV - AIDS ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ 	<ul style="list-style-type: none"> ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ ԿԵՊՀ

cĀg Aa`vq: Rĕtbi Rb` tLj vaj v (20 vci qW)

wKlbj	vel qe`	wKlb-tKlvbv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv
<p>ey`eĒq</p> <p>1. t`tki tLj vaj vi Rb` cĀZōmbK I AeKvWtgvMZ Amjeav eYĒv Kti Gme `txKi tYi Dciq e`vL`v Ki tZ cvi te </p> <p>2. e`vWngUb, evt`dej, n`vUej, nĀK Ges A`v_tj vU. I mĀZvi Gi vbggKvbp eYĒv Ki tZ cvi te </p> <p>gĕtv`cĀK R</p> <p>3. Pvi vU tLj v (e`vWngUb, evt`dej, n`vUej, nĀK) Ges A`v_tj vU. I mĀZvi Gi vbggKvbp tgĕb Abkxj b Ki tZ cvi te </p> <p>4. cĀZ`K wky`v_ĒAvMĕ Abhvqx Kgct`y GKvU tLj vq eva`Zigj K AskMĕY Kti cvi `kĕntq DVtZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • tLj vaj vi Rb` cĀZōmbK I AeKvWtgvMZ mjeav 	<ul style="list-style-type: none"> • evsj v`tk cĀZōmbK μxov wky`v cĀZōvbi msL`v Ges Zv` i AeKvWtgvMZ mjeav` i cvkicvĀk mvari Y we`vj tqi tLj vaj vi Rb` AeKvWtgvMZ mjeav` i cv_Ē` D`vni Ymn Avtj vPbv Ki tZ cvi b • AZtci me AeKvWtgvMZ Amjeav ` i Kivi Dciq vbtq ev`b D`vni Y w`tq we`vni Z Avtj vPbv Ki tZ cvi b • e`vWngUb, evt`dej, n`vUej, nĀK Ges A`v_tj vU. I mĀZvi Gi vbggKvbp mĀT Avtj vPbv Ki tZ cvi b • wky`K cĀtg tLj vi gĕv wky`v_Ē i vbtq I qvq`Avc Kwi tq A`v_tj vU. Gi U`vK GŪ vdi BtĕvU i tLj v_tj v Ges e`vWngUb evt`dej, n`vUej I nĀK Gi tLj v_tj v Abkxj b Ki tZ cvi b • we`vj tqi mjeavGZ mĕvgsj /cKti mĀZvi i Abkxj b Ki tZ cvi b • cĀZ`K wky`v_ĒK Zv` i cĀ` Abhvqx GKvU tLj vq vbggZ Abkxj tbi gva`tg cvi `wZv ARĕbi w`K vbt`kĕv w`tZ cvi b 	<ul style="list-style-type: none"> • cĀkĕĒti i gva`tg wky`v_Ē i tgav hvPvB Ki tZ cvi b • e`enwi K • tLj vi gĕv wKŌw` b Abkxj tbi ci vbaĕi Z w`tb vbaĕi Z gvb`Ē Abhvqx wky`v_Ē i tLj vi gj`vqb Ki tZ cvi b • Aa`vq tkĕl mRbKxj cĀkĕ (eūvbePvB I `beĒK) gva`tg wky`v_Ē i KwZj hvPvB Ki tZ cvi b

10. tj LK wbt` Rbv

ukvuv_ŕ i Rb` tevaMg, AvKIv_ŕ, Avb`v`vqK i gvbmŕŒZ cW`cyK i Pbv i tŕtĭ tj LtKi Rb` wKQwb` Rbvi mpcwik Kiv ntjv :

1. tj LKtK Aek`B i iŕZ kviwi K wkyv I ŕŕ wltqi wkvjvug` wj j w fvjvfvte cW Kti Gi Dŕik, ŕiŕZi ggŕAbŕeb Kitz nte| wetkl Kti wkvjvtg ewŒ wkLbdj, wltqef`j wkLb-fkLtvbv tKSj, D`vniY, gj`vqb BZ`w` tŕŕj wltqŕjv fvjvfvte AvqZi Kti wteb|
2. tj LKtK Aek`B cW`cyK i Pbv mgq wkvuv_ŕ i eqm, wkvuv ŕi i cW`vbi mthvM mjeav wetePbvq ivLtz nte|
3. ZmwŕK I Abkxj bagwltqŕjv Ggbfvte ev`b D`vniY, wPt, Qwe, PvU`BZ`w` mgŕtq mnRfvlvq Dc`vcb Kitz nte hvZ tevaMg I wkvuv_ŕevŕe nq| Kvhŕug`ŕjv Aek`B wltqmwŕŕ, RxebNwbõ, A_ŕYŕ ŕúo nI qv evĀbvq|
4. cŕZw cW Dc`vcbvi mgq wltq ev`cŕtqi msĀv w`tq`i iŕæKivi i xZ wbiŕmwvZ Kiv nt`Q| eis cW i Pbv mgq D`vniYmn eYŕv Kivi civgkŕ i qv nt`Q hvZ wkvuv_ŕeYŕvi gŕ` w`tq AbymŔvbgj K`wŕwŕ wltq wltqi ggŕDcŕ wŕ Kitz mŕlg nq|
5. evŕŕ Rxeb I mgvR Rxeb agcib, gv`Kvms, Bfuvŕs, mŕŕm, wQbzvB, Nj BZ`w` i tbwZevPK cŕve cW`cyŕK mwKfvte Dc`vcŕbi Rb` tj LK msev`cĭ, Rvbf, cKwkZ cyK, wbeŔ, cŕŕte`b, mwŕ`Kxq BZ`w` i mrvh` wltZ cvŕi b| Zte G tŕtĭ mswkŕ Kw`Z;AvBb Aek` AbniY Kitz nte|
6. wltqef`j Dc`vcbvq mZZv, ŕbwZKZv, t`kŕcŕ, ag`vbtcyZv, cigZmwvZv BZ`w` mgwŕK I ŕbwZ ŕyevj i evLvq Avgrŕ i tMŕteŕj BwZnm, gnwb gŕŕŕx i tPZbv Ges wvR`HwZn` I ms`wzi cŕZ Aek`B ŕiŕZ nte|
7. Zt`i tidiŕim t` I qvi cŕwŕ Z i xZ Aek`B AbniY Kitz nte|
8. tj LK cŕZw cW i Pbv i iŕZ eŕ` wkLbdj wj tL`i iæKiteb| GKB wkLbdj i GKwaK cW ntZ cvŕi | j ŕy ivLtz nte cŕZw cW tŕtI wv`ŕ wkLbdj wJ thb AvŒ nq|
9. cŕZw cW civkcvk` ŕvŕ cŕvq Pj wZ fvlvq evsjv GKvŕWgxi cŕgZ evbvixwZ AbniY Kti i Pbv Kitz nte| tUKvK`j kŕ I cwi fvlv i tŕtĭ Bŕti wR kŕ /Avŕŕŕ e`envi Kitz cvŕteb| tKvŕbv cvŕi tŕtĭ AvĀK Abkxj tbi` i Kvi ntj AvZwi` cŕv wetePbv Kiv hvq| Zte tm tŕtĭ Guv wkvuv_ŕ ŔvŕR Kwŕŕ ev ŕewoi Kvrŕŕ wŕtŕte MY` nte|
10. wevfbæ`vqv I tLj vaj vi wPt ŕj ŕúo Ges evB Kvj vi nI qv DŕPZ|
11. wkvjvtgi wbt` Rbv Abhvqx cŕZw cW 50 wvwtŔ Dc`vcbvi DcŕhvMx Kti wj LtZ nte| Zte cŕZw cvŕv wltq mswkŕ chŕŕ wkLb-fkLtvbv Kvhŕug` ivLtz nte|
12. cvŔwŕ : K. dĒ mvBR 14 ntZ nte| L. j vBb t`um 1.5 ntZ nte| M. cvŔwŕ wci mvBR 1/8 wvwm (20"-30")/(22"-32") nte| N. KŕUwU Gwi qv (8.5"x5.75")/(9.5"x6.25") ntZ nte|

wkÿvµg

kviwiK wkϩv, -v̂-veÁvb | tLj vaj v

beg-`kg tkÖ

1. FigKv

Avgt` i bZb cRb#K `buZK gj`teva, RvZiq HwZn` I g#h#x i tPZbvq D0# Kti Avb I c#p#tZ`y gvb| wmwte Mto tZij vi GKwU gva`g ntjv wkyv| Avi GB wkyv`vbi nwiZqvi ntjv cv`cy`K I wLb-tkLvtbv tKSkj | Avi GB `B Gi wfwE ntjv wkyvug| eZgvb beg I `kg tkWyi Okvixi K wkyv, `v`veAvb I tLj vaj v0 wclqW 2010 mvtj i RvZiq wkyvbwiZi AvtjvtK RvZiq wkyvug I cv`cy`K te#W# e`e`vcbvq ewaZ Ktj eti bZb Avw#tK Dbqb Kiv ntqtQ|

kvi xxi K wkyv, `v`veAvb I tLj vaj v wclqWi wclq`I wkyvutg Ggbfvt web`I Kiv ntqtQ hv mpcwi kKZ wLb-tkLvtbv tKSkj i h_vh_ c0q#Mi gva`g wkyv`vbtK Kti Zj te c0YešI I Avb>`gq| wkyvugwji gvtbi DrKI`mva#bi j`y` I wclqWtK wkyv_# i woku Avtiv Avb>`vqK Kivi c0q#m GtZ msthvRb Kiv ntqtQ `v`i`y, e`w#MZ wbi#Ev, gv`K I HIV/AIDS Gi gtZv bZb bZb wclq`I eqtmwKvtj i cRbb `v` m#utK#c0qvRbvq wclq`I G wkyvutg Ašf# Kiv ntqtQ| GQov kvi xxi K wkyv I wewfba#tbi tLj vaj vi wclq`I G wkyvutg Ašf# Kiv ntqtQ hv t`n I gb#K my`i I my`ivLvi Rb` Avek`K| G wkyvutgi gva`g kixi PP# I tLj vaj vi mwK wbgqKvbp AvqE; Kti wkyv_#Zv wewfba# Dcvtq ev`eR#tb KvtR j vWtZ cvi te| G Qov tLj vaj vi mwK wbgqKvbp wktL Kgcty GKwU tLj vq era`Zvgj K AskM0Y Kti wkyv_# hvZ cvi`kr#ntq DVtZ cvi tm m#utK# wclq`i Z eY#v i tqtQ G wkyvutg|

beg I `kg tkWyi Rb` 0 kvi xxi K wkyv, `v`veAvb I tLj vaj v0 wkyvug c0q#b wLbdj, wci qW mSL`v, wLb-tkLvtbv tKSkj I gj`vqb tKSkj i mgš#q GKwU wkyvug tgu# (Curriculum Matrix) Abni Y Kiv ntqtQ| Avkv Kiv hvq, wkyvi j`y` AR#b GuW h#_o mrvqK nte|

2. Dḏī k

1. kvixi K wkyv, ḏḏweÁvb I tLj vaj vi gvaḏg my' Rxeb Mto tZvj v;
2. μov cāZthwMZvq AskMḏḏYi gvaḏg ksLj v, tbZZ; AvZhekjm, minōZv, AvbMZḏḏeva I BwZevPK ḏḏfiv½ ARḐ Kiv;
3. mavi Y ḏḏḏḏmevi cikvcwk wevfbdj vMeḏwa wPvYZ Kti Zv cāZḏiva I cāZKvi gj K eḏeḏv MḏḏY mg_ḏI qv;
4. eqtmÜKvḏj cḏRbb ḏḏḏ I eḏwMZ ḏḏḏ mj ḏvi Dci ḏiāZ; Avḏivc Kḏi ḏḏḏmḏZ Rxebhvcḏbi Rbḏ cḏqvRbxq Ávb I ḏḏZv ARḐ Kiv;
5. μovweḏḏi wj ½ḏḏḏ cḏḏ I Lvḏḏi cḏqvRb mḏḏḏK aviYv jvf Kiv;
6. eḏwRxeb I μovḏḏḏḏḏ gvbwmK ḏḏḏḏi cḏḏve Ges gvbwmK Pvc tgvKvḏej vq mg_ḏI qv;
7. tLj vaj v Pj vKvj xb wbi v cḏḏ mḏḏḏK aviYv jvf Kḏi evḏbRxeb Zvi cḏZḏj b KiḏZ AvMḏx nI qv;
8. gvḏKḏḏeḏi ḏḏwZKi wḏK I GBWm Gi fqvḏZv mḏḏḏK mḏḏPZb nI qv;
9. tLj vaj vq AvMḏx nḏq ḏḏbḏḏ b Rxeb Zv Abkxj ḏb mg_ḏI qv Ges wḏR wḏR AvMḏ Abḏḏḏḏi weKwKZ nI qv |

3. Aa`vq veb`vm I vcnw qW eE`b

Aa`vq	Aa`vtqi bvg	vcnw qW mSL`v
cQg Aa`vq	my` Rxe`bi Rb` kvi xwi K uk`y`v	10
wZxq Aa`vq	kvi xwi K my`gZv	16
ZZxq Aa`vq	gvbwmK `f`r I Aemv`	10
PZL`Aa`vq	`f`r we`Avb I `f`r tmev	10
cAg Aa`vq	`f`r`i Rb` cjo`	14
I o Aa`vq	gv` Kvmw ³ I GBWm	16
mBg Aa`vq	eqtmwUKvj I cRbb `f`r	12
Aog Aa`vq	`j MZ tLj v	25
beg Aa`vq	A`v_tj wUKm I muZvi	18
`kg Aa`vq	tLj vaj vq `N`Bv I cOZweavb	13
tgvU vcnw qW mSL`v		144

4. baf eE`b

ve`fvm	Aa`vq	Aa`vtqi bvg	ba`f
kvi xwi K uk`y`v	cQg Aa`vq	my` Rxe`bi Rb` kvi xwi K uk`y`v	30
	wZxq Aa`vq	kvi xwi K my`gZv	
	ZZxq Aa`vq	gvbwmK `f`r I Aemv`	
`f`r we`Avb	PZL`Aa`vq	`f`r we`Avb I `f`r tmev	40
	cAg Aa`vq	`f`r`i Rb` cjo`	
	I o Aa`vq	gv` Kvmw ³ I GBWm	
	mBg Aa`vq	eqtmwUKvj I cRbb `f`r	
tLj vaj v	Aog Aa`vq	`j MZ tLj v	30
	beg Aa`vq	A`v_tj wUKm I muZvi	
	`kg Aa`vq	tLj vaj vq `N`Bv I cOZweavb	
tgvU ba`f			100

5. $\mathbb{K} \oplus \mathbb{K} \oplus \mathbb{K}$

beg-`kg tkö

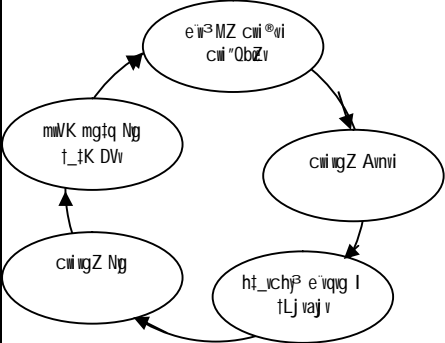
ცოდგ აა"ვq: მy' Rxeṭbi Rb" kvi xni K wკqiv (10 wsvi qW)

wკLbdj	vel qe'	wკLb-ṭkLṭbv wṭ' Rbv	gj "vqb wṭ' Rbv	weṭki ṭj LK wṭ' Rbv																							
<p>ეy>eḲq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kvi xni K wკqivi j q' I Dṭi k" e"vL"v KiṭZ cviṭe 2. my' Rxeṭbi Rb" kvi xni K wკqivi cḶqvRbxqZv e"vL"v KiṭZ cviṭe 3. kvi xni K wკqivi bwiZ I wfvE eYḶv KiṭZ cviṭe 4. kvi xni K wკqivi KgmP avi Yv e"vL"v KiṭZ cviṭe 	<p>kvi xni K wკqiv :</p> <ul style="list-style-type: none"> • j q' • Dṭi k" • cṭqvRbxqZv • bwiZ I wfvE • KgmP (Intramural & Extramural sports and Service Program) 	<ul style="list-style-type: none"> • Aw" g hM ṭ_ṭK eZḶvb hM chSi kvi xni K wკyvi wfvW I / w"i wPṭ cḶkḶ • `j MZ KvR (cṭeP mṭ_ eZḶvṭbi kvi xni K wკyvi ṭyṭMZ cv_R" wbyḶKiY) • kvi xni K wკyvi bwiZ I wfvE ,ṭj v PṭU© Dc"rcb I e"vE D`vniṭyi mrvṭh" Avṭj vPbv • kvi xni K wკyvi KgmPi 3wU w" K PṭU© Dc"rcb • wკyv_Ḷ" i 3wU `ṭj fvm Kṭi KgmP ,ṭj vi gnovi AvṭqvRb 	<ul style="list-style-type: none"> • cḶkḶEi (wj wLZ / ṭgSṭLK) • `j MZ KvRi mW/KZv hvPvB • QK cṭY <table border="1" data-bbox="1228 617 1669 836"> <thead> <tr> <th>bwiZ</th> <th>D`vniY</th> <th>wfvE</th> <th>D`vniY</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RxeZwEḶK</td> <td>•</td> <td>"RxeK</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>gb"fwEḶK</td> <td>•</td> <td>"wK Mvb KvWṭgv</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>mgvRZwEḶK</td> <td>•</td> <td>wj ½</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td></td> <td>•</td> <td>Rxe e"jwe"v</td> <td>•</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Qre <table border="1" data-bbox="1228 950 1627 1153"> <tbody> <tr> <td>ṭṭj GKwU Kṭy 2wU ṭṭj ṭUwej ṭUwbm ṭLj ṭQ</td> <td>gvṭV `Ḷj wკyv_P ṭLj ṭQ Ges gvṭV `wU wfvbe"ṭj i cZvKv DotQ</td> <td>mgvṭek / Assembly-i GKwU Qre</td> </tr> </tbody> </table> <p>KvR: ṭKvbwU kvi xni K wკyvi ṭKvb KgmP Zv wbyḶ Kiv </p>	bwiZ	D`vniY	wfvE	D`vniY	RxeZwEḶK	•	"RxeK	•	gb"fwEḶK	•	"wK Mvb KvWṭgv	•	mgvRZwEḶK	•	wj ½	•		•	Rxe e"jwe"v	•	ṭṭj GKwU Kṭy 2wU ṭṭj ṭUwej ṭUwbm ṭLj ṭQ	gvṭV `Ḷj wკyv_P ṭLj ṭQ Ges gvṭV `wU wfvbe"ṭj i cZvKv DotQ	mgvṭek / Assembly-i GKwU Qre	<ul style="list-style-type: none"> • kvi xni K wკyvi avi Yv miwmi ṭ' I qvi "i Kvi ṭbB mṭyṭc avi bv w"ṭZ nṭe e"sj ṭṭ' k Z_v cvK-fvi Z Dcgnṭ' ṭk kvi xni K wკyvi cḶvi, kvi xni K wკyvi j y' I Dṭi k" wj ṭL wკyv cḶZḶvṭb Gi ,iaZ; Avṭj vPbv KiṭZ nṭe • kvi xni K wკyvi gj bwiZ • K. RxeZwEḶK • L. gb"fwEḶK • M. mgvRZwEḶK bwiZ ,ṭj v e"vL"v Kṭi wj ṭLṭZ nṭe • kvi xni K wკyvi KgmP-B;Uṭgij, G- Uṭgij I mrvṭh ṭcḶMṭgi D`vniYm h_vh_ eYḶv Kṭi e"sj ṭṭ' ṭk kvi xni K wკyvi eZḶvb Ae"vb I KvWṭgv e"vL"v Kṭi wj ṭLṭZ nṭe • cḶZ"K Aa"vq ṭṭṭI Abṭkxj bṭṭZ eḶwbevPṭb cḶkḶ(mvavi Y, eḶc`x mgwBmPK I Avṭfbe Z_wfvEḶK) Ges mRbkxj cḶkḶ D`vniY w"ṭZ nṭe
bwiZ	D`vniY	wfvE	D`vniY																								
RxeZwEḶK	•	"RxeK	•																								
gb"fwEḶK	•	"wK Mvb KvWṭgv	•																								
mgvRZwEḶK	•	wj ½	•																								
	•	Rxe e"jwe"v	•																								
ṭṭj GKwU Kṭy 2wU ṭṭj ṭUwej ṭUwbm ṭLj ṭQ	gvṭV `Ḷj wკyv_P ṭLj ṭQ Ges gvṭV `wU wfvbe"ṭj i cZvKv DotQ	mgvṭek / Assembly-i GKwU Qre																									

cūg Aa'vq: mġ' Rxeṭbi Rb' kvi xii K uk'ġv (10 ucvi qW)

ukLbdj	vel qe'	ukLb-tkLvṭbv vbt' Rbv	gj' vqb vbt' Rbv	veṭki tj LK vbt' Rbv				
<p>5. evsj vṭ' ṭki kvi xii K uk'ġvi eZgṭv Ae'v eYṭv KiṭZ cviṭe </p> <p>AvṭelMxq</p> <p>6. kvi xii K uk'ġvi cūqvRbxqZv Dcj wä Kṭi mġ' Rxebhvcṭb Af'ṭInṭe </p> <p>7. kvi xii K uk'ġvi KgṃmP cij ṭbi gva'ṭg ṭ' kṭcūg Dūx nṭe </p> <p>8. kvi xii K uk'ġvi wevfbaKṃmP cij ṭbi gva'ṭg uk'ġv_ṭi v mṭs;Lj Rxebhvcṭb Af'ṭInṭe </p> <p>gṭbtckxR</p> <p>9. kvi xii K uk'ġvi wevfbaKṃmP-Avšṭ ṭkiY, Avšṭ-ṭj / Avšṭ gṭ'ṭmvi μxov I RvZxq w'eṭmi Abṭvbw' mwWKfvṭe cij b KiṭZ cviṭe </p>	<ul style="list-style-type: none"> • evsj vṭ' ṭki kvi xii K uk'ġv 	<ul style="list-style-type: none"> • evsj vṭ' ṭki uk'yv cūZōvṭb kvi xii K uk'yvi cṭeP I eZgṭv Ae'v vṭ=ṭj c ṭUvej Gi gva'ṭg Dc'vcbt <table border="1" data-bbox="787 479 1255 820"> <thead> <tr> <th data-bbox="787 479 1003 511">cṭe®</th> <th data-bbox="1003 479 1255 511">eZgṭv</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="787 511 1003 820"> <ul style="list-style-type: none"> • 6ṭ-8g ṭkūY chṂI cv'cġ'K uQj • cū_ugṭ'K 3q-5g ṭkūY chṂI uk'yK vbt' ṭKkv uQj • bvgKiY-kixi PPP • eBṭqi bvg-kvi xii K uk'yv I 'ṭ' • μxov uk'yK </td> <td data-bbox="1003 511 1255 820"> <ul style="list-style-type: none"> • 6ṭ-10g ṭkūY chṂI cv'cġ'K AvṭQ • eZgṭv 1g-5g ṭkūY chṂI uk'yK vbt' ṭKkv AvṭQ • bvgKiY-kvi xii K uk'yv • eBṭqi bvg-kvi xii K uk'yv, 'ṭ'weAvb I ṭLj vaj v • kvi xii K uk'yK </td> </tr> </tbody> </table>	cṭe®	eZgṭv	<ul style="list-style-type: none"> • 6ṭ-8g ṭkūY chṂI cv'cġ'K uQj • cū_ugṭ'K 3q-5g ṭkūY chṂI uk'yK vbt' ṭKkv uQj • bvgKiY-kixi PPP • eBṭqi bvg-kvi xii K uk'yv I 'ṭ' • μxov uk'yK 	<ul style="list-style-type: none"> • 6ṭ-10g ṭkūY chṂI cv'cġ'K AvṭQ • eZgṭv 1g-5g ṭkūY chṂI uk'yK vbt' ṭKkv AvṭQ • bvgKiY-kvi xii K uk'yv • eBṭqi bvg-kvi xii K uk'yv, 'ṭ'weAvb I ṭLj vaj v • kvi xii K uk'yK 	<ul style="list-style-type: none"> • cūka'ṭi (uj vLZ/ṭgṂLK) 	
cṭe®	eZgṭv							
<ul style="list-style-type: none"> • 6ṭ-8g ṭkūY chṂI cv'cġ'K uQj • cū_ugṭ'K 3q-5g ṭkūY chṂI uk'yK vbt' ṭKkv uQj • bvgKiY-kixi PPP • eBṭqi bvg-kvi xii K uk'yv I 'ṭ' • μxov uk'yK 	<ul style="list-style-type: none"> • 6ṭ-10g ṭkūY chṂI cv'cġ'K AvṭQ • eZgṭv 1g-5g ṭkūY chṂI uk'yK vbt' ṭKkv AvṭQ • bvgKiY-kvi xii K uk'yv • eBṭqi bvg-kvi xii K uk'yv, 'ṭ'weAvb I ṭLj vaj v • kvi xii K uk'yK 							

ՎՅՋՈՒՄ Առնչվող: կրթական միջավայր (16 ամսական)

Վերջին	Վերջին	Վերջին-վերջին արժեքներ	Գնահատականներ	Վերջին տվյալներ									
<p>1. կրթական միջավայրի զարգացումը և արդյունավետության գնահատումը </p> <p>2. Վերջին միջավայրի Ծրագրի զարգացումը և արդյունավետության գնահատումը </p> <p>3. կրթական միջավայրի արդյունավետության գնահատումը և արդյունավետության գնահատումը </p>	<p>• կրթական միջավայրի զարգացումը և արդյունավետության գնահատումը </p> <p>• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արդյունավետության գնահատումը </p>	<p>• 4-ամսական միջավայրի արժեքներ</p> <table border="1" data-bbox="793 332 1255 454"> <tr> <td>միջավայրի արդյունավետության գնահատումը</td> <td>GKRb - զարգացման ցուցանիշներ</td> </tr> <tr> <td>միջավայրի արդյունավետության գնահատումը</td> <td>Ֆինանսական GKRb արդյունավետության գնահատումը</td> </tr> </table> <p>• GKK Քննարկ : (Օրվա մտային արժեքների կրթական միջավայրի 2-րդ կիսամյակի զարգացումը)</p> <p>• Վերջին արժեքներ կրթական միջավայրի արժեքներ</p> <p>• Երկրամսական արժեքներ կրթական միջավայրի արժեքներ</p> <table border="1" data-bbox="793 1047 1165 1226"> <tr> <td>• 1/2-ամսական միջավայրի արժեքներ</td> </tr> <tr> <td>• կրթական միջավայրի արժեքներ</td> </tr> <tr> <td>• օրվա մտային արժեքներ</td> </tr> <tr> <td>• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքներ</td> </tr> <tr> <td>• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքներ</td> </tr> </table>	միջավայրի արդյունավետության գնահատումը	GKRb - զարգացման ցուցանիշներ	միջավայրի արդյունավետության գնահատումը	Ֆինանսական GKRb արդյունավետության գնահատումը	• 1/2-ամսական միջավայրի արժեքներ	• կրթական միջավայրի արժեքներ	• օրվա մտային արժեքներ	• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքներ	• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքներ	<p>• Կրթական միջավայրի արժեքներ (Peer Assessment)</p> <p>• GKK Քննարկի արժեքները</p> <p>• Կրթական միջավայրի արժեքներ (այլ մեթոդներով)</p> <p>• Կրթական միջավայրի արժեքներ (այլ մեթոդներով)</p>	<p>• կրթական միջավայրի արժեքները և արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքները </p> <p>• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքները և արդյունավետության գնահատումը </p> <p>• կրթական միջավայրի արժեքները և արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքները </p> <p>• կրթական միջավայրի արժեքները և արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքները </p>
միջավայրի արդյունավետության գնահատումը	GKRb - զարգացման ցուցանիշներ												
միջավայրի արդյունավետության գնահատումը	Ֆինանսական GKRb արդյունավետության գնահատումը												
• 1/2-ամսական միջավայրի արժեքներ													
• կրթական միջավայրի արժեքներ													
• օրվա մտային արժեքներ													
• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքներ													
• արդյունավետության գնահատումը կրթական միջավայրի արժեքներ													

ՎԼԲԺ	ՎԵՂԵՎ	ՎԼԲ-ԻԿԼՎԻՎ ՎԻՆՔԻ	ԳՅՎՈՒՄ ՎԻՆՔԻ	ՎԵՂԻ ԵՂԼԿ ՎԻՆՔԻ																																																
<p>4. ԿՎԻՊԻԿ ՄՊԵՂԶՎ ԱՐՔԲ ԱՄԶԻՅ ԵՎՎՈՒՄԻ ԿՅԺ ԵՎԼՎ ԿԻՅՈՒՄԵՆ</p>		<p>• 4ՆՍ ՄԻ ՎՄ ԸՈՒԹ Ի ԱՎԵՂՎՍՎ</p> <table border="1" data-bbox="787 332 1260 430"> <tr> <td>GKRb i a/Mogvofli Ome</td> <td>gysktcukfZ Uvb covi Ome</td> </tr> <tr> <td>KvstGKRb e'w³i Ome</td> <td>˘p'˘nxb GKRb ıkyv_ıfı ıSgıfıvı Ome</td> </tr> </table>	GKRb i a/Mogvofli Ome	gysktcukfZ Uvb covi Ome	KvstGKRb e'w³i Ome	˘p'˘nxb GKRb ıkyv_ıfı ıSgıfıvı Ome	<p>• ԸՈՒԹԻ (ԵՂ ՎԼԶ/ԵԳՆԼԿ)</p>																																													
GKRb i a/Mogvofli Ome	gysktcukfZ Uvb covi Ome																																																			
KvstGKRb e'w³i Ome	˘p'˘nxb GKRb ıkyv_ıfı ıSgıfıvı Ome																																																			
<p>5. ԿՎԻՊԻԿ ՄՊԵՂԶՎ ԱՐՔԲ ԵԳՄ Ի ԵՂ ԶԻՖԻՎ ԻԿՆԻ ԻԿՆԻ ԵՎՎՈՒՄԻ ԴԵՄԻՍԻՆԻ ՆՎ ԵՎԹՎ ԿԻՅՈՒՄԵՆ</p>	<p>• ԵԳՄ Ի ԵՂ ԶԻՖԻՎ ԿՎԻՊԻԿ ՄՊԵՂԶՎ ԱՐՔԲ ԵՎՎՈՒՄԻ</p> <p>• ԿՎԻՊԻԿ ՄՊԵՂԶՎ ԵՎՎՈՒՄԻ ԿՅԺ</p>	<p>• GKK ԿՎՐ: (ՕՄԵԻ ՄՆՎԻՎՎ ՎԵՂԵՂ ԸՈՒՅՈՒՄ 2ՆՍ ԿԻԻ ԱՄԶԻՅ ԵՎՎՈՒՄԻ ԿՅԺ ԵՂ ԼԶ ԻՎ ԼՈՎ)</p> <p>• ՔՎՍՍ ԳՎԱՅԵՂ ԵԳՄ Ի ԵՂ ԶԻՖԻՎ ՎԵՄԲՈՒՄ ԵՎՎՈՒՄԻ ԴԵՄԻՍԻՆԻ Ի ԱՎԵՂՎՍՎ</p> <table border="1" data-bbox="787 690 1249 982"> <thead> <tr> <th colspan="2">ԸՈՒՅՈՒՄ 6-11 ԵՂԻ</th> <th colspan="2">ՎՅՋԱԳ 12-17 ԵՂԻ</th> <th colspan="2">ՅՅԱԳ 18-ՆՎՎԵՂԻ</th> </tr> <tr> <th>ԿՅԺ</th> <th>ԳՄՆՎ</th> <th>ԿՅԺ</th> <th>ԳՄՆՎ</th> <th>ԿՅԺ</th> <th>ԳՄՆՎ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>•</td> <td></td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>•</td> <td></td> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>•</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ԸՈՒՅՈՒՄ 6-11 ԵՂԻ		ՎՅՋԱԳ 12-17 ԵՂԻ		ՅՅԱԳ 18-ՆՎՎԵՂԻ		ԿՅԺ	ԳՄՆՎ	ԿՅԺ	ԳՄՆՎ	ԿՅԺ	ԳՄՆՎ	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•			•		•	•					•		<p>• GKK ԿՎՐԻ ՄՆՎ/ԿՅՎ ԿՎՎԲ</p> <p>• ԸՈՒԹԻ (ԵՂ ՎԼԶ/ԵԳՆԼԿ)</p>	
ԸՈՒՅՈՒՄ 6-11 ԵՂԻ		ՎՅՋԱԳ 12-17 ԵՂԻ		ՅՅԱԳ 18-ՆՎՎԵՂԻ																																																
ԿՅԺ	ԳՄՆՎ	ԿՅԺ	ԳՄՆՎ	ԿՅԺ	ԳՄՆՎ																																															
•	•	•	•	•	•																																															
•	•	•	•	•	•																																															
•	•	•	•	•	•																																															
•		•	•	•	•																																															
		•		•	•																																															
				•																																																
<p>6. ԿՎԻՊԻԿ ՄՊԵՂԶՎ ԱՐՔԲ ԿՎՅ, ՄՆԶ, ՆԳ, ՄՊԵՂԶՎ Ի ԲԳԲՈՒՄԻ ԸՈՒՅՈՒՄԻ ԿՅԺ ԵՂԻ ԿԻՅՈՒՄԵՆ</p>	<p>• ԿՎԻՊԻԿ ՄՊԵՂԶՎ ԱՐՔԲ ԿՎՅ, ՄՆԶ, ՆԳ, ՄՊԵՂԶՎ Ի ԲԳԲՈՒՄԻ ԵՄՔԻ ԵՎՎՈՒՄԻ</p>	<p>GKK ԿՎՐ: (ԵՎՎՈՒՄԻ ԲՎԳ ԵՂ ԼՎ)</p> <p>• ԵՎՎՈՒՄԻ ԿՅԺ ԸՈՒԹ Ի ԱՎԵՂՎՍՎ</p>	<p>• GKK ԿՎՐԻ ՄՆՎ/ԿՅՎ ԿՎՎԲ</p> <p>• ԵՎՎՈՒՄԻ Կ</p>																																																	

ՎՅՉԻՔ Աստիճակի միջոցով (16 աստիճակ)

Քյոնիք 3

ՎՅՉԻՔ	Վերջին	ՎՅՉԻՔ-ի Կարգավորման Դրույթ	Գլխավոր Դրույթ	Վերջին Կարգավորման Դրույթ
<p>Աստիճակ</p> <p>7. Կրթական միջոցով գրագրային մեթոդի ընդհանուր համակարգի մշակում</p> <p>Գլխավոր</p> <p>8. Կրթական միջոցով ԱՐԲ-ի փոփոխության մեթոդի մշակում և կիրառում Կրթության նախարարության կողմից և համապատասխան հաստատություններում</p> <p>9. Կրթական միջոցով ԱՐԲ-ի կրթական, մեթոդական, գիտական և կրթական միջոցներով կիրառում և համապատասխան հաստատություններում</p>		<p>• Գլխավոր Կրթական</p>	<p>• Կրթական</p>	

ZZiq Aa'vq: gvbwmK 'v' I Aemv` (10 vcvu qW)

vklbdj	velqe'	vklb-iklvb vbt` Rbv	gv`vqb vbt` Rbv	vetkl tjLK vbt` Rbv																						
<p>ev`e'vq 1. 'v'Ki Rxe'bi Rb` gvbwmK 'v' i fvgKv e'vL'v KiZ cvite </p> <p>2. gvbwmK AvPiYi avi Yv eYv KiZ cvite </p> <p>3. Ae'v'f'` gvb'li AvPiY e'vL'v KiZ cvite </p> <p>4. gvbwmK Av'Zv `i Kivi Dcvq e'vL'v KiZ cvite </p>	<ul style="list-style-type: none"> gvbwmK 'v' I vky'v' Rxe'p Gi fvgKv gvbwmK AvPiY gvbwmK AvPiYi cKvi'f` gvbwmK Av'Zv I Zv `ixKiYi Dcvq 	<ul style="list-style-type: none"> Qve c0 k0 I Avtj vPbv <table border="1" data-bbox="789 329 1234 505"> <tr> <td>gtbv'vMx GK QvT'xi Qve</td> <td>Agbv'vMx GK QvT'I Qve</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> gtbv'vMx I Agbv'vMx vky'v' b` b` b` KgRv'U i v'vWI vP' c0 k0 I Avtj vPbv jMZ KvR (Qve/v'vWI t` tL gvbwmK 'v' i fvgKv vba'f' Y) M'f' i AvKv' i ev`e D`vni Ymn Avtj vPbv Pv'U@c0 k0 <table border="1" data-bbox="789 881 1234 1047"> <thead> <tr> <th>Ae'v</th> <th>AvPiY</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kvi xvi K</td> <td>my' / Amy'</td> </tr> <tr> <td>gvbwmK</td> <td>axi w' i / Aw' i ev i a/ve</td> </tr> <tr> <td>mgv'RK</td> <td>'v'vveK / A'v'vveK ev t'bkvM'</td> </tr> <tr> <td>AvteMxq</td> <td>Drdj a/ vegl[©]</td> </tr> </tbody> </table> <p>(Pv'U'ev'v' Ae'v'f'` gvb'li AvPiY vky'K Av'f'vq K' i t' LvZ cv' i b) </p> <ul style="list-style-type: none"> K'v'v gvbwmK AvPiY m'v'v'v' vevk0 t'Kvb e'v'v'K (m'v'v'v' gvbwmK ti vM vetklA') Avg's' Rv'v'v' I Zvi e'v'v' i v' D`vni Y 'v'v' t'Kvb vky'v' gvbwmK Av'Zv t'R'v GKv'v' Zv'K Counselling / civgk[©] c0 vb 	gtbv'vMx GK QvT'xi Qve	Agbv'vMx GK QvT'I Qve	Ae'v	AvPiY	kvi xvi K	my' / Amy'	gvbwmK	axi w' i / Aw' i ev i a/ve	mgv'RK	'v'vveK / A'v'vveK ev t'bkvM'	AvteMxq	Drdj a/ vegl [©]	<ul style="list-style-type: none"> c0kv'ei (v'vLZ/tg'svLK) jMZ KvRi m'v'v'v' hv'v'v' c0kv'ei (v'vLZ/tg'svLK) Ae'v'f'` gvb'li AvPiYi D`vni Y t' lqv <table border="1" data-bbox="1278 889 1543 1040"> <thead> <tr> <th>Ae'v'f'` AvPiY</th> <th>D`vniY</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kvi xvi K</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>gvbwmK</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>mgv'RK</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>AvteMxq</td> <td>•</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> c0kv'ei (v'vLZ/tg'svLK) 	Ae'v'f'` AvPiY	D`vniY	kvi xvi K	•	gvbwmK	•	mgv'RK	•	AvteMxq	•	
gtbv'vMx GK QvT'xi Qve	Agbv'vMx GK QvT'I Qve																									
Ae'v	AvPiY																									
kvi xvi K	my' / Amy'																									
gvbwmK	axi w' i / Aw' i ev i a/ve																									
mgv'RK	'v'vveK / A'v'vveK ev t'bkvM'																									
AvteMxq	Drdj a/ vegl [©]																									
Ae'v'f'` AvPiY	D`vniY																									
kvi xvi K	•																									
gvbwmK	•																									
mgv'RK	•																									
AvteMxq	•																									

ZZıq Aa`vq: gvbwmK `ıŕ' I Aemv` (10 vcvı qW)

ıKLbdj	vel qe`'	ıKLb-ıKLvıbv vbı` Rbv	gj`vqb vbı` Rbv	vetıK I tj LK vbı` Rbv
5. Aemv`ı avıYv I cKviıf` evL`v KiıZ cviıe	<ul style="list-style-type: none"> • gvbwmK Aemv` I Gi ıkıYvefıM 	<ul style="list-style-type: none"> • PııU`Aemv`ı cKviıf` cÖkÖ I ev`e D`vni Ymn Avıj vPbv 	<ul style="list-style-type: none"> • cÖkÖi (ıj vLZ/tgııLK) 	
6. Aemv` MÖ`nı qvi KviY I djıdj evL`v KiıZ cviıe	<ul style="list-style-type: none"> • gvbwmK Aemv`ı KviY I ıKııv_ıı Dci cııve 	<ul style="list-style-type: none"> • `j MZ KvR: (Aemv`ı KviY I djıdj vbYıı) 	<ul style="list-style-type: none"> • `j MZ KvıRi mıWKZv hvPvB 	
7. Aemv` `ııKıııı Dcvıq eYÖv KiıZ cviıe	<ul style="list-style-type: none"> • gvbwmK Aemv` `ııKıııı Dcvıq 	<ul style="list-style-type: none"> • Mııı i AvKvıı ev`e D`vni Ymn Avıj vPbv 	<ul style="list-style-type: none"> • cÖkÖi (ıj vLZ/tgııLK) 	
<p>AvıeMıııı</p> <p>8. Aemv` MÖ`Zv `ı Kıı mıı` Rıebııııı Af`ıı nııe </p>				

PZL Aa'vq : ʔʔweÁvb I ʔʔtmev (10 wci qW)

wLbdj	weI qeʔ	wLb-tkLvʔbv wʔʔ Rbv	gj ʔvq wʔʔ Rbv	weʔkI tʔ LK wʔʔ Rbv
<p>epxeEwq 1. ʔʔweÁvbi ʔiazi eYʔv KiʔZ cviʔe </p>	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔweÁvb I Gi ʔiazi 	<ul style="list-style-type: none"> GKuv Av kʔemoi Qwe ʔvKʔe thLvʔb fivj tmbʔUkb mjeav, wei x cwbi mjeav, chʔʔ Avʔj v-evZim, cwii cwʔkʔ cwi ʔObzv, cwi ʔwi ivʔʔNvU ʔvKʔe Zvici Qwe wʔʔq Avʔj vPbv ʔj MZ KvR: (Qwe mrvhʔ wʔʔq ʔʔweÁvbi ʔiazi wj LʔZ ʔʔ I qv) 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔweÁvb, ʔʔweÁvbi weifbʔw K I Dʔi kʔ cwii cwʔkʔ cwi ʔObzv-emo, we ʔvj q, Avkʔvʔki ivʔʔNvU, eʔʔMZ ʔʔʔi ʔv-ibivʔ cwib, evqy cwb I evqewvZ tivM I cʔZʔiva h ʔv ʔv eYʔv Kʔi wj LʔZ nʔe Av kʔemo I ʔʔmʔʔZ we ʔvj ʔq eim Kivi Qwe mʔhvRb KiʔZ nʔe
<p>2. eʔʔMZ ʔʔʔi ʔʔvi avi Yv I ʔKʔkj eʔʔv KiʔZ cviʔe </p>	<ul style="list-style-type: none"> eʔʔMZ ʔʔʔi ʔʔv Ges Gi ʔKʔkj 	<ul style="list-style-type: none"> ʔj MZ KvR: (Qwe mrvhʔ wʔʔq ʔʔweÁvbi ʔiazi wj LʔZ ʔʔ I qv) Kʔm GKRb Wvʔvi ʔK Avgʔʔ Rvʔʔbv Ges Dc ʔvcb KiʔZ ʔʔ I qv 	<ul style="list-style-type: none"> ʔj MZ KvʔRi mwKZv hvPvB 	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔʔi ʔv-ibivʔ cwib, evqy cwb I evqewvZ tivM I cʔZʔiva h ʔv ʔv eYʔv Kʔi wj LʔZ nʔe Av kʔemo I ʔʔmʔʔZ we ʔvj ʔq eim Kivi Qwe mʔhvRb KiʔZ nʔe
<p>3. mvavi Y ʔʔʔmʔv ʔʔvYz KiʔZ cviʔe </p>	<ul style="list-style-type: none"> mvavi Y ʔʔʔmʔv I Zvi cʔZKvi 	<ul style="list-style-type: none"> teʔʔWʔcʔZʔK wʔʔv ʔK w ʔq 1wU Kʔi ʔʔʔmʔv wj LʔZ ʔʔ I qv 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> mvavi Y ʔʔʔmʔv, Zvi cʔZʔiva I cʔZKvi, ʔʔj wUcb tʔMʔg, ʔʔʔKvʔʔ Gi ʔiazi wj LʔZ nʔe ʔʔʔKvʔʔ GKwU bgʔv QK Kʔi ʔʔ LvʔZ nʔe
<p>4. ʔʔʔmevi AvI Zv/cwi wa mʔʔKʔeʔʔv KiʔZ cviʔe </p>	<ul style="list-style-type: none"> wʔʔv ʔʔʔi ʔʔʔmev; ʔʔʔKvʔʔ 	<ul style="list-style-type: none"> mi Kwii wKv ʔv Kʔmʔ, cwibewvZ I evqewvZ tivM, ʔʔʔv gʔvʔj wi qv, mʔʔvʔK tivMm weifbʔv i vM tcv=vi tcvʔi wj ʔL cʔ kʔ I Avʔj vPbv 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔʔKvʔʔ Kx Kx ʔʔK Zv avi vewvKʔvʔe wj Lv
<p>5. ʔʔʔKvʔʔU avi Yv cvʔe Ges Gi DcKwii Zv eʔʔv KiʔZ cviʔe </p>		<ul style="list-style-type: none"> ʔʔʔKvʔʔ GKwU bgʔv/QK teʔʔWʔcʔvcb I Avʔj vPbv 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔʔKvʔʔ GKwU bgʔv QK Kʔi ʔʔ LvʔZ nʔe
<p>6. wUcb tʔMʔgi cʔqRbxqZv eYʔv KiʔZ cviʔe </p>	<ul style="list-style-type: none"> wʔʔv ʔʔʔi gaʔvʔKwʔj b wUcb tʔMʔg 	<ul style="list-style-type: none"> ev ʔe Dʔvni Ym Avʔj vPbv 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> cʔZʔK Aaʔvq ʔkʔI Abʔkj bʔZ eʔʔvʔv cʔkʔe (mvavi Y, eʔʔ x mʔʔmʔK I Awʔvʔv ʔʔvʔE) Ges mʔʔkj cʔkʔe Dʔvni Y wʔʔZ nʔe
<p>AvʔeMʔq 7. ʔʔʔKvʔʔ mjeav MhY Kʔi tivM cʔZʔiva KiʔZ Dʔx nʔe </p>		<ul style="list-style-type: none"> weifbʔe ʔiazi ʔʔvʔb ʔʔʔ mʔʔZv mʔʔwʔ eʔʔv I tcv=vi Uvʔvʔbv 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔj weifbʔvʔi ʔʔvʔb wKv ʔʔ I qvi eʔʔv Kiv
<p>gʔvʔcʔkR 8. mvavi Y ʔʔʔmʔv cʔZʔivʔai Rb cʔqRbxq cʔʔc wʔʔZ cviʔe </p>		<ul style="list-style-type: none"> ʔʔj weifbʔvʔi ʔʔvʔb wKv ʔʔ I qvi eʔʔv Kiv wʔʔ ʔ mgq Aʔi Aʔi (mvavi YZ 2gm) ʔʔʔKvʔʔ Z ʔʔj v cixʔv Kiʔʔbv cʔqRʔb ʔkʔʔZ GKRb Wvʔvi ʔK Avgʔʔ Rvʔʔbv I Zvi eʔʔv iʔv 	<ul style="list-style-type: none"> cʔkʔEi (wj wLZ/tgʔwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> ʔʔj weifbʔvʔi ʔʔvʔb wKv ʔʔ I qvi eʔʔv Kiv wʔʔ ʔ mgq Aʔi Aʔi (mvavi YZ 2gm) ʔʔʔKvʔʔ Z ʔʔj v cixʔv Kiʔʔbv cʔqRʔb ʔkʔʔZ GKRb Wvʔvi ʔK Avgʔʔ Rvʔʔbv I Zvi eʔʔv iʔv

cĀg Aa'vq : ʻtʻi Rb' cjo (14 ucvi qW)

wLbdj	vel qe'	wLb-tkLvtbv wbt' Rbv	gj'vqb wbt' Rbv	wetkI tjLK wbt' Rbv																																						
<p>epxeEiq</p> <p>1. cjo' aviYv I Gi c0qvRbxqZv e'vL'v Ki'Z cvite </p> <p>2. tL'tjvqo't' i Rb' cjo' c0qvRbxqZv 't'c wetkI Y Ki'Z cvite </p> <p>3. cjo'nbZvi aviYv I cfve e'vL'v Ki'Z cvite </p> <p>4. μxov't'it' cjo' djvdj e'vL'v Ki'Z cvite </p>	<ul style="list-style-type: none"> cjo' aviYv I Gi c0qvRbxqZv cjo'nbZvi KviY I c0ZKvi 	<ul style="list-style-type: none"> cjo'Ki Lve'ti i wKQzQne GiK c0 k0 I Av'tj vPbv GKK KvR: (Qwe'tZ tKvb Lve'ti tKvb ai'tbi cjo' Av'tQ Zv wvY0 Kiv) μxome't' i Rb' K'vj wi Ab'vqx' wK Lve'ti i Zwj Kv P'tU'c0 k0 I Av'tj vPbv <table border="1" data-bbox="787 738 1165 933"> <thead> <tr> <th>Lve'ti i bvg</th> <th>K'vj wi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>•</td><td>•</td></tr> <tr><td>•</td><td>•</td></tr> <tr><td>•</td><td>•</td></tr> <tr><td>•</td><td>•</td></tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> cjo'nb GKRb gvbt' i Kv'tRi w'wI/w' i wP' c0 k0 I Av'tj vPbv jMZ KvR: (cjo'nbZvi KviY wj Lv) Qe c0k0 I Av'tj vPbv: `β ev Z'tZwaK w'v'f' t'0ov'tbri Qe Bw'Z: th mvg'tb _vK'te Zv'tK m'y' I mej , t' wCQ'tb _vK'te Zv'tK cjo'nb t' wL'tq Qe c0 k0 I Av'tj vPbv 	Lve'ti i bvg	K'vj wi	•	•	•	•	•	•	•	•	<ul style="list-style-type: none"> c0k0E i (wj vLZ/tgSvLK) <table border="1" data-bbox="1281 373 1680 657"> <thead> <tr> <th>Lve'ti i bvg</th> <th>tKvb RvZiq cjo'</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>• gj'wM</td><td>•</td></tr> <tr><td>• MwRi</td><td>•</td></tr> <tr><td>• `β</td><td>•</td></tr> <tr><td>• f'Ev</td><td>•</td></tr> <tr><td>• ev'vg</td><td>•</td></tr> <tr><td>• j eY</td><td>•</td></tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> Pv'c0k0 <table border="1" data-bbox="1281 730 1659 933"> <thead> <tr> <th>Lve'ti i bvg</th> <th>K'vj wi i cwi gvY</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td></td><td>•</td></tr> <tr><td></td><td>•</td></tr> <tr><td></td><td>•</td></tr> <tr><td></td><td>•</td></tr> <tr><td></td><td>•</td></tr> <tr><td></td><td>•</td></tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> c0k0E i (wj vLZ/tgSvLK) `jMZ Kv'tRi mw'KZv hvPvB c0k0E i (wj vLZ/tgSvLK) 	Lve'ti i bvg	tKvb RvZiq cjo'	• gj'wM	•	• MwRi	•	• `β	•	• f'Ev	•	• ev'vg	•	• j eY	•	Lve'ti i bvg	K'vj wi i cwi gvY		•		•		•		•		•		•	<ul style="list-style-type: none"> cjo', tKvb ai'tbi Lve'ti tKvb ai'tbi cjo' _vtK, Lv't' i Yv'Y, cjo' i az'; μxome't' i cjo' c0qvRbxqZv, cjo'nbZv, μxov't'it' Gi cfve h_vh_f'ite e'vL'v K'ti wj L'tZ nte eqm I wj 1/2ft' μxome't' i Lve'ti i Zwj Kv, μxov't'it' K'vj wi i Zvi Zg', Lv't' w'w'v'q, w'w'v'q c0Z'tiva I w'w'v'qvi dtj kv'wi K mgm'v' t'j v w'v'v'Z K'ti eB'tZ Dc'vcb Ki'Z nte c0Z'K Aa'vq tktI Ab'k'j b'v'Z e'v'berP'v c0k0(mvaviY, e'uc`x mgw'βmPK I Aw'f'be Z'w'v'EK) Ges m'Rbk'j c0k0 D'vniY w' t'Z nte
Lve'ti i bvg	K'vj wi																																									
•	•																																									
•	•																																									
•	•																																									
•	•																																									
Lve'ti i bvg	tKvb RvZiq cjo'																																									
• gj'wM	•																																									
• MwRi	•																																									
• `β	•																																									
• f'Ev	•																																									
• ev'vg	•																																									
• j eY	•																																									
Lve'ti i bvg	K'vj wi i cwi gvY																																									
	•																																									
	•																																									
	•																																									
	•																																									
	•																																									
	•																																									

cĀg Aa`vq : `Ħ`"i Rb" cjo

(14 ucwi qW)

Pj gvb 2

wklbdj	welqe`	wklb-iklvbv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv	wetkl tj LK vbt` Rbv
5. eqmġfġ` wkyv_ġ` i Rb` cġqvRbxq K`vj wi mgx Lv` Zwj Kv `Zwi KiġZ cviġe	<ul style="list-style-type: none"> • eqm Abyvġi tLġj vqvoġ` i Lv` Zwj Kv • eqm Abyvġi K`vj wi i Pwn`v 	<ul style="list-style-type: none"> • eqmġfġ` wkyv_ġ` i Rb` K`vj wi mgx Lv` Zwj Kv PvUcġ kġ I Avġj vPbv • Kvġm GKRB cjo wetklġġK Avġšġ Rvbvġbv I Zvi e³e`i bv 	<ul style="list-style-type: none"> • cġkvġi (vj vLZ/tgšvLK) • cġkvġi (vj vLZ/tgšvLK) 	
6. Lv`" welvqvq Ki Yxq e`vL`v KiġZ cviġe	<ul style="list-style-type: none"> • Lv`" welvqvq, Kvi Y I cġZvearb 	<ul style="list-style-type: none"> • wkyK KZġ FigKv Avfbq 	<ul style="list-style-type: none"> • cġkvġi (vj vLZ/tgšvLK) 	
<p>Avtelmq</p> 7. Lv`" welvqv cġZġvġa mZKġvgj K e`e`v MġY KiġZ Dġx nte				

I ô Aa`vq : gv`Kvmm³ I GBWm (16 wci qW)

wLbdj	weiqe`	wLb-ikLvtbv wbt`Rbv	gj`vqb wbt`Rbv	weikl tj LK wbt`Rbv										
<p>ep`eEwq 1. gv`Kvmm³ i KviY I j`Y eYv KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • gv`Kvmm³, ZvgvK I gv`K`e` 	<ul style="list-style-type: none"> • w`i wP / wfwWl wP cõ kõ I Avtj vPbv [wP`I gv`Kvmm³ i KviY wntmte cwie ewi K Aw`i Zv, teKvi Z; Amrm½, nZvk, mgvwRK Aw`i Zvi Bw½Z AvbtZ nte] • gv`Kvmm³ i j`yY Gi Rb` wSgvttbv, AtMvOvtj v, Acwi "Obæ`w³ BZ`w`i Qwe 	<ul style="list-style-type: none"> • QK ciY <table border="1" data-bbox="1283 358 1654 574"> <tr> <td>ZvgvK `te`i D`vniY</td> <td>RvZwq gv`K RvZwq `te`i D`vniY</td> </tr> <tr> <td>• R`P</td> <td>• MvRv</td> </tr> <tr> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>•</td> <td>•</td> </tr> <tr> <td>•</td> <td>•</td> </tr> </table>	ZvgvK `te`i D`vniY	RvZwq gv`K RvZwq `te`i D`vniY	• R`P	• MvRv	•	•	•	•	•	•	<ul style="list-style-type: none"> • ZvgvK, ZvgvKRvZ `e`, gv`K`e`- G,tjvi eYv I Gi Kvj Ges gv`Kvmm³ i we`ti i KviY, gv`Kgy³ _vKvi e`vcti e`w³, mgvR I cwievti figKv mnRfvte wj LtZ nte
ZvgvK `te`i D`vniY	RvZwq gv`K RvZwq `te`i D`vniY													
• R`P	• MvRv													
•	•													
•	•													
•	•													
<p>2. ZvgvK I gv`K`e` tmebi Kdj e`vL`v KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • ZvgvK I gv`K`e` tmebi Kdj 	<ul style="list-style-type: none"> • gv`K`e`i Kdj mspvstccvi KwLs wbtq Avtj vPbv • gv`K wbtq KvR Kti Ggb cõZõvtbi tKvb weikl e`w³ tK Kwfm AvgšY Rvbtbv I Zvi e³e` i bv 	<ul style="list-style-type: none"> • cõkõEi (wj wLZ/tgšwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> • agcvbi Kdj, agcvb I gv`K tmeb t`k wei Z _vKvi Dcvq, gv`Kvmm³ cõZti vtai Dcvqmgã D`vni Ym wj LtZ nte 										
<p>3. agcvb I gv`K t`k wei Z _vKvi tKškj eYv KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • agcvb I gv`K t`k wei Z _vKvi Dcvq 	<ul style="list-style-type: none"> • gv`K tmeYi Kdj mspvstwejtew`w`w`i Qwe Kwfm cõ kõ • weifbæag`q Dcvmbvj tqi cãvbt` i mæú,³KiY • gv`tKi Kdj PvU`cv=vi tccvti cõ kõ 	<ul style="list-style-type: none"> • cõkõEi (wj wLZ/tgšwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> • SpKcY`cwi w`wZ tgvKvtej vi weifbæKškj, gv`Kvmm³ i wei t`x RbgZ Mvbi j`y` (tcv=vi jvMvttbv, cvovq gnj wq wguLs Kti eSvttbv, i`w`j) BZ`w`i gva`tg eSvtZ nte 										
<p>4. e`w³, cwievi I mgvR gv`Kgy³ _vKvi e`vcti Ab`ti i figKv e`vL`v KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • gv`Kgy³ _vKvi e`vcti Ab`ti i figKv 	<ul style="list-style-type: none"> • RbgZ `Zwi, i`w`j BZ`w`i Qwe • gy³ Avtj vPbv 	<ul style="list-style-type: none"> • cõkõEi (wj wLZ/tgšwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> • HIV-AIDS Gi e`vL`v, we`ti i KviY, j`yY, wPwKrmv, AIDS Avmvs`i tivMx t`k tivM Qovtvi Svk, tivM cõZti va, tmev`vbKvix cõZõvtbi figKv G,tjv avivemvKfvte mnRfvlvq eBtZ Dc`vcb KiZ nte 										
<p>5. agcvb I gv`Kgy³ _vKvi e`vcti SpKcY`cwi w`wZ tgvKvtej v KiZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • gv`Kvmm³ i Svk, SpKcY`cwi w`wZ tgvKvtej vi tKškj 	<ul style="list-style-type: none"> • wkyK KZK figKv Awfbq 	<ul style="list-style-type: none"> • cõkõEi (wj wLZ/tgšwLk) 	<ul style="list-style-type: none"> • cõZ`K Aa`vq tktI Abkxj btZ eũbevPvb cõke (mvari Y, eũc`x mgmBmPK I AwfbæZ`wfwEK) Ges mRbkj cõkõE D`vniY w`tZ nte 										

I ô Aa`vq : gv` Kvmw³ I GBWm (16 vcvu qW)

Pj gvb 2

wklbdj	velqe`	wklb-iklvbvb wbt` Rbv	gj`vqb wbt` Rbv	wetkl tj LK wbt` Rbv
<p>6. eisj vt` tk HIV- AIDS Gi cwi w`wZ I we`li e`vL`v Ki tZ cvi te </p> <p>7. HIV- AIDS Gi we`li cZ tivta Ki Yxq e`vL`v Ki tZ cvi te </p> <p>8. eisj vt` tk HIV- AIDS Gi SntKi Dcv` vbmgn wPuyZ Ki tZ cvi te </p> <p>9. HIV- AIDS t`tk SntKgy³ _vKvi Dcvq eY`v Ki tZ cvi te </p> <p>10. HIV- AIDS cZ tivta tmev` vbKvix cZ ôv`bi tmev` v`bi aib m`utK® RvbtZ cvi te </p> <p>Avtelmq</p> <p>11. agcvb I gv` tKi fqenZv/Kdj Dcj w` Kti G` tju cwi nvi Kivi e`vcv`ti m`PZb nte </p> <p>12. gv` Kvmw³ i wei t`x RbgZ MVb Kti e`w³, cwi evi I mgvR`K gv` Kgy³ ivL`Z mg` nte </p> <p>13. HIV- AIDS Gi cwi w`wZ Dcj w` Kti cwi kwij Z Rxeb hvc`b D`x nte </p>	<ul style="list-style-type: none"> • eisj vt` tk HIV- AIDS cwi w`wZ I Gi we`li • gv` Kvmw³ i wei t`x RbgZ MVb • eisj vt` tk HIV- AIDS Gi SntK • HIV- AIDS t`tk SntKgy³ _vKvi Dcvq • HIV- AIDS cZ tivta tmev` vbKvix cZ ôv`bi fvgKv 	<ul style="list-style-type: none"> • tcv`vi tccv`ti c` k` I Avtj vPbv • i`wuj, gnj wq wguUs, tcv`vi wbtq wguQj Gi One I Avtj vPbv • wky`K KZR` fvgKv Awfbq • wetkl Á e`w³ tK Kv`m AvgšY Rvbtv I Avtj vPbv • tmevi bvg`wuj P`U`c` k` I Avtj vPbv • i`wuj / tckw`w e`vbi c` k` 	<ul style="list-style-type: none"> • c`k`v`Ei (wj wLZ/tgšwLK) • c`k`v`Ei (wj wLZ/tgšwLK) • c`k`v`Ei (wj wLZ/tgšwLK) • c`k`v`Ei (wj wLZ/tgšwLK) • tmevi bvg`wuj wj L`Z ej v 	

mßg Aa'vq: eqtmiÜKvj I cRbb ˘˘˘ (12 vci qW)

ikLbdj	vel qe˘˘	ikLb-ikLvdv vbt˘ Rbv	gj˘˘ vq vbt˘ Rbv	vekl tj LK vbt˘ Rbv
<p>ep˘eFvq</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eqtmiÜKvj I eqtmiÜKvj i cwi eZØmgn e˘vL˘v Ki tZ cvi te 2. eqtmiÜKvj i kvixi K I gvbimK cwi eZØbi mgq Ki Yxq eYØv Ki tZ cvi te 3. weifbæcKvi gvbimK Pic tgvKvtej vi tKSkj ˘tjv e˘vL˘v Ki tZ cvi te 4. eqtmiÜKvj i cjoKi Lvev˘i i cØqvRbxqZv eYØv Ki tZ cvi te 5. cRbb ˘˘˘ I Zv mj ˘˘vi Dcvq e˘vL˘v Ki tZ cvi te 6. cRbb ˘˘˘ m˘uikZ ˘˘˘weia ˘tjv e˘vL˘v Ki tZ cvi te 7. MFRvj xb cØqvRbxq ˘˘˘tmev ˘tjv e˘vL˘v Ki tZ cvi te 	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmiÜKvj I eqtmiÜKvj i cwi eZØmgn • eqtmiÜKvj i gvbimK Pic I cwi eZØbi mv˘_ Lvc Lvl qv˘bv • eqtmiÜKvj cjoKi cØqvRbxqZv • cRbb ˘˘˘ I Zv mj ˘˘vi Dcvq • cRbb ˘˘˘weia • MFRvj xb cvj bxq ˘˘˘tmev 	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmiÜKvj i cwi eZØmgn P˘tUcØ kØ I Avtj vPbv • ev˘e D˘vni Ymn Avtj vPbv • ik˘v_˘˘ i mv˘_ AskMhYgj K Avtj vPbv • ˘j MZ KvR: (cjoKi Lvev˘i i cØqvRbxqZv ctqU AvKv˘i vj vce˘ Kiv) • Wv˘vi/˘˘˘Kg˘K Kv˘m AvgŠ˘ Rmbtq Dc˘vcb 	<ul style="list-style-type: none"> • cØkvEi (vj wLZ/tgŠwLK) • cØkvEi (vj wLZ/tgŠwLK) • cØkvEi (vj wLZ/tgŠwLK) • ˘j MZ KvRi mWkZv hvPvB • cØkvEi (vj wLZ/tgŠwLK) • cØkvEi (vj wLZ/tgŠwLK) • cØkvEi (vj wLZ/tgŠwLK) 	<ul style="list-style-type: none"> • eqtmiÜKvj I eqtmiÜKvj tØtj tgv˘t˘ i ˘˘wK I gvbimK cwi eZØ, cwi ev˘i i KZØ˘, gvbimK Pic, Pic tgvKvtej vi tKSkj, eqtmiÜKvj cjoKi Lvev˘i i cØqvRbxqZv G˘tjv eBtZ D˘tjL ˘vKte I Qwe msthvRb Ki tZ nte • cRbb, cRbb ˘˘˘weia, MFRvj b cvj bxq KZØ˘ I ˘˘˘tmev, FZKvj xb mgm˘v I G˘tjv i cØZKvi h_vh_fvte eBtZ eYØv ˘vKte • cØZ˘K Aa'vq tktl Abkxj bxtZ e˘mbevPvb cØke (mvavi Y, e˘c˘ x mgwßmPK I AvifbæZ ˘wfvEK) Ges mRbkxj cØkvEi D˘vni Y w tZ nte
<p>AvteMvq</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. FZmteKvj xb cØqvRbxq ˘˘˘weiamgn tgvb m˘˘ I cwi ˘Qbre_vKtZ DØ˘ nte 				

mßg Aa`vq: eqtmüÜKvj I cRbb `v`r (12 vcvii qW)

Pj gvb 2

ikLbdj	vel qe`r	ikLb-ikLvdv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv	vetkl tj LK vbt` Rbv
<p>gibv`cukR</p> <p>9. cRbb `v`r m`úwKZ c`qvRbxq `v`r wewa` tj v w`bqigZ cij b Kti vbt`RtK my` I mjw`jZ ivLtz cvite </p> <p>10. eqtmüÜKvj e`w³MZ I cwi ewi K `v`r mgm`v wPwýZ Kti Zvi Rb` m`te` cÜZti va I cÜZKvigj K e`e`v MötY m`lg nte </p>				

Aóg Aa`vq: `j MZ tLj v (25 ucui qW)

ikLbdj	veI qe`	ikLb-ikLvtbv vbt` Rbv	gj `vqb vbt` Rbv	veikI tj LK vbt` Rbv
<p>eix`eFvq 1. dUej , wuþKU, nwK, erf`deej , fiw ej , n`vUej , KvenW I e`WwqUv tLj vi AvBbKvbb eYßv KiþZ cvi te </p> <p>2. weirfbatLj vi tKSkj eYßv KiþZ cvi te </p> <p>3. weirfbatLj vi weirfbatRkþbi Rb` Kx Kx thvM`Zv `i Kvi Zv eYßv KiþZ cvi te </p> <p>AvteMiq 4. `j MZ tLj vi gva`tg mnt`hMzvqj K gþbvve eix` cvi te </p> <p>5. `j MZ tLj vi gva`tg wkv`iv`v t`vZzj vtb m`fIg nte </p> <p>6. `j MZ tLj vi gva`tg wkv`iv`v i AvBbKvbb gvbr I AvbMz`tera eix` cvi te </p> <p>gþvbcukR 7. tLj vi AvBbKvbb tgb tLj vq AskMhY KiþZ cvi te </p>	<ul style="list-style-type: none"> • dUej , wuþKU, nwK, erf`deej , fiw ej , n`vUej , KvenW I e`WwqUv tLj vi AvBbKvbb • `j MZ tLj vi Kj vtKSkj o kvi mi K thvM`Zv o e`enwi K Kj vtKSkj o e`w³MZ Kj vtKSkj • tLj vi cxwZ • tLjtj vqvot` i thvM`Zv I `yvej 	<ul style="list-style-type: none"> • wkv`K KZK` t`vW`gvW I tLj vi mi Ävg Gi Qwe GþK t` Lvþbv • tLj vi AvBbMþj v PtU`Ðc`vcb I Avtj vPbv • gvþV Abþxj b • PtU`c0 kb • c0 kb g`vþPi AvtqvRb • gvþV Abþxj b 	<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K • e`enwi K • e`enwi K • e`enwi K • ch`ejY • e`enwi K 	<ul style="list-style-type: none"> • weirfbatLj vi BuZnm I Gi cðvi , tLj vi AvBb Kvbb I Zvi e`vL`v my` i fvt e mvr`tq wj LtZ nte th th RvqMvq Qwe c`ðhr` tmLvþ Qwe w`þZ nte • tLj vaj vi tKSkj - AvþgYvZþK, i yYvZþK, tLj vi cxwZ BZ`w` i h_vh_ e`vL`v I Qwei gva`tg eßrtZ nte • RvZxq I AvšRþZK c0Z`thvMZvi eYßv, muxot`f` tLjtj vqvot` i thvM`Zv I `yvej eBtZ h_vh_ fvt e wj LtZ nte • c0Z`K Aa`vq tktI Abþxj bþZ eumberþb c`ke (mvavi Y, eüc`x mgwBmPK I AwfbæZ`wfvEK) Ges mRbþxj c0kæ D`vni Y w`þZ nte

beg Aa`vq: A`v_tj wJKm I muZvi (18 wcnwqW)

wKLbdj	welqe`	wKLb-tkLvtbv wbt`Rbv	gj`vqb wbt`Rbv	wetkl tj LK wbt`Rbv
ew`eE`xq				
1. A`v_tj wJKm Gi weifbæ Bt`f`U i wbgqvej e`vL`v Ki`Z cvi`te	<ul style="list-style-type: none"> • A`v_tj wJKm Gi Bt`f`Umg`ni wbgqvej 	<ul style="list-style-type: none"> • tevdW`A`v_tj wJK U`vK Gi Qwe Gt`K t` Lvtbv • wbgqvej Prt`U`Dc`vcb • gvt`V Abkxj b • Prt`U`C`0`k`0 	<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K • e`enwi K 	<ul style="list-style-type: none"> • A`v_tj wJKm I muZvt`i i BuZnm, Gi c`nvi, Bt`f`Umg`n I AvBb Kvb`p, Gi e`vL`v eBt`Z D`tj L`_vK`te Qwe msthvRb Ki`Z nte
2. A`v_tj wJKm Gi U`vK I wd`i Bt`f`U i Kj vt`K`Skj mgn e`vL`v Ki`Z cvi`te	<ul style="list-style-type: none"> • A`v_tj wJKm Gi Kj vt`K`Skj 		<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K 	<ul style="list-style-type: none"> • Df`q tLj vi tK`Skj mgn, c`0`Z`K tLj vi tK`Skj Qwe i mrvn`th` eS`it`Z nte Avi`e`c` I tkl nI qvi wbgq I tK`Skj mgn e`vL`v Ki`Z nte
3. A`v_tj wJKm Gi weifbæ Bt`f`U tLj vi thvM`Zv I`_Yvej eY`0v Ki`Z cvi`te	<ul style="list-style-type: none"> • A`v_tj Ut` i thvM`Zv 	<ul style="list-style-type: none"> • Prt`U`C`0`k`0 	<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K 	<ul style="list-style-type: none"> • tLj vqot` i thvM`Zv Bt`f`U Abhv`qx e`vL`v Ki`Z nte
4. weifbæBt`f`U mvZui` i thvM`Zv I`_Yvej i eY`0v Ki`Z cvi`te	<ul style="list-style-type: none"> • muZvi` i thvM`Zv 	<ul style="list-style-type: none"> • wbgqvej Prt`U`Dc`vcb 	<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K 	<ul style="list-style-type: none"> • tLj vqot` i thvM`Zv Bt`f`U Abhv`qx e`vL`v Ki`Z nte • c`0`Z`K Aa`vq tkt`I Abkxj brt`Z e`unbe`v`Pub c`0`k`e (mvavi`Y, e`uc``x mgw`0`m`PK I Avf`bæZ`_v`v`E`K) Ges mRbkxj c`0`k`e D`vni`Y w` tZ nte
5. muZvt`i weifbæBt`f`U i wbgqvej e`vL`v Ki`Z cvi`te	<ul style="list-style-type: none"> • muZvt`i Bt`f`Umg`n, I wbgqvej 	<ul style="list-style-type: none"> • m`0`gsc`jt`j /c`K`ti Abkxj b 	<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K 	
6. muZvt`i weifbæBt`f`U i tK`Skj e`vL`v Ki`Z cvi`te	<ul style="list-style-type: none"> • muZvt`i Kj vt`K`Skj 	<ul style="list-style-type: none"> • m`0`gsc`jt`j /c`K`ti Abkxj b 	<ul style="list-style-type: none"> • e`enwi K 	
g`tbv`c`w`k`R				
7. wbgq t`gt`b A`v_tj wJKm Gi weifbæBt`f`U i Abkxj b Ki`Z cvi`te				
8. wbgq t`gt`b muZvi Abkxj b Ki`Z cvi`te				

Aa`vq 10 : tLj vaj vq `N0bv I c0Zvearb (13 vcnv qW)

vklbdj	vel qe`	vklb-fklvrbv vbt` Rbv	gvj`vqb vbt` Rbv	vetkl tj LK vbt` Rbv
<p>ev`eE`vq</p> <ol style="list-style-type: none"> c0_vgK c0Zveartbi _iaZ; I c×wZ avivevnnKfite eY0v KitZ cvi te c0_vgK c0Zveartbi DcKiYmg#ni eY0v KitZ cvi te c0_vgK c0ZvearbKvixi _Yvej eY0v KitZ cvi te Pigov Oto hvl qv I dtj hvl qv Kvi Y I c0ZKvi eY0v KitZ cvi te gPKvrbv I nvo fiv/vi Rb` c0qvRbxq c0_vgK c0Zvearb eY0v KitZ cvi te mvUPzvZ I vj MrtgU vOto hvl qv Kvi Y I c0ZKvi m=utK©avi Yv e`vL`v KitZ cvi te ¶tZi cKvif` eY0v KitZ cvi te ¶tZi c0ZKvi eY0v KitZ cvi te bvK w`tq i³ cov I gysmtcwk#tZ Uvb aiv c0_vgK c0Zvearb e`vL`v KitZ cvi te 	<p>`N0bv I c0_vgK c0Zvearb t</p> <ul style="list-style-type: none"> c0_vgK c0Zveartbi _iaZ; c×wZ I DcKiY c0_vgK c0ZvearbKvixi _Yvej Pigov Oto hvl qv, gysmtcwk#tZ Uvb aiv, dtj hvl qv mvUPzvZ, gPKvrbv I nvo fiv/vi Ges vj MrtgU vOto hvl qv ¶tZ, ¶tZi cKvif` I c0ZKvi bvK w`tq i³ cov I gysmtcwk#tZ Uvb aiv cwb#Z W#te hvl qv- D×vi c×wZ I Kw#g k#m c#k#m c0 vb 	<ul style="list-style-type: none"> ev`e D`vni Ymn Avtj vPbv K#m dv÷©GBW e- vbtq wevfbaDcKiY c0 k0 I Avtj vPbv c0_vgK c0ZvearbKvixi _Yvej PrtU©c0 k0 I Avtj vPbv wk#v_#` i 0v v gnovi AvtqvRb wk#v_#` i 0v v gnovi AvtqvRb PrtU©c0 k0 I Avtj vPbv PrtU©c0 k0 I Avtj vPbv PrtU©c0 k0 I Avtj vPbv Qvei mrv#h` c0 k0 I gnov 	<ul style="list-style-type: none"> c0kvEi (vj wLZ/tg#MLK) DcKiY kbr³KiY c0kvEi (vj wLZ/tg#MLK) e`enwi K e`enwi K e`enwi K c0kvEi (vj wLZ/tg#MLK) ch#eyY 	<ul style="list-style-type: none"> c0_vgK c0Zveartbi _iaZ; fvgKv, c0Zveartbi c×wZ, c0Zveartbi DcKiY, c0ZvearbKvixi _Yvej avivevnnKfite eY0v KitZ nte Qve msthvRb KitZ nte Pigov Oto hvl qv, dtj hvl qv, gPKvrbv, nvo fiv/vi, mvUPzvZ, vj MrtgE vOto hvl qv BZ`w` i eY0v I Zvi c0_vgK c0Zvearb m=utK© eB#Z we`hvi Z Avtj vPbv KitZ nte yZ, ytZi cKvif`, c0Zvearb, bvK w`tq i³ cov, i³ cov et#i Dcvq, gmg# cj I cwb#Z W#te hvl qv tivMxi D×vi c×wZ, Kw#g k#m c#k#m c0 vb avivevnnKfite mvr#tq vj LtZ nte G_tj vi Qve msthvRb KitZ nte c0Z`K Aa`vq tk#l Abkxj b#tZ e#bberPvb c#e(mvavi Y, e#u`x mgw#SmPK I Avrfbe Z`w`fivEK) Ges mRbkxj c0k0 D`vni Y w`tZ nte

Aa`vq 10 : tLj vaj vq `NØbv I cõZveavb (13 vcvl qW)

Pj gvb 2

vklbdj	vel qe`´	vklb-tklvtbv vbt` Rbv	gj`vqb vbt` Rbv	veikl tj LK vbt` Rbv
<p>10. cwb±Z Wte tMtj Zvr`wYK Ki Yxq m=utK`eYØv Ki tZ cvi te </p> <p>Avtelmq</p> <p>11. cõ_wgK cõZveavtbi gva`tg my` Rrebhvc±b DØx nte </p> <p>g±bv±cukR</p> <p>12. tKn cwb±Z Wte tMtj Zvr`wYK cõ_wgK cõZveavb w` tZ cvi te </p> <p>13. Prgov Qto hvl qv, dtj hvl qv, gPKv±bv I nvo fv½v, mUvPwZ I vj Mt±gU wQto hvl qv, ¶Z, bvK w` tq i³ cov, gvm± cj BZ`w` vel tq cõZveavb cõv±b mýg nte </p>		<ul style="list-style-type: none"> • Abkxj b 	<ul style="list-style-type: none"> • ch`eyY 	

জাতীয় শিক্ষাক্রম ও পাঠ্যপুস্তক বোর্ড, ৬৯-৭০, মতিঝিল বাণিজ্যিক এলাকা, ঢাকা-১০০০